

แผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดลำปาง

(พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

เกษตรมั่นคง

สังคมมั่นคง

ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรกฎาคม ๒๕๖๙

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง
(พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรกฎาคม ๒๕๖๙

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) เพื่อให้แผนที่จัดทำขึ้นมา มีคุณภาพและเป็นรูปแบบเดียวกัน และเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ศึกษา เรียนรู้ ในแนวทางการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ตลอดจน เป็นแผนซึ่งแสดงถึงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ในอนาคตที่มีความสอดคล้องให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย มีความสอดคล้อง ยุทธศาสตร์ในระดับ รวมทั้งเกิดความต่อเนื่องในการประกาศใช้แผนดังกล่าว และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ดำเนินการโดยอ้างอิงกรอบ แนวทางตาม (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) เป็นหลัก เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด รวมทั้งเป้าหมายและแนวทางพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/จังหวัด และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแสดงถึงเป้าหมายการพัฒนา ประเด็น การพัฒนา วัตถุประสงค์ ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดแนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญในการพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยได้เริ่มตั้งแต่การจัดเตรียม รวบรวม ศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน และจัดทำร่างแผนฯ นำเสนอ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจัดเวทีการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อวิจารณ์ เกี่ยวกับร่าง แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อนำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำเสนอ คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด และขอความเห็นชอบก่อนการจัดทำ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๗๑- ๒๕๗๕)

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ในครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลและความร่วมมือในการจัดทำแผนฯ จากทุกภาคส่วน เป็นอย่างดี สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังว่า แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) จะเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็น แนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม หากมีข้อผิดพลาดประการใดที่ได้ตรวจพบจากข้อมูลในเอกสารแผนพัฒนาการเกษตรฯ ฉบับนี้ สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ขอน้อมรับในข้อผิดพลาดและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

กรกฎาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญแผนภาพ	จ
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๒๓
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๗๖
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)	๙๐
ส่วนที่ ๕ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)	๑๒๗

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ อธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง	๓๓
ตารางที่ ๒ ปริมาณน้ำฝน	๓๕
ตารางที่ ๓ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด	๓๕
ตารางที่ ๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๓๖
ตารางที่ ๕ ป่าสงวนแห่งชาติ	๓๗
ตารางที่ ๖ อุทยานแห่งชาติ	๓๘
ตารางที่ ๗ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๓๘
ตารางที่ ๘ เขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่า	๓๙
ตารางที่ ๙ ปริมาณการผลิตแร่	๔๐
ตารางที่ ๑๐ สถานภาพปริมาณสำรองแร่	๔๐
ตารางที่ ๑๑ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดลำปาง	๔๑
ตารางที่ ๑๒ จำนวนประชากรของจังหวัดลำปาง	๔๒
ตารางที่ ๑๓ จำนวนสถานศึกษาแยกตามสังกัดในจังหวัดลำปาง	๔๒
ตารางที่ ๑๔ จำนวนวัดและพระภิกษุ สามเณร จังหวัดลำปาง	๔๕
ตารางที่ ๑๕ จำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดลำปาง	๔๕
ตารางที่ ๑๖ จำนวนและอัตราส่วนบุคลากรต่อประชากร จังหวัดลำปาง	๔๖
ตารางที่ ๑๗ งานวัฒนธรรม/ประเพณี/เทศกาลของจังหวัดลำปาง	๔๖
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลประเภทการใช้ไฟฟ้าจังหวัดลำปาง	๔๘
ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลการผลิตและการจำหน่ายน้ำของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาลำปาง	๔๙
ตารางที่ ๒๐ รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า)	๔๙
ตารางที่ ๒๑ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง	๕๕
ตารางที่ ๒๒ จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	๕๗
ตารางที่ ๒๓ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดลำปาง	๖๐
ตารางที่ ๒๔ พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำปาง	๖๑
ตารางที่ ๒๕ การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง	๖๒
ตารางที่ ๒๖ สถานการณ์ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดลำปาง	๖๓
ตารางที่ ๒๗ สถานการณ์ด้านการประมงของจังหวัดลำปาง	๖๔
ตารางที่ ๒๘ สินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (ข้าวแต๋น)	๖๕
ตารางที่ ๒๙ สินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (ขามตราไก่)	๖๖
ตารางที่ ๓๐ สินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (ส้มเกลี้ยง)	๖๖

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๓๑ พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน	๖๙
ตารางที่ ๓๒ การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (เกษตรอินทรีย์)	๖๙
ตารางที่ ๓๓ การรับรองมาตรฐาน GAP	๗๐
ตารางที่ ๓๔ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด	๗๑
ตารางที่ ๓๕ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด	๗๒
ตารางที่ ๓๖ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๗๒
ตารางที่ ๓๗ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดลำปาง	๗๓
ตารางที่ ๓๘ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดลำปาง	๗๔
ตารางที่ ๓๙ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ	๗๔
ตารางที่ ๔๐ ข้อมูล Smart Farmer Young Smart Farmer จังหวัดลำปาง	๗๕
ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (S : Strength - จุดแข็ง)	๗๖
ตารางที่ ๔๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (W : Weakness - จุดอ่อน)	๗๗
ตารางที่ ๔๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (O : Opportunity - โอกาส)	๗๘
ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (T : Threat - อุปสรรค)	๘๐
ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework	๘๒
ตารางที่ ๔๖ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	๘๓
ตารางที่ ๔๗ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกันและเชิงรับ	๘๖
ตารางที่ ๔๘ เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง	๙๙
ตารางที่ ๔๙ สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๑๐๒
ตารางที่ ๕๐ โครงการสำคัญภายใต้ประเด็นการพัฒนาภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๑๐๔

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ ๑ พื้นที่เกษตรกรรม	๕๘
แผนภาพที่ ๒ ผลผลิตพืชเศรษฐกิจ	๕๙
แผนภาพที่ ๓ จำนวนสัตว์เศรษฐกิจ	๕๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว มาตรา ๗๒ กำหนดให้รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน (๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม (๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และอื่น ๆ มาตรา ๗๓ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกิน โดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด มาตรา ๗๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ โดยรัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน ค้ำครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน รวมถึงมาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งส่วนราชการ ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

๑.๒ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีทิศทางและเป็นระบบ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องและยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้มีความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” อันเป็นกรอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรและสหกรณ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๑.๓ นอกจากนี้ ยังเป็นไปตามทิศทางการพัฒนาตาม (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก คือ “เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน” และกำหนดธีมการพัฒนาของแผน คือ การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคงควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต ประกอบกับทิศทาง (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาภาคการเกษตร คือ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มั่นคง ปลอดภัย และแข่งขันได้ ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม” โดยมุ่งปรับโครงสร้างภาคการเกษตรจากการผลิตเชิงปริมาณสู่การผลิตที่เน้นประสิทธิภาพ มูลค่าเพิ่มและความยั่งยืน ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลง

ของเศรษฐกิจโลก สภาพภูมิอากาศ เทคโนโลยีดิจิทัล และโครงสร้างประชากร อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ และ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ยังอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้ จึงอ้างอิงกรอบแนวทางตามร่างดังกล่าวเป็นหลัก และจะมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสาระสำคัญของแผนที่ได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นทางการต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ และคงไว้ซึ่งความสอดคล้องเชิงยุทธศาสตร์ในทุกระดับ

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนฯ โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)
- ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ในการพัฒนาประเทศที่เป็นปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลิตภัณท์มวลรวมภายในประเทศสาขาเกษตร และเพิ่มผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ตลอดจนการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน การดำเนินการมุ่งเน้นการ

ปรับโครงสร้างภาคเกษตรจากการผลิตเชิงปริมาณไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง โดยอาศัยศักยภาพด้านอัตลักษณ์พื้นถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ตลอดจนการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาด การบริโภค ไปจนถึงระบบโลจิสติกส์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความเชื่อมโยงอย่างบูรณาการ ทั้งนี้ แผนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมุ่งหมายให้การพัฒนาภาคเกษตรเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาวประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย สินค้าศิลปาชีพ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อน โดยการนำจุดเด่นของอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีความโดดเด่นจากทำเลที่ตั้งในเขตร้อน และความหลากหลายของผลผลิตทางการเกษตรของไทยในแต่ละพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์และนำมาผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญานวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอรวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า สร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น และผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น ผ่านการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย โดยมีกรอบการค้าระหว่างประเทศ และแนวโน้มความต้องการการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย ที่ทำให้การผลิตสินค้า

เกษตรและอาหารต้องมีการปรับตัวให้เข้าสู่ระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยของอาหาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ (๑) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และ (๒) สินค้าอินทรีย์ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีคุณภาพและความปลอดภัย ภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร (อันดับของโลก ภายในปี ๒๕๓๐/ ๒๕๓๕/ ๒๕๔๐)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติเกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่องานสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผลผลิตเกษตรปลอดภัย สถาบันเกษตรกรและเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้เข้าถึงแหล่งทุน

และสามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าระดับสากล

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย เพื่อสุขภาวะและโภชนาการที่เหมาะสม พัฒนาระบบฐานข้อมูลสินค้าด้านเกษตรปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ ซึ่งจะให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยกระบวนการทางชีวภาพ เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง

ภายใต้ระบบการผลิตที่คำนึงถึงการทำให้เกษตรกรที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกษตรกรชีวภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืนซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์ และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านเกษตรชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณภาพเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง

โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้ และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และ สินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการ เก็บเกี่ยวและการแปรรูป อาทิ บรรจุกักตุนอัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ ระหว่างขนส่งและยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุกักตุน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สิน ทางปัญญา

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้ง ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม หรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนา ศักยภาพการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและ นวัตกรรมเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัล และระบบข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิต เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ ที่สามารถนำองค์ ความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาไปสู่รูปแบบฟาร์มอัจฉริยะ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่ม และเกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้ง เชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและ นวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิต และการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็น เกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและ สนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และทดแทนการผลิตดั้งเดิม

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

มีเป้าหมายเพื่อให้ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น ผ่านการสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรให้สามารถปรับตัวไปสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียน กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนของจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน ได้แก่ (๑) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ (๒) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี และ (๓) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ต่อจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การคุ้มครองที่ดินทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ส่งเสริมการทำการเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือ ท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง การติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม และข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตรรวมทั้งการพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย และกลไกการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน อาทิ

เสถียรภาพราคาสินค้า กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ ภัยพิบัติธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงอาหาร โดยกำหนดมาตรการรองรับ มาตรการเตือนภัย มาตรการการปรับตัวระบบสำรองอาหารในภาวะวิกฤต และการประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์ รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพวิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ และสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างความมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๖) พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสมรวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าหรือเรื่องราวของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ และการสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและแนวคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการใช้งาน ความต้องการของผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อมตลอดจนยกระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศตลอดห่วงโซ่การผลิต

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า รวมทั้งการพัฒนาโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดการสูญเสียระหว่างการขนส่ง ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า ตลอดจนเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

๒.๓ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กำลังจะสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับใช้ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้ดำเนินการยกร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นแผนระดับ ๒ ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จัดทำขึ้นภายใต้สภาวะการณ์โลกและภายในประเทศที่มีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด และความท้าทายด้านภูมิรัฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาจากการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สู่การจัดโครงสร้างพื้นฐานและกลไกเชิงระบบภายใต้แนวคิดหลัก (Theme) คือ “การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐาน เพื่อสร้างอนาคต” ทั้งนี้ ปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างการดำเนินกระบวนการจัดทำแผนให้แล้วเสร็จ เพื่อให้แผนพัฒนาฯ ดังกล่าวเป็นแผนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง (สศช.) จึงได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ และสร้างแนวร่วมในการขับเคลื่อนประเทศสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในระยะต่อไป โดยสรุปสาระสำคัญของ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

๑. วัตถุประสงค์

เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพการเติบโตที่ลดความเปราะบางและไม่เพิ่มความเหลื่อมล้ำ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ดังนี้

๑) เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น จากการยกระดับผลิตภาพการผลิตและบริการผ่านการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรม การยกระดับคุณภาพและทักษะฝีมือแรงงาน และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

๒) ประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ โดยประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสในการทำงาน มีรายได้ที่มั่นคง และเข้าถึงระบบสวัสดิการอย่างเป็นธรรม

๓) เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เกิดสมดุลและการพัฒนาที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวมระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒. ธีมการพัฒนา (Theme)

การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคง ควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความพร้อมของประเทศในการรับมือกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศให้มีคุณภาพ มีส่วนร่วมและยั่งยืนต่อไป

๓. หลักคตินำทาง (Guiding Principles) : ประกอบด้วย ๔ ประการ ดังนี้

- ๑) การมุ่งยกระดับผลิตภาพของประเทศ (Productivity)
- ๒) การสร้างประโยชน์อย่างทั่วถึงแก่ประชาชน (Inclusivity)
- ๓) การเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ

๔) การสร้างภูมิคุ้มกันและความมั่นคง (Immunity) ให้สามารถรองรับต่อความผันผวนและแรงปะทะจากภายนอก โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขัน ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการพึ่งพาตนเอง

ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดลำดับของสิ่งที่จะต้องดำเนินการ

๔. เสาหลักการพัฒนา ดังนี้

เสาหลักที่ ๑ : การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)

เสาหลักที่ ๒ : การปฏิรูปภาครัฐ (Reform the Public Sector)

เสาหลักที่ ๓ : การยกระดับทุนมนุษย์ (Upgrade Human Capital)

เสาหลักที่ ๔ : การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Sustain Resources and the Environment)

เสาหลักที่ ๕ : การถ่ายทอดและลงทุนในวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Transfer and Invest in Research, Technology and Innovation)

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การปรับโครงสร้างและยกระดับภาคเกษตรกรรม (Structural Transformation)

มุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านภาคการเกษตรไทยให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก

๑.๑) การเปลี่ยนจาก “ปริมาณ” ไปสู่ “มูลค่า” : วางรากฐานเพื่อยกระดับการผลิตที่เน้นมูลค่าเพิ่มแทนการผลิตเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว

๑.๒) การขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) : นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของภัยธรรมชาติ และสร้างมาตรฐานความปลอดภัยของอาหารให้เป็นที่ยอมรับ

๑.๓) การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ : ส่งเสริมวิถีกฎการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมความพร้อมเกษตรกรสู่การเป็น “เกษตรกรรุ่นใหม่” ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๒) นโยบายเศรษฐกิจเกษตรและการคุ้มครองผู้ผลิต มุ่งเน้นการสร้างรายได้ที่มั่นคงและแก้ปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๑) การบริหารจัดการราคาสินค้าเกษตร : รักษาระดับราคาผลผลิตให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ควบคู่กับการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกรและชุมชน

๒.๒) การลดรายจ่ายด้วยพลังงานทางเลือก : สนับสนุนการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ในกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้สุทธิ

๒.๓) มาตรการโต้ตอบและรองรับผลกระทบทางการค้า : ดำเนินการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีของต่างประเทศ (โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา) การสกัดกั้นการสวมสิทธิ์ถิ่นกำเนิดสินค้า และการป้องกันการทุ่มตลาดสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ

๓) การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางการเกษตร เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันและความยั่งยืนในพื้นที่เกษตร

๓.๑) มาตรการแก้ปัญหา PM ๒.๕ : กำหนดมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีกระบวนการผลิตจากการเผาในประเทศเพื่อนบ้าน และเข้มงวดกับการลดการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมภายในประเทศ

๓.๒) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ : พัฒนาระบบน้ำให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อการประกอบเกษตรกรรม พร้อมทั้งเร่งพัฒนาเครื่องมือเตือนภัยพิบัติในพื้นที่เสี่ยงเพื่อลดความสูญเสียของเกษตรกรการจัดการที่ดินทำกิน: บริหารจัดการที่ดินรัฐเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงสิทธิในการทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

๔) การพัฒนาศักยภาพมนุษย์และเทคโนโลยีดิจิทัล

๔.๑) การเพิ่มทักษะ (Reskill/Upskill) : ใช้กลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงนวัตกรรมในราคาที่จับต้องได้

๔.๒) การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล : บูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานราชการเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

๕) การสืบสานและต่อยอดงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

๕.๑) ความยั่งยืนของทรัพยากร : รัฐบาลให้ความสำคัญกับการสืบสานและต่อยอดโครงการพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางหลักในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๒.๕ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

๑) วิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ปลอดภัย และแข่งขันได้ ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๒) ประเด็นการพัฒนา แบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยแปรรูปและการตลาด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

๓) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๓.๑) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๕ ต่อปี

๓.๒) ผลิภาพการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๒ ต่อปี

๓.๓) ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับ ภายในปี ๒๕๗๕

๓.๔) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า บาท/ครัวเรือน ภายในปี ๒๕๗๕

๔) ประเด็นการพัฒนา/เป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย : เกษตรกรสามารถบริหารจัดการด้านการเกษตรของตนเองได้ มีรายได้ที่มั่นคง และสถาบันเกษตรกรเป็นกลไกทางธุรกิจที่เข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาศักยภาพให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

๒) พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๓) สนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) ผลผลิตภาพแรงงานภาคการเกษตร (มูลค่า GDP ภาคเกษตร/จำนวนแรงงานภาคเกษตร) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ต่อปี

๒) สหกรณ์มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๕ ภายในปี ๒๕๗๕

๓) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ภายในปี ๒๕๗๕

๔) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับที่ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐

ภายในปี ๒๕๗๕

๕) จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ ราย

๖) เกษตรกรได้รับสิทธิทำประโยชน์ในที่ดิน จำนวน รายต่อปี

๗) สัดส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สินเกษตรกรลดลง ลดลงร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๕

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

เป้าหมาย : มีระบบการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Smart Agriculture) สร้างผลผลิตที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยสูง (Safety) และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (Sustainability)

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๒) ยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

๓) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทาน

๕) ยกระดับมาตรฐานและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรและอาหาร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด

๒) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด

๓) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ต่อปี

๔) ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด (Value-Added) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

แนวทางการพัฒนา

๑) ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรจากขั้นต้นสู่อุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง

๒) การตลาดเชิงรุก

๓) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเอกลักษณ์ไทย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ... ต่อปี

๒) สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด / มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ / ดุลการค้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกินดุล เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ... ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔: การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

เป้าหมาย : ภาคการเกษตรใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โครงสร้างพื้นฐานครอบคลุม และประเทศมีความมั่นคงทางด้านอาหาร

- ๑) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร
- ๓) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรครบวงจร
- ๔) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการเกษตร
- ๕) การส่งเสริมและต่อยอดการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร
- ๖) การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ
- ๗) การพัฒนากฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตร
- ๘) ควบคุมดูแลการลักลอบนำเข้าและการสวมสิทธิ์สินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางการเกษตรลดลง ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๒) พื้นที่เกษตรเข้าถึงแหล่งน้ำชลประทานเพิ่มขึ้น (รวมนอกและในเขตชลประทาน) จำนวน ... ไร่ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๓) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๔) สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ต่อปี
- ๕) ความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับบุคคลลดลง น้อยกว่าร้อยละ ในปี ๒๕๗๕

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ร้อยเอกธรมนัส พรหมเผ่า รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบนโยบายการขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๖.๑ วิสัยทัศน์และภารกิจหลักในระยะเร่งด่วน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างความมั่นคงด้านรายได้อย่างยิ่งยวด ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประเทศตามนโยบายของรัฐบาลใน ๔ มิติสำคัญ ประกอบด้วย

- ๑) ด้านเศรษฐกิจ : มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหารายได้เกษตรกรตกต่ำและภาระหนี้สินครัวเรือน โดยถือเป็นวาระเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ
- ๒) ด้านสังคม : เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัวและชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง
- ๓) ด้านความมั่นคง : บูรณาการการทำงานเพื่อป้องกันการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายและการค้าผิดกฎหมายตามแนวชายแดน พร้อมทั้งส่งเสริมบทบาทหน่วยงานความมั่นคงในการสนับสนุนภารกิจพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

๔) ด้านภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : ปรับปรุงระบบบริหารจัดการน้ำและระบบเตือนภัยให้มีมาตรฐานสากล เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ที่มีความรุนแรงและคาดการณ์ได้ยาก

๒.๖.๒ หลักการปฏิบัติงานและนโยบายขับเคลื่อนภาคการเกษตร

มีนโยบายสำคัญที่มุ่งมั่นที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ และดำเนินงานตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง และสานต่อนโยบายเดิม ๖ นโยบายและเร่งขับเคลื่อน ๓ นโยบายเร่งด่วน ดังนี้

๑) สานต่อนโยบายเดิม

๑.๑) เร่งรัดการจัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร

- ขยายผลการยกระดับเอกสารสิทธิให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑.๒) ยกระดับศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง

- ส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรครบวงจร

๑.๓) บริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

- บริหารจัดการทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง และการเติมน้ำในเขื่อน

๑.๔) จัดการทรัพยากรทางการเกษตร

- การทำเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green)

- วางแผนและมีมาตรการเชิงรุก เมื่อประสบภัยพิบัติ

๑.๕) ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

- การผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด

๑.๖) การทำสงครามสินค้าเกษตรเถื่อน

-ปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมาย

๒) การขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วน

๒.๑) สร้างรายได้

- ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังเป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/พืชตระกูลถั่ว

- สร้างรายได้จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๒.๒) สร้างตลาด

- ขยายตลาดสินค้าเกษตรทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- เชื่อมโยงสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์กับการท่องเที่ยว

๒.๓) สร้างโอกาส

- ยกระดับทักษะทั้ง Reskill และ Upskill ของเกษตรกรให้พร้อมรับการ

เปลี่ยนแปลง

๒.๑๒ ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แนวทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือ

“พัฒนาพื้นที่บนพื้นฐานวัฒนธรรมสร้างสรรค์ สู่อุตสาหกรรมมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน”

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาเศรษฐกิจท่องเที่ยวและบริการตลอดห่วงโซ่มูลค่าอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงวัฒนธรรม และเชิงธรรมชาติ โดยผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่า การตลาดที่เน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวปลายทาง (Destination) และการสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยง ๔ โดยการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การแพทย์แผนไทย
๒. ส่งเสริมอัตลักษณ์วัฒนธรรมล้านนาและพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑
๓. เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เพื่อรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตลอดห่วงโซ่มูลค่า
๔. ส่งเสริมการตลาด ประชาสัมพันธ์ และสร้างการรับรู้การท่องเที่ยวให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูงและเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนของภาคเหนือ

วัตถุประสงค์

เป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุนของภาคเหนือ เชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอาหารมูลค่าสูง (Northern Thailand Food Valley : NTFV) อุตสาหกรรมสุขภาพ ความงาม สมุนไพร และหัตถอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑
๒. เชื่อมโยงอัตลักษณ์ล้านนาผสมผสานเทคโนโลยีนวัตกรรม (High Touch High Value) ตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อตอบสนองตลาดในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และ AEC บนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรและผู้ประกอบการ ในการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐานและยกระดับ ผลผลิตการเกษตร และผลิตภัณฑ์เกษตร ให้มีมูลค่าเพิ่มในการสร้างโอกาสทางตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมเกษตรต้นทาง และเกษตรแปรรูปในพื้นที่ (Northern Thailand Food Valley : NTFV) ของผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญและโดดเด่นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑
๒. พัฒนาวัตถุดิบการเกษตรแบบหมุนเวียน

๓. พัฒนารูปแบบการผลิตเพื่อยกระดับมาตรฐานของสินค้าเกษตร
๔. สร้างโอกาสในการจำหน่ายเพื่อการเชื่อมโยงธุรกิจการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔
วัตถุประสงค์

การพัฒนาเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมเพื่อลดฝุ่นควัน PM ๒.๕

เพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาฝุ่นควัน PM_{๒.๕} ตลอดห่วงโซ่คุณค่าและการอนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และมีความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๒. ยกระดับการบริหารจัดการวัสดุทางการเกษตร ด้วยการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนวัตกรรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการลดฝุ่นควัน (PM_{๒.๕})
๓. สร้างมาตรการปลอดการเผาทั้งรูปแบบของการส่งเสริมอาชีพและการบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พื้นที่ เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและอากาศบริสุทธิ์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ อย่างยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดลำปาง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๕)

ลำปางเมืองอัจฉริยะสร้างสรรค์และเมืองมรดกทางวัฒนธรรม (Smart Cities and Cultural Heritage Cities)

ลำปางเป็นเมืองแห่งความสุข ๒ มิติ เมืองเก่าที่ยังมีพลวัตและเมืองใหม่อัจฉริยะ เป็นการพัฒนาที่มุ่งไปสู่การเป็นเมืองยั่งยืน ๒ มิติ ด้วยการผสมผสานมนต์เสน่ห์แห่งความเป็นเมืองเก่า ย้อนยุคทางประวัติศาสตร์มายาวนานกว่า ๑,๓๐๐ ปี เชื่อมโยงไปสู่มิติเมืองใหม่อย่างลงตัว เป็นเมืองอัจฉริยะเมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมืองภายใต้แนวคิด การพัฒนาเมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน

LAMPANG Model : Livable and Sustainable

L : Learning & Smart & Creative & Livable & Sustainable City

เมืองแห่งการเรียนรู้ อัจฉริยะ สร้างสรรค์ น่าอยู่ ยั่งยืน

A : Age - Friendly City & Wellness Economy

เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และเศรษฐกิจเชิงสุขภาพ

M : Multiple Logistics Ecosystem & Clean Energy & Clean Industry

เมืองระบบนิเวศโลจิสติกส์ที่หลากหลายพลังสะอาด อุตสาหกรรมสะอาด

P : Pottery & Advance ceramic & Handicraft & Creative Industry (Art & Design)

เมืองเครื่องปั้นดินเผาและวัสดุเซรามิกสมัยใหม่ อุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

A : Agro Innopolis & Agriculture based on BCG & Food Valley

เมืองนวัตกรรมเกษตรมูลค่าสูง เมืองเกษตรฐาน BCG และอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร

N : Natural resources & environment sustainability & Holistic Security Management

เมืองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

G : Green tourism & Cultural heritage Tourism & geo - tourism)

เมืองท่องเที่ยวสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา

แนวทางการพัฒนาจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

“ลำปาง เมืองแห่งความสุข ๒ มิติ” (Livable & Smart City)

“จังหวัดลำปางมุ่งไปสู่การเป็นเมืองแห่งความสุข ๒ มิติ ด้วยการผสมผสาน มนต์เสน่ห์แห่งความเป็นเมืองเก่า ย้อนยุคทางประวัติศาสตร์มายาวนานกว่า ๑,๓๐๐ ปี เชื่อมโยงไปสู่มิติ เมืองใหม่อย่างลงตัว เป็นเมืองอัจฉริยะ เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน”

L	:	Larning & Creative & Smart City
A	:	Age-Friendly, Family Wellbeing & Longevity Economy
M	:	Multimodal Mobility, Logistics Ecosystem & Smart Connectivity
P	:	Premium Crafts & Creative Industry
A	:	Agri-Food Innovation & BCG Economy
N	:	Net Zero, Natural Resources & Clean Energy
G	:	Geo-Cultural & Creative Tourism

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจที่ดีของจังหวัด
๒. ส่งเสริมให้มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรเชิงคุณภาพ ภายใต้นโยบาย BCG Model เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
๓. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุน ให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และตลาดโลก และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้สนับสนุนต่อการค้าการลงทุน
๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัยให้มีความเข้มแข็ง เสริมสร้างความมั่นคงภายในและการดำรงชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. อนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และพลังงาน ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดีสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)

เมืองอัจฉริยะและเมืองมรดกทางวัฒนธรรม (Smart cities and cultural heritage cities) เป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดเมืองอัจฉริยะและมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างเมืองที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเมืองอัจฉริยะ (Smart Cities) เน้นการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลอัจฉริยะในการจัดการและพัฒนาเมืองให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับประชาชนทั่วไป การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาใช้ในการจัดการระบบการขนส่งสาธารณะ การจัดการน้ำ การจัดการพลังงาน การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และการบริการสาธารณะอื่น ๆ เมืองมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage Cities) เน้นการอนุรักษ์และการส่งน้ามรดกทางวัฒนธรรม ทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมของเมือง มีการอนุรักษ์และ

ประชาสัมพันธ์กับสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม การพัฒนาเมืองมรดกทางวัฒนธรรมมุ่งเน้นการสร้างสรรค์ประสบการณ์ทางวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาเมืองที่ผสมผสานวัฒนธรรมและเทคโนโลยีอย่างลงตัวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและใช้เทคโนโลยีพัฒนาระบบบริหารจัดการเมืองในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย เพื่อสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

เป้าประสงค์

๑. ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ส่งเสริมสิทธิความเท่าเทียมในการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพที่ดี
๒. สังคมมีความเข้มแข็งเกิดภูมิคุ้มกัน การลดปัญหาความรุนแรง การคุกคามทางเพศ ในครอบครัวและสังคม และส่งเสริมรักในวัฒนธรรมท้องถิ่น
๓. สนับสนุนการจัดความยากจนด้วยการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาส การเข้าถึงการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้ และเทคโนโลยีอย่างเท่าเทียมตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๔. เสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัย ของคนในจังหวัด

แนวทางการพัฒนา

๑. เสริมสร้างศักยภาพมนุษย์และการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัยให้ครอบคลุม ๕ มิติ รายได้ ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพ และการเข้าถึงบริการสาธารณะ รวมทั้งมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา
๒. เสริมสร้างสังคมคุณภาพผู้สูงอายุ เพื่อให้เป็นสังคมคุณภาพทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม และสามารถพึ่งพาตนเองได้
๓. การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชลให้เป็นวิถีชีวิต
๔. สนับสนุนการจัดความยากจนด้วยการลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก สร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย เพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนและตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน SDGS
๕. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
๖. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๗. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายใต้กลไกของทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ
๘. เพิ่มศักยภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เป้าประสงค์	ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด ๑. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวทั้งสินค้าและบริการครอบคลุมการท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ ทั้งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวแบบพิเศษ (การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและการเรียนรู้ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวชุมชน) ๒. เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ๓. เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ๔. เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนอย่างทั่วถึงและยั่งยืน
แนวทางการพัฒนา	๑. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ๒. ส่งเสริมและพัฒนาการประชาสัมพันธ์และการตลาดทางการท่องเที่ยวและบริการ ๓. การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก มาตรฐานความปลอดภัย ปัจจัยแวดล้อม ให้เอื้อต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ๔. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และท่องเที่ยวแบบพิเศษ (การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษา และการเรียนรู้ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวชุมชน) ทั้งในหมู่บ้าน ชุมชน จังหวัด เชื่อมโยงสู่ระดับสากล ๕. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เป้าประสงค์	ยกระดับหัตถอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม บนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ๑. เป็นแหล่งผลิตสินค้าอัตลักษณ์อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน บนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ๒. สร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม ๓. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก รวมถึงการเป็นจุดเชื่อมโยงโลจิสติกส์ของภาคเหนือที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
แนวทางการพัฒนา	๑. ยกระดับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม โดยให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางสังคม วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งฐานอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเดิมของจังหวัดและผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๒. สร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม และสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ๓. การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
เป้าประสงค์

๑. เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์การเกษตร เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ
๒. การบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตเกษตร ปลอดภัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๓. ยกระดับการผลิตเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพมาตรฐานโดดเด่นของภาคเหนือ และของประเทศ ภายใต้นโยบาย BCG Model
๔. พัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

แนวทางการพัฒนา

๑. การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิต และบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ
๒. พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมและสนับสนุน เกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตร และอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน
๓. การพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ สนับสนุน การใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ การผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และ ฐานทรัพยากรชีวภาพ สนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตร มาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ส่งเสริมการสร้างมูลค่าโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน
๕. ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะและการพัฒนาศักยภาพการผลิต เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้ง ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ทั้งกลุ่ม Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่สามารถนำองค์ความรู้ ไปประยุกต์ใช้พัฒนาไปสู่รูปแบบฟาร์มอัจฉริยะ
๖. พัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๗. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบบริหารจัดการน้ำ เพื่อสนับสนุนการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การอนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
เป้าประสงค์

๑. เพื่ออนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
๒. เพื่อนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการใช้พลังงานทดแทน ให้เกิดประโยชน์
๓. เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ
๔. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และรักษาสิ่งแวดล้อม แบบมีส่วนร่วม

แนวทางการพัฒนา

๑. การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และนำเทคโนโลยีมาปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไข
๒. การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองทั้งระบบให้มีความสำคัญกับการสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จัดการคุณภาพอากาศ จัดการขยะมูลฝอยที่ครอบคลุมขยะชุมชน
๓. การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่าเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชนอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำและการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล
๔. การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการใช้พลังงานทดแทน เพื่อทดแทนการใช้พลังงานแบบเดิม ช่วยลดปัญหามลพิษ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีอายุเก่าแก่ไม่น้อยกว่า ๑,๓๐๐ ปี มีชื่อเรียกขานกันหลายชื่อ ซึ่งปรากฏหลักฐานตามตำนานต่าง ๆ รวม ๑๑ ชื่อ ได้แก่ กุกกุกนคร ลัมภักปะนคร ศรีนครชัย นครเวียงคอกวัว เวียงดิน เขลางค์นคร นครลำปาง คำเขลางค์ อาลัมภางค์ เมืองลคร และเมืองนครลำปาง จากการที่เรียกขานกันว่า “กุกกุกนคร” แปลว่า เมืองไก่ ดังนั้น ตราประจำจังหวัดลำปาง คือ “ไก่ขาว”

จังหวัดลำปาง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๒๒๓ จากหนังสือพงศาวดารโยนกกล่าวว่า “สุพรมฤชัย” สร้างเมืองเพื่อให้เจ้านันทยศ โอรสพระนางจามเทวี ครองคู่กับเมืองหริภุญชัย (ลำพูน) ให้ชื่อเมืองว่า “นครเขลางค์” ต่อมาเปลี่ยนเป็น “นครอัมภางค์” และเปลี่ยนชื่อเป็น “นครลำปาง” ในภายหลัง

ในสมัยโยนกเชียงแสน นครลำปางเคยตกอยู่ภายใต้อำนาจของขอม เคยเป็นเมืองประเทศราชของพม่าและเมืองเชียงใหม่ ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี “เจ้าทิพย์ช้าง” สามารถขับไล่พม่าออกจากเมืองลำปางได้สำเร็จ จึงได้รับการสถาปนาเป็น “พระยาสุวสิริไชยสงคราม” ขึ้นครองนครลำปาง ในปี พ.ศ. ๒๒๗๙

ในปี พ.ศ. ๒๓๐๗ “เจ้าแก้วฟ้า” พระโอรสของเจ้าทิพย์ช้างได้ขึ้นครองนครลำปาง และเป็นต้นตระกูล ณ ลำปาง ณ ลำพูน รวมทั้ง ณ เชียงใหม่ ในเวลาต่อมา และมี “เจ้าบุญวาทย์วงศ์มานิต” เป็นผู้ครองนครลำปางองค์สุดท้าย

จังหวัดลำปางได้ประกาศจัดตั้งเป็นจังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ (สมัยรัชกาลที่ ๕) โดยขึ้นอยู่กับมณฑลพายัพสมัยหนึ่ง (พ.ศ. ๒๔๔๓) ต่อมาแยกเป็นมณฑลมหาสารคาม ในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีประกาศยกเลิกมณฑลทั่วราชอาณาจักร ลำปางจึงมีฐานะเป็น “จังหวัดลำปาง” ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖

ตราประจำจังหวัดลำปาง รูปไก่ขาวยืนอยู่ในขั้วมณฑปพระธาตุลำปางหลวง หมายถึง ไก่เผือกเป็นสัญลักษณ์ที่มีมาตั้งแต่สมัยเมืองกุกกุกนคร (ตำนานเมืองลำปาง) และได้กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญ โดยปรากฏเครื่องหมายไก่เผือกคู่กับดวงตราแผ่นดินในศาลากลางเมืองลำปาง ตั้งแต่สมัยเริ่มเปลี่ยนที่ทำการเมืองจาก “เค้ายาหนามหลวง” เป็นศาลากลางเมืองนครลำปางขึ้น ในสมัยเริ่มสร้างศาลากลางหลังแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒

ขั้วมณฑปที่วัดพระธาตุลำปางหลวง เป็นศิลปกรรมล้านนาที่งดงามมาก วัดพระธาตุลำปางหลวงเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองลำปาง มีองค์พระเจดีย์ที่บรรจุพระบรมเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก

ดอกไม้ประจำจังหวัด ชื่อดอกไม้ ดอกธรรมรักษา ต้นไม้ประจำจังหวัดชื่อพรรณไม้ กระเจา หรือชะจาว ชื่อวิทยาศาสตร์ Holoptelea integrifolia (ROXB)

ลายผ้าอัตลักษณ์ลำปาง “ลายละกอนไส้หมู” เป็นลวดลายของสกุลช่างที่ปรากฏในสถาปัตยกรรมวัด บ้านเรือน และงานพุทธศิลป์ของจังหวัดลำปางจำนวนมาก ลักษณะของลวดลายต่อเนื่องตลอดชิ้นงานไม่ขาดช่วง และยังสามารถสืบทอด ปรับรูปแบบให้มีความเป็นสากลและร่วมสมัย สามารถนำไปใช้ต่อยอดในการผลิตผ้าได้หลากหลายเทคนิควิธี อาทิ เทคนิคการยก การพิมพ์ลาย การปักทอ การมัดย้อม รวมถึงพัฒนาลวดลายให้สามารถนำไปใช้กับผลิตภัณฑ์อื่นได้

สีอัตลักษณ์ลำปาง เขียวมะกอก สีแดงครึ่ง สีดินภูเขาไฟ สีแดงครึ่งและสีเขียวมะกอก เป็นสีที่นิยมใช้บนผืนผ้าของจังหวัดลำปางมาตั้งแต่อดีต เนื่องจากจังหวัดลำปางเป็นแหล่งปลูกครั้งมากที่สุดในประเทศไทย และจังหวัดลำปางมีดินจากภูเขาไฟแฝด คือ ภูเขาไฟดอยผาคอก-จำปาแดด และผาคอก-หินฟู ซึ่งไม่เหมือนที่ใดในประเทศไทย

คำขวัญจังหวัดลำปาง

"ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม งามพระธาตุลือไกล ฝึกช้างใช้ลือโลก"

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ ๖๐๒ กม. ตามทางรถไฟประมาณ ๖๒๕ กม. มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๕๓๓.๙๖๑ ตร.กม. หรือประมาณ ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอันดับ ๕ ของภาคเหนือ รองจากเชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงถึง ๗ จังหวัด

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดแพร่ และจังหวัดสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดลำพูน

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง)

จังหวัดลำปางมีลักษณะเป็นรูปยาวรี อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒๖๘.๘๐ เมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงอยู่ทั่วไปทอดตัวยาวตามแนวทิศเหนือไปทางทิศใต้ของจังหวัดและในบริเวณตอนกลางของจังหวัดบางส่วนมีที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำและตามลักษณะทางกายภาพทางด้านธรณีสัณฐานวิทยา จังหวัดลำปางมีพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ เรียกว่า “อ่างลำปาง” แบ่งลักษณะภูมิประเทศออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

(๑) บริเวณตอนบนของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบสูง ภูเขา และเป็นป่าค่อนข้างทึบอุดมสมบูรณ์ด้วยไม้มีค่า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม อำเภอลี้ และอำเภอองาว

(๒) บริเวณตอนกลางของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำส่วนใหญ่เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอห้างฉัตร อำเภอเมืองลำปาง อำเภอกะคา อำเภอแม่ทะ อำเภอแม่เมาะ และอำเภอสบปราบ

(๓) บริเวณตอนใต้ของจังหวัด มีลักษณะเป็นป่าไม้ร้าง บางส่วนมีลักษณะเกือบเป็นทุ่งหญ้า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก บางส่วนของอำเภอเสริมงาม และอำเภอแม่ทะ

(๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง)

ดินที่พบในพื้นที่จังหวัดลำปาง แยกออกเป็น

พื้นที่ลุ่ม : ลักษณะดินเป็นดินร่วนเหนียว ดินเหนียว มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใช้สำหรับทำนาปลูกข้าว มีเนื้อที่ ๗๗๒,๒๑๘ ไร่

พื้นที่ดอน : พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะดินเป็นดินตื้นร้อยละ ๘.๗๘ มีเศษหินลูกรังอยู่ในเนื้อดินที่พบได้ถึงความลึกไม่เกิน ๕๐ ซม.จากผิวดิน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพืชพรรณธรรมชาติ ปลุกพืชไร่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด มีพื้นที่ ๖๘๕,๕๐๑ ไร่ รองลงมา เป็นดินลิกร้อยละ ๒๓% มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงต่ำ เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล มีพื้นที่ ๑,๘๓๓,๐๓๔ ไร่ และดินพื้นที่ลาดชัน มีความลาดชันมากกว่า ๓๕% ร้อยละ ๕๗.๘๐ ควรสงวนเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ มีพื้นที่ ๔,๕๑๑,๓๑๙ ไร่

กลุ่มชุดดินที่พบในประเทศไทย แบ่งเป็นดินที่ลุ่ม และดินที่ดอน โดยดินที่ลุ่ม คือ กลุ่มชุดดินที่ ๑-๒๕ ส่วนกลุ่มชุดดินที่ดอน คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๖-๖๐ ข้อมูลกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง มี ๑๘ กลุ่มชุดดิน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ ๒๘ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ ๕๙ และ ๖๒ (คำอธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินดังตารางแนบ)

หากพิจารณาจากลักษณะดินในพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยแบ่งตามส่วนบน กลาง ล่าง ของจังหวัด สามารถสรุปได้ดังนี้

๑.ตอนบน ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่ากลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ โดยกลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วน ที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหินพื้นลึก ๕๐ - ๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาลสีน้ำตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐% เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตร ตลอดปีมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๐ - ๗.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง บางแห่งทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน ได้แก่ ชุดดินลี้ มวกเหล็ก นครสวรรค์ ทาลี่ สบปราบ และไพศาลหินซ้อน โคกปรัด โป่งน้ำร้อนนางว ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินคือ ดินตื้นมาก มีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง ถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่น ถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก ในด้านความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก และสภาพพื้นที่มีความลาดเทสูงเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ ลักษณะโดยทั่วไป คือ เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่าง เป็นดินปนเศษหิน ดินสีน้ำตาลเหลืองหรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกหินตะกอน เนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๖ - ๓๕% เป็นดินลิกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๕.๐-๖.๐ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้า และโพรงงาม ภูสะนา ปัจจุบันดินนี้ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะมีปัญหาเรื่องดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืช

ในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยได้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินให้น้ำซึมผ่านค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินลึกมาก ดินมีการกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ สำหรับความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยทั่วไปกลุ่มชุดดินที่ ๕๖ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพและความลาดเทของพื้นที่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกพืชผักต่างๆ และไม้ผล เนื่องจากขาดแคลนน้ำ ในการเพาะปลูก และในดินชั้นล่างจะพบชั้นเศษหินที่เป็นวัตถุต้นกำเนิดดิน จึงไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับไม้ผล

๒.ตอนกลาง ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย หรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

๓.ตอนล่าง ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการทำนา มากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ และ กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ (รายละเอียดและความเหมาะสมต่อการเกษตรเหมือนคำอธิบายกลุ่มชุดดินด้านบน) สำหรับกลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีลักษณะทั่วไป คือ เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดขนาดใหญ่ เป็นหินกลมมน ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง พบบริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๕% เป็นดินตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติต่ำ ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ตลอดปี pH ๕.๐-๗.๐ ได้แก่ ชุดดินท่ายาง แมริม นาเฉลียง พะเยา น้ำขุน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว ด้านปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินคือ ดินตื้นมีก้อนกรวดมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการกัดกร่อนของดินได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา สำหรับความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยทั่วไปแล้ว กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสม และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมากและมีก้อนหิน หรือเศษหินที่หน้าผิวดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่ แต่มีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ และปลูกไม้โตเร็วบางชนิด

กลุ่มชุดดินที่ ๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาลปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่และน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินมักพบ

ก้อนสารเคมี เหล็ก และแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชนิด ชั้นดินลึก ดินกลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำและเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว พบในพื้นที่ ราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ และลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแข็งลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๓ - ๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๕ - ๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้จะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน pH ๗.๕ - ๘.๐ ได้แก่ ชุดดินหางตง และพาน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนน้ำแช่ช้งนาน ๓ - ๕ เดือน ดินมีการระบายน้ำเร็ว

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินที่ ๕ ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และปฏิบัติกันมากในภาคเหนือของประเทศไทย

กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส กลุ่มชุดดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ pH ๖.๐-๗.๕ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนาในฤดูแล้ง บริเวณใกล้แหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่าง ๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีระบบชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้ง ในรอบปี ตัวอย่าง ชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินแม่สาย ชุดดินน่าน ชุดดินหล่มสัก ชุดดินแม่ทะ ชุดดินเฉลียงลับชุดดินลับแล

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : โดยทั่วไปไม่มี แม้บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่พอปรับปรุงได้ไม่ยาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและเกษตรกรได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในบางพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือก

กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง สีดินมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดง ในดินชั้นล่างอาจพบพวกเหล็กและแมงกานีสปะปน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ มีน้ำแช่ช้งลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๔ - ๕ เดือนเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ pH ๕.๐ - ๖.๐ ได้แก่ ชุดดินหินกอง ศรีเทพ และพานทอง ลำปาง เกาะใหญ่ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : หนาแน่นทำให้ข้าวแตกกอได้ยาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ช้งนาน ๔ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก เนื่องจากพบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ลักษณะเนื้อดินละเอียด

ปานกลาง มีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดิน ๓ - ๔ เดือน อย่างไรก็ตาม ในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักได้ ถ้ามีน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติช่วยเสริม ในบางพื้นที่ เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่แล้ว

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีเทาปนน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลปนแดงอ่อน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีเทาปนน้ำตาล สีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลแก่ สีแดงปนเหลืองปะปน เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบตามลาน ตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแช่ขังลึก ๓๐ ซม. นานประมาณ ๔ เดือน เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ดินชั้นบน pH ๖.๐ - ๗.๐ ส่วนดินชั้นล่าง pH ประมาณ ๕.๕ - ๖.๕ ได้แก่ ชุดดินเขาย้อย ชลบุรี และโคกสำโรง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อย หรือปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นดินทรายหยาบ พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนามากกว่า การปลูกพืชไร่ พืชผักและไม้ผล ยกเว้นถ้าได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาน้ำขังและการระบายน้ำของดิน อย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบันสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักอายุสั้นได้ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและ แหล่งน้ำธรรมชาติเสริม

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ ลักษณะโดยทั่วไป : เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนสีพื้นเป็นสีเทาหรือน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีเหลืองปนน้ำตาลอ่อน และอาจพบศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ บริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บางแห่งยังคงสภาพเป็นป่าอยู่ หรือใช้ปลูก ไม้ยืนต้น แต่ถ้ามีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในช่วงฤดูฝน ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินน้ำกระจาย ชุดดินสีทน ชุดดินสนทราย และชุดดินชัยภูมิ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินค่อนข้างเป็นทราย มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : ศักยภาพเหมาะที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบมีน้ำขังแช่ในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ กระเทียม มะเขือเทศ ฯลฯ ก่อนและหลังการปลูกข้าวถ้ามีน้ำชลประทาน หรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ปลูกยางพาราและไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวจัดในชั้นดินล่างลึก ๆ อาจพบชั้นปูนมาร์ล สีดินเป็นสีดำ เทาเข้มหรือน้ำตาล อาจพบจุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงปนน้ำตาล แต่พบเป็นปริมาณน้อยในช่วงดินชั้นบน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ ๐.๒% บริเวณเทือกเขาหินปูน หรือพวกหินภูเขาไฟ เป็นดินลึก การระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง pH ประมาณ ๗.๐ - ๘.๐ ได้แก่ ชุดดินชัยบาดาล ลพบุรี บุรีรัมย์-สูง และวังชมพู ดงลาน น้ำเลน สมอทอด ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วต่าง ๆ ฝ้าย และไม้ผลบางชนิด

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินเหนียวจัดยากต่อการไถพรวน ชั้นดินล่างมีเศษหินผุ น้ำซึมผ่านได้ช้า มีการอุ้มน้ำสูง ในฤดูฝนดินแฉะ พืชอาจได้รับความเสียหาย ฤดูแล้งดินแตกระแหงเป็นร่องลึก ถ้าฝนทิ้งช่วงพืชจะขาดน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลมากกว่าที่จะนำมาปลูกข้าวหรือทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชันยากในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ที่ดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินมีสีน้ำตาลเหลืองแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินหลายชนิด พบบริเวณพื้นที่ดินที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน ประมาณ ๓ - ๒๐% เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตร ในฤดูฝนมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH ๕.๕ - ๖.๕ ได้แก่ชุดดินเลย วังไฮ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ไม่ผลต่าง ๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : น้ำซึมผ่านชั้นดินปานกลางถึงช้า ดินอุ้มน้ำปานกลางถึงสูงมีการพังทลายของดินในบริเวณที่มีความลาดชันน้อยกว่า ๒๐% ระดับน้ำใต้ดินต่ำมาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลหลายชนิด แต่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขายากในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแบ่งดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาล อาจมีแร่ไม้อากหรือก้อนปูนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๑๒% เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินชั้นบนมี pH ประมาณ ๖.๕ - ๗.๕ ได้แก่ ชุดดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินกำแพงเพชร และชุดดินลำสนธิ ชาติพนม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิด ทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้อยู่ในภาคต่าง ๆ ที่พบดินกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพ

กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดินที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๐% และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕% เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑.๕๐ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดินดอนไร่ โคราซ สะตึก วาริน ยโสธร และด่านซ้าย มาบบอน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ปอ งา และถั่ว บางแห่งใช้ปลูกไม้ผลและไม่ยืนต้นบางชนิด

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง น้ำใต้ดินลึก มีการกัดกร่อนของดินปานกลางถึงรุนแรง บริเวณที่มีความลาดชันสูงเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และ ไม้ยืนต้น ตลอดทั้ง พัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์มากกว่าที่จะนำมาใช้ทำนา หรือปลูกข้าวที่ต้องการน้ำขัง เนื่องจากเป็นที่ดอนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะเนื้อดิน เป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทราย การระบายน้ำดี เนื้อดินมีความพรุนมาก เก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอน ลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๒ – ๒๐% และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ – ๓๕% เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดินสันป่าตอง เขาพลอง หุบกระพง และชุดดินยางตลาด ชุมพาง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะ หรือ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นทรายจัด น้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็วมาก ดินอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินต่ำมาก ดินมีการกัดกร่อนในบริเวณที่มีความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผล ค่อนข้างไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผัก และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้าง เป็นทรายและสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

กลุ่มชุดดินที่ ๔๖ ลักษณะโดยทั่วไป : ส่วนใหญ่เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวปนกรวด หรือปนลูกรัง ดินสีน้ำตาลหรือสีเหลืองหรือแดง พบบริเวณที่ดินมีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่น ลอนชัน มีความลาดชันประมาณ ๕ – ๒๐% เป็นดินตื้นมาก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๕ เมตร ตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๔.๕ – ๗.๐ ได้แก่ ชุดดินเชียงคาน ภูสะนา กบินทร์บุรี สุรินทร์ โป่งตอง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ และป่าละเมาะ หรือมีการปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีลูกรังตลอด และชั้นหินพื้นอยู่ตื้นมาก การซาบซึมของน้ำปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว ดินมีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ มีการกัดกร่อนของดิน ที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและ ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก เนื้อดินมีกรวดลูกรัง ปนไม่ต่ำกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ โดยปริมาตรไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและ ดินเก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่ อย่างไรก็ตามมีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้า เลี้ยงสัตว์ได้ ถ้าในกรณีที่จะใช้ปลูกพืชไร่ ควรเลือกพืชไร่ที่มีรากตื้นและหน้าดินควรจะหนาไม่ต่ำกว่า ๑๕ ซม.

กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วน ที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหิน พื้นลึก ๕๐ – ๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง เกิดจาก การสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ – ๒๐% เป็นดินตื้นมีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๐ – ๗.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง บางแห่งทำไร่ เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน ได้แก่ ชุดดินลิ้ม มวกเหล็ก นครสวรรค์ ทาลี้ สบปราบ และไพศาลี หินซ้อน

โคกปรัด โป่งน้ำร้อนงาว ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นมากมีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก และสภาพพื้นที่ที่มีความลาดสูงเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๔ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดขนาดใหญ่เป็นหินกลมมน ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง พบบริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๕% เป็นดินตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตรตลอดปี pH ๕.๐ - ๗.๐ ได้แก่ ชุดดินท่ายาง แมริม นาเลียงพะเยา น้ำขุน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้โตเร็ว

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นมีก้อนกรวดมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการกัดกร่อนของดินได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมากและมีก้อนหิน หรือเศษหินที่หน้าผิวดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่ แต่มีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์และปลูกไม้โตเร็วบางชนิด

กลุ่มชุดดินที่ ๕๒ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียว ที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มากตั้งแต่ ๓๐ ซม. จากผิวดิน ดินสีดำ สีน้ำตาล หรือแดง พบบริเวณเชิงเขา หินปูนลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๔% เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก ระดับน้ำใต้ดินลึกกว่า ๒ เมตร มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง pH ๗.๐ - ๘.๕ ได้แก่ ชุดดินตาคี และ บึงชะงั้ง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ฝ้าย ข้าวโพด ถั่ว และไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง มะพร้าว และน้อยหน่า ถ้าในกรณีที่พบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. บ้างนำมาใช้ปลูกพืชไร่

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เป็นดินตื้น มีชั้นดินหรือก้อนกรวด การไถพรวนยาก ดินเป็นด่างปานกลางถึงด่างแก่ ถ้าพบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. ชั้นปูนอยู่ตื้น จะมีปัญหาการไถพรวน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และพืชผักหลายชนิด ถึงแม้จะเป็นดินตื้น แต่มักจะมีหน้าดินหนากว่า ๑๕ ซม. เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง และลักษณะทางกายภาพดีเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และไม่เหมาะสมในการทำนา เพราะพบในบริเวณที่ดอนและสภาพพื้นที่ค่อนข้างสูง จึงเก็บกักน้ำที่ผิวดินไม่ค่อยอยู่ มีความเหมาะสมอย่างมากในการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

กลุ่มชุดดินที่ ๕๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือแดงในดินชั้นล่างระดับความลึกต่ำ ๕๐ ซม. ลงไปจะพบหินผุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนเนื้อละเอียด บางแห่ง มีก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีแดงเกิดจากวัสดุต้นกำเนิด ดินพวกหินตะกอน

เนื้อละเอียดที่มีปูนปน ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดเท ๑ – ๒% มีการระบายน้ำดี ถึงดีปานกลาง ค่าความเป็นกรดประมาณ ๖.๐ - ๗.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ได้แก่ ชุดดินวังสะพุง หักกวาง และจัตุรัส ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง บางแห่งเป็นป่าละเมาะ หญ้าเพ็ก และไผ่

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินลึกปานกลาง มีชั้นที่มีก้อนปูนหรือเศษหิน ปะปนดินดานและชั้นหินพื้นอยู่ลึก ๑ เมตร น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงค่อนข้างช้า การอุ้มน้ำของดิน ปานกลาง มีการกักตรอนของดินที่ความลาดชันสูง

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่ค่อนข้างเหมาะสมถึงไม่เหมาะสมในการที่จะใช้ทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวยคือ สูงเกินไป และบางส่วนมีความลาดเทสูงสำหรับนาข้าว จึงเก็บกักน้ำไม่อยู่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วน หรือ ดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่าง เป็นดินปนเศษหิน ดินสีน้ำตาลเหลืองหรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดิน พวกหิน ตะกอนเนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชัน ประมาณ ๖ – ๓๕% เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์

ตามธรรมชาติค่า pH ๕.๐ - ๖.๐ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้าและโปงงาม, ภูสะนา ปัจจุบันดินนี้ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว จะมีปัญหาเรื่องดิน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยได้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินให้น้ำซึมผ่านค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำระดับน้ำใต้ดินลึกมาก ดินมีการกักตรอนได้ง่าย ที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสม ถึงเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ขึ้นอยู่กับสภาพและความลาดเทของพื้นที่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกพืชผัก ต่างๆ และไม้ผล เนื่องจากขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก และในดินชั้นล่างจะพบชั้นเศษหินที่เป็นวัตถุต้นกำเนิดดิน จึงไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ ลักษณะโดยทั่วไป : ดินมีการผสมของดินหลายชนิด ซึ่งเกิดจาก ตะกอน ลำน้ำพัดพามาทับถมกัน พบบริเวณที่ราบลุ่ม หรือบริเวณพื้นที่ล่างของหุบเขา มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชัน ประมาณ ๐ – ๒% ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ถึงเร็ว มีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดิน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดินในบริเวณนั้น ๆ ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดิน ได้แก่ ชุดดินตะกอนสีน้ำ การระบายน้ำเร็ว (AL-P) ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผักหรือพืชไร่อายุสั้น

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีการระบายน้ำเร็ว มีน้ำแช่ขังในฤดูฝน และดินแฉะเกินไปสำหรับพืช

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนาในช่วงฤดูฝน และเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกพืชไร่ได้หลายชนิด หลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และพื้นที่บางส่วนของกลุ่มดินนี้อยู่ภายใต้ระบบชลประทาน โดยเฉพาะในภาคเหนือ

ส่วนการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้นนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝนและดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕% ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้ว แต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหินก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินจนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นโผล่ได้แก่ ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕% มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช : ดินกลุ่มที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕% ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร สำหรับ ML เป็นพื้นที่เบ็ดเตล็ดทั่วไป ได้แก่ เหมือนแร่ และ W เป็นพื้นที่แหล่งน้ำ

ตารางที่ ๑ อธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเนื้อดิน	การระบายน้ำ	ความเหมาะสมต่อการปลูกพืช	ความอุดมสมบูรณ์
๕	ดินเหนียว	เลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง
๑๕	ดินร่วนเหนียว ร่วนเหนียวปนทรายแป้ง	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง
๑๖	ดินร่วนปนทรายแป้ง	เลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ต่ำถึงค่อนข้างต่ำ
๑๘	ดินร่วนปนทราย	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำ
๒๒	ดินร่วนปนทราย หรือทรายปนดินร่วน	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ต่ำ
๒๘	ดินเหนียวจัดในชั้นล่างลึก	ดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ปานกลางถึงสูง
๓๑	ดินเหนียว	ดีปานกลางถึงดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ปานกลาง

กลุ่ม ชุดดิน	ลักษณะเนื้อดิน	การระบายน้ำ	ความเหมาะสม ต่อการปลูกพืช	ความอุดม สมบูรณ์
๓๓	ดินร่วนแป้งปนทราย	ดีถึง ดีปานกลาง	พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล	ปานกลาง
๓๕	ดินร่วนปนทราย	ดี	พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ต่ำ
๔๐	ดินร่วนปนทราย	ดี	พืชไร่ ไม้ผล	ต่ำ
๔๖	ดินเหนียวปนกรวด หรือปนลูกรัง ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะสมต่อไม้ผล เพราะ เป็นดินตื้น	ต่ำ
๔๗	ดินเหนียวหรือร่วนปน เศษหินมาก ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช ทั่วไป ดินตื้น	ต่ำ
๔๘	ดินร่วนปนทรายปน ก้อนกรวด ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ยืนต้น	ต่ำ
๕๒	ดินเหนียวหรือร่วน เหนียวมีก้อนปูน ดินตื้นมาก	ดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ พืชผัก	ปานกลางถึง สูง
๕๕	ดินเหนียวน้ำตาลหรือ แดง มีปูนผสม	ดีถึง ดีปานกลาง	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ปานกลาง
๕๖	ดินร่วน ร่วนปนทราย ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืชไร่	ต่ำ
๕๙	ดินผสมหลายชนิด ตะกอนลำน้ำพัดพา	ค่อนข้างเลวถึงเลว	เหมาะต่อการทำนา ในช่วงฤดูฝน	ไม่แน่นอน
๖๒	ดินภูเขา บนพื้นที่ ลาดชัน	-	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืช ควรรักษาให้เป็นป่า	-
ML	พื้นที่เบ็ดเตล็ด ได้แก่ เหมืองแร่	-	-	-
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	-	-	-

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

ฤดูกาลของจังหวัดลำปาง พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศ แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู ดังนี้
ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อน
อบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะ
ที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือน
พฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือน ตุลาคม ถึงกลางเดือน กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนมกราคม

๒) ปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๒ ปริมาณน้ำฝน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ถึง ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เดือน	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
มกราคม	๐.๐
กุมภาพันธ์	๘.๕
มีนาคม	๐.๐
เมษายน	๑๐๑.๗
พฤษภาคม	๒๑๙.๐
มิถุนายน	๔๑.๒
กรกฎาคม	๑๘๔.๕
สิงหาคม	๑๖๓.๒
กันยายน	๒๔๑.๑
ตุลาคม	๘๔.๒
พฤศจิกายน	๑๗๔.๑
ธันวาคม	๓.๑
รวม	๑,๒๒๐.๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ ๓ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๘

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๕	๔๑.๘	๑๒.๗	๒๗.๑๗	๑๐๐	๑๖	๗๔.๙๓
๒๕๖๖	๔๓.๔	๑๒.๔	๒๗.๘๐	๑๐๐	๑๓	๗๓.๒๒
๒๕๖๗	๔๔.๐	๑๒.๘	๒๗.๙๔	๑๐๐	๑๔	๗๒.๙๘
๒๕๖๘	๔๑.๑	๙.๓	๒๖.๙๘	๑๐๐	๑๗	๗๖.๓๙

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดลำปาง มีแม่น้ำวังไหลผ่าน อำเภอวังเหนือ อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองลำปาง อำเภอกะคา อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก นอกจากนี้ยังมีห้วย ลำธาร คลอง บึง ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อการเกษตรได้ในฤดูแล้งเป็นจำนวนมาก รายละเอียดดังตารางข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ

อำเภอ	แม่น้ำ ห้วย ลำธาร คลอง (สาย)		หนอง บึง (แห่ง)		
	รวม	ใช้ได้ในฤดูแล้ง	รวม	พื้นที่เก็บน้ำ (ไร่)	ใช้ได้ในฤดูแล้ง
เมืองลำปาง	๗๐	๓๔	๒๓	๒๒๖.๖๗	๘
แม่เมะ	๑๗	๙	๖	๑๒.๐๐	๖
กะคา	๒๙	๕	๑๗	๑๕๗.๑๙	๒
เสริมงาม	๕๒	๒๑	๖	๗.๐๐	๓
งาว	๕๔	๒๙	-	-	-
แจ้ห่ม	๓๙	๑๗	๑๑	๑๕๔.๐๐	๘
วังเหนือ	๒๓	๔	-	-	-
เถิน	๒๕	๖	-	-	-
แม่พริก	๔๒	๑๓	๓๓	๑,๒๓๑.๐๐	๑๗
แม่ทะ	๘	๔	-	-	-
สบปราบ	๑๔	๗	-	-	-
ห้างฉัตร	๒๖	๙	๑๐	๗๘.๐๐	๖
เมืองปาน	๖๐	๒๑	๒	๓๕.๐๐	๑
รวม	๔๕๙	๑๗๙	๑๐๘	๑,๙๐๐.๘๙	๕๑

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑ ลำปาง

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดลำปาง มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดลำปางมีเนื้อที่ป่าไม้ ๕,๕๘๗,๐๘๙.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๑ ของพื้นที่จังหวัด มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓๓ แห่ง อุทยานแห่งชาติ ๖ แห่ง และอยู่ระหว่างเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๒ แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๒ แห่ง เขตห้ามล่าสัตว์ ๒ แห่ง และไม่มีวนอุทยาน (เดิมมีวนอุทยานม่อนพระยาแช่ ซึ่งมีพื้นที่ทับซ้อนกับอุทยานแห่งชาติเขลางค์บรรพต (เตรียมการประกาศ)) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๕ ป่าสงวนแห่งชาติ

ลำดับ	ชื่อ	อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	กฎกระทรวง ฉบับที่/พ.ศ.
๑	ป่าแม่ป๋าย	แจ้ห่ม	๒๖,๘๗๕.๐๐	๒๖/๒๕๐๑
๒	ป่าแม่ต๋ัง	แม่พริก	๕๖.๒๕	๙๔/๒๕๐๕
๓	ป่าแม่จาง	เมือง - แม่ทะ	๑๐๖,๙๖๘.๗๕	๑๐๒/๒๕๐๕
๔	ป่าแม่สะเลียม	เกาะคา - สบปราบ	๔๐,๖๒๕.๐๐	๑๐๔/๒๕๐๕
๕	ป่าแม่เลิม - ป่าแม่ปะ	เถิน	๑๔๒,๖๒๕.๐๐	๒๐๙/๒๕๐๗
๖	ป่าแม่ทรายคำ	แจ้ห่ม - เมือง	๑๔๐,๖๒๕.๐๐	๗๙/๒๕๐๘
๗	ป่าแม่เมาะ	แม่เมาะ - เมือง	๑๘๑,๙๑๓.๐๐	๒ พ.ย. ๒๕๕๐
๘	ป่าดอยขุนตาล	ห้างฉัตร - เมือง	๑๒๐,๓๕๐.๐๐	๓๕๙/๒๕๑๑
๙	ป่าแม่พริก	แม่พริก	๒๐๓,๑๓๐.๐๐	๔๖๖/๒๕๑๕
๑๐	ป่าแม่จาง (ตอนขุน)	แม่เมาะ	๒๑๕,๐๐๐.๐๐	๔๙๙/๒๕๑๕
๑๑	ป่าแม่จาวฝั่งซ้าย	จาว	๒๙๔,๐๐๐.๐๐	๕๑๘/๒๕๑๕
๑๒	ป่าแม่แจ้ฟ้า	แจ้ห่ม	๑๖๘,๕๒๑.๐๐	๕๕๒/๒๕๑๖
๑๓	ป่าแม่สุก-ป่าแม่สอย	แจ้ห่ม- เมืองปาน	๓๙๕,๐๐๐.๐๐	๕๖๐/๒๕๑๖
๑๔	ป่าแม่จางใต้ฝั่งซ้าย	เกาะคา - แม่ทะ	๑๒๒,๔๐๐.๐๐	๖๑๐/๒๕๑๖
๑๕	ป่าแม่ไฮ	เกาะคา - แม่ทะ - สบปราบ	๕๓,๑๒๕.๐๐	๖๒๐/๒๕๑๖
๑๖	ป่าแม่อาง - ป่าแม่อาง	เมือง	๒๖๒,๕๐๐.๐๐	๖๙๒/๒๕๑๗
๑๗	ป่าแม่จาวฝั่งขวา	จาว - แม่เมาะ	๑๐๔,๑๘๗.๐๐	๗๒๒/๒๕๑๘
๑๘	ป่าแม่เรียง	เสริมงาม - เกาะคา	๒๓๕,๔๙๔.๐๐	๗๓๙/๒๕๑๘
๑๙	ป่าแม่จางฝั่งซ้าย	แม่ทะ	๖๗,๓๑๒.๐๐	๗๔๗/๒๕๑๘
๒๐	ป่าแม่ตำ - ป่าแม่มาย	เมือง - แจ้ห่ม	๒๔๒,๐๐๐.๐๐	๗๖๗/๒๕๑๘
๒๑	ป่าแม่เสริม	เสริมงาม - เกาะคา	๒๑๓,๒๕๐.๐๐	๗๗๒/๒๕๑๘
๒๒	ป่าแม่วะ	แม่พริก - เถิน	๙๖,๘๗๕.๐๐	๗๙๙/๒๕๒๑
๒๓	ป่าแม่โป่ง	จาว	๒๕๐,๓๐๖.๐๐	๘๖๖/๒๕๒๒
๒๔	ป่าขุนวังแปลงที่ ๑	วังเหนือ - แจ้ห่ม	๑๖๔,๒๓๔.๐๐	๙๓๕/๒๕๒๔
๒๕	ป่าแม่ต๋อยฝั่งขวา	เมือง - เมืองปาน	๗๖,๐๐๐.๐๐	๙๕๔/๒๕๒๔
๒๖	ป่าแม่ยาว	ห้างฉัตร - เกาะคา	๘๔,๘๑๒.๐๐	๙๗๓/๒๕๒๕
๒๗	ป่าแม่ปราบ	สบปราบ - เถิน	๘๔,๘๔๓.๐๐	๑,๐๕๓/๒๕๒๗
๒๘	ป่าแม่อาบ	เถิน	๑๖๘,๗๕๐.๐๐	๑,๐๖๖/๒๕๒๗
๒๙	ป่าขุนวังแปลงที่ ๒	วังเหนือ	๑๙๑,๕๓๘.๐๐	๑,๐๗๘/๒๕๒๗
๓๐	ป่าแม่ทาน	สบปราบ - เกาะคา - แม่ทะ	๑๐๘,๑๒๕.๐๐	๑,๐๘๐/๒๕๒๗
๓๑	ป่าแม่มอก	เถิน	๔๘๖,๐๙๔.๐๐	๑,๑๐๔/๒๕๒๘
๓๒	ป่าขุนวังแปลงที่ ๓	วังเหนือ	๑๗๙,๓๙๕.๐๐	๑,๑๑๐/๒๕๒๘
๓๓	ป่าแม่ต๋อยฝั่งซ้าย	เมือง - เมืองปาน - แจ้ห่ม	๗๕,๕๖๐.๐๐	๑,๑๘๙/๒๕๒๙
รวม			๕,๓๐๒,๔๗๔.๐๐	

ตารางที่ ๖ อุทยานแห่งชาติ

ที่	อุทยานแห่งชาติ	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)	ปีที่ ประกาศ (พ.ศ.)
๑	ดอยขุนตาล	อ.เมืองลำปาง อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง - จ.ลำพูน	๑๖๓,๖๗๙.๓๒	๑๒๓,๑๐๑.๔๔	๒๕๑๘
๒	แจ้ห่ม	อ.เมืองปาน อ. แจ้ห่ม อ.วังเหนือ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	๔๘๐,๐๐๐.๐๐	๔๘๐,๐๐๐.๐๐	๒๕๓๑ และ ๒๕๔๓
๓	แม่วะ	อ.เถิน อ.แม่พริก จ.ลำปาง -จ.ตาก	๓๖๔,๑๗๓.๐๐	๒๕๑,๙๙.๐๐	๒๕๔๓
๔	ดอยจง	อ.สบปราบ อ.เถิน อ.แม่พริก จ.ลำปาง - จ.ลำพูน	๒๑๐,๒๐๐	๑๗๓,๓๓๒.๖๙	๒๕๖๒
๕	ถ้ำผาไท (เตรียมการประกาศ)	อ.งาว อ.แจ้ห่ม อ.แม่เมาะ อ.วังเหนือ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	๗๕๐,๓๐๑.๒๗	๗๕๐,๓๐๑.๒๗	-
๖	เขลางค์บรรพต (เตรียมการประกาศ)	อ.เมืองลำปาง อ.แม่เมาะ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง	๔๙,๔๐๐.๐๐	๗๕๐,๓๐๑.๒๗	-
รวม			๒,๐๑๓,๖๑๐.๕๒	๑,๘๒๖,๑๓๑.๙๖	

ตารางที่ ๗ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ที่	เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)	ปีที่ ประกาศ (พ.ศ.)
๑	ดอยผาเมือง	อ.แม่ทา อ.บ้านโฮ้ง อ.ลี้ จ.ลำพูน อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง	๓๖๔,๔๔๙	๘๖,๙๘๔	๒๕๒๓
๒	ถ้ำเจ้ารวม	อ.ทุ่งเสลี่ยม อ.บ้านด่านลานหอย อ.ศรีสำโรง จ.สุโขทัย อำเภอกาญจนา จ.ลำปาง	๒๑๓,๑๗๑	๗๐,๔๑๑.๕๒	๒๕๔๔
รวม			๕๗๗,๖๒๐	๑๕๗,๓๙๖.๕๒	

ตารางที่ ๘ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ที่	วนอุทยานแห่งชาติ	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)	ปีที่ ประกาศ (พ.ศ.)
๑	ดอยพระบาท	อ.เมืองปาน อ.แจ้ห่ม อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	๗๑,๐๐๐.๐๐	๗๑,๐๐๐.๐๐	๒๕๕๑
๒	แม่มาย	อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	๑๘,๕๙๗.๐๐	๑๘,๕๙๗.๐๐	๒๕๖๒
รวม			๘๙,๕๙๗.๐๐	๘๙,๕๙๗.๐๐	

ที่มา : สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ ลำปางและสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ (สาขาลำปาง)

๒) ทรัพยากรแร่ธาตุ

ข้อมูลจำนวนประทานบัตรและปริมาณการผลิตแร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ (ณ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙) จังหวัดลำปางมีประทานบัตร จำนวน ๙๕ แปลง เปิดการ ๙๒ แปลง หยุดการ ๑ แปลง ยังไม่เปิดการ ๒ แปลง โดยประทานบัตรดังกล่าวจำแนกตามชนิดแร่ ดังนี้

๑. ถ่านหิน	๕๒ แปลง
๒. หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์	๑๗ แปลง
๓. หินดินดานเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์	๕ แปลง
๔. ดินอุตสาหกรรมชนิดดินซีเมนต์	๓ แปลง
๕. ดินขาว	๓ แปลง
๖. ดินขาว และดินอุตสาหกรรมชนิดดินซีเมนต์	๒ แปลง
๗. หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง	๘ แปลง
๘. บอลเคลย์และถ่านหิน	๑ แปลง
๙. หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมเคมี	๒ แปลง
๑๐. ดินเบา	๑ แปลง
๑๑. หินอ่อน	๑ แปลง

ปริมาณแร่ที่ผลิตได้ทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ (๑ มกราคม ๒๕๖๙ – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙) จำนวน ๕,๕๖๓,๗๓๒.๓๐ เมตริกตัน โดยชนิดแร่ที่ผลิตได้มากที่สุด ได้แก่ ถ่านหิน ผลิตได้ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท เมตริกตัน รองลงมาเป็นหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ ผลิตได้ ๑,๓๔๐,๐๐๐.๐๐ เมตริกตัน และหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ผลิตได้ ๘๖๓,๗๖๒.๔๐ เมตริกตัน ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ ปริมาณการผลิตแร่

ลำดับ	ชนิดแร่	ปริมาณการผลิต (เมตริกตัน)		
		พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙ (๓๑ พค. ๖๙)
๑.	ดินขาว แต่งแล้วเกรดเซรามิก	๙,๑๓๔.๐๐	๖,๒๒๑.๗๙	๒,๐๙๓.๕๒
๒.	บอลเคลย์	๒๕๖,๒๑๓.๓๒	๑๙๒,๘๖๙.๑๓	๙๖,๙๔๑.๓๘
๓.	ถ่านหิน	๙,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๐,๐๒๐,๐๐๐.๐๐	๒,๗๐๐,๐๐๐.๐๐
๔.	ดินขาวที่ยังไม่ได้แต่งเกรดเซรามิก	๗๑,๙๙๘.๑๒	๙๙,๗๖๔.๑๘	๗๙,๗๙๒.๐๐
๕.	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+เคมี)	๖๗๕,๐๐๐.๐๐	๘๗๘,๖๔๕.๐๐	๒๑๐,๐๐๐.๐๐
๖.	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+ซีเมนต์)	๒,๕๔๐,๐๐๐.๐๐	๒,๓๗๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๔๐,๐๐๐.๐๐
๗.	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+ก่อสร้าง)	๑,๕๖๙,๒๔๑.๖๑	๑,๕๖๑,๗๗๘.๓๙	๘๖๓,๗๖๒.๔๐
๘.	หินอุตสาหกรรม (หินดินดาน+ซีเมนต์)	๑๓๖,๐๐๐.๐๐	๑๒๐,๐๐๐.๐๐	๖๔,๐๐๐.๐๐
๙.	ดินอุตสาหกรรมชนิดดินซีเมนต์	๑๗๒,๐๐๐.๐๐	๒๕๖,๘๐๐.๐๐	๑๘๔,๐๐๐.๐๐
๑๐.	บอลเคลย์ ส่งออกนอกฯ	๔๒,๐๘๑.๒๕	๔๙,๙๑๒.๐๐	๒๓,๑๔๓.๐๐
๑๑.	แร่ดินเบา ส่งออกนอกฯ	-	-	-
รวม		๑๔,๗๗๑,๖๖๘.๓๐	๑๕,๔๕๕,๙๙๐.๔๙	๕,๕๖๓,๗๓๒.๓๐

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๑๐ สถานภาพปริมาณสำรองแร่

ที่	ชนิดแร่	ยอดผลิต ปี ๒๕๖๗ (เมตริกตัน)	ปริมาณสำรองแร่ใน พื้นที่ประทานบัตร ปี ๒๕๖๘ (เมตริกตัน)	ระยะเวลา (ปี)
๑	บอลเคลย์	๓๗๕,๔๒๗.๒๓	๓,๘๒๗,๙๗๕.๑๙	๑๘
๒	ถ่านหิน	๑๕,๖๑๓,๑๓๐	๔๕๓,๕๖๙,๔๕๕.๘๑	๒๙
๓	ดินขาว	๑๓๐,๑๙๐.๕๗	๗,๗๕๘,๔๔๒.๗๔	๑๘
๔	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมเคมี	๙๐๐,๐๐๐	๓๕,๐๙๐,๐๕๐	๑๘
๕	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์	๒,๘๙๐,๐๐๐	๗๑,๐๐๗,๐๐๐	๑๘
๖	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง	๒,๐๓๗,๔๓๔.๔๑	๒๕๐,๑๘๒,๔๖๑.๕๘	๑๘
๗	หินดินดานเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์	๑๗๑,๐๐๐	๒,๖๓๓,๐๐๐	๑๕
๘	หินอ่อน	-	๕๐,๐๐๐	๒๙
๙	ดินอุตสาหกรรมชนิดดินซีเมนต์	๒๒๗,๐๐๐	๕,๖๓๒,๘๑๐	๑๓
๑๐	ดินเบา	-	๑๖๒,๓๐๐	
รวม		๒๒,๓๔๔,๑๘๒.๒๑	๘๒๙,๙๑๓,๑๙๕.๓๒	

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดลำปางแบ่งออกเป็น ๑๓ อำเภอ ๑๐๐ ตำบล ๙๓๐ หมู่บ้าน ๕๗ องค์การบริหารส่วนตำบล และ ๑๖๒ ชุมชน ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑๑ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดลำปาง

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการ อำเภอ ห่างจาก ศาลากลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล นคร/เมือง/ ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑.เมืองลำปาง	๑,๑๕๖.๖๒๓	๙.๒๓	๖.๔	๑๙	๑๔๕	๓	๙	๑๕๓
๒.แม่เมาะ	๙๕๙.๑๕๑	๗.๖๕	๑๕	๕	๔๕	๑	๔	-
๓.เกาะคา	๕๕๑.๑๕๒	๔.๔๐	๒๔	๙	๗๘	๘	๒	-
๔.เสริมงาม	๖๓๑.๗๒๗	๕.๐๔	๔๙	๔	๔๓	๓	๒	-
๕.งาว	๑,๘๑๕.๓๑๓	๑๔.๔๘	๘๙	๑๐	๘๕	๒	๘	-
๖.แจ้ห่ม	๑,๓๔๙.๑๒๑	๑๐.๗๖	๖๐	๗	๖๖	๓	๕	-
๗.วังเหนือ	๑,๐๓๔.๓๒๓	๘.๒๕	๑๑๔	๘	๘๐	๒	๗	-
๘.เถิน	๑,๖๓๔.๗๖๓	๑๓.๐๔	๙๗	๘	๘๕	๓	๔	๙
๙.แม่พริก	๕๓๘.๙๒๑	๔.๓๐	๑๒๐	๔	๓๐	๓	๑	-
๑๐.แม่ทะ	๘๑๐.๕๔๓	๖.๔๗	๒๓	๑๐	๙๕	๕	๕	-
๑๑.สบปราบ	๕๐๒.๔๖๔	๔.๐๑	๖๐	๔	๔๖	๑	๔	-
๑๒.ห้างฉัตร	๖๘๔.๗๕๗	๕.๔๖	๒๗	๗	๗๓	๕	๓	-
๑๓.เมืองปาน	๘๖๕.๑๐๓	๖.๙๐	๕๗	๕	๕๙	๒	๓	-
รวม	๑๒,๕๓๓.๙๖๑	๑๐๐	๗๔๑.๔	๑๐๐	๙๓๐	๔๑	๕๗	๑๖๒

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

จังหวัดลำปางมีประชากรทั้งสิ้น ๖๙๔,๔๙๖ คน จำแนกเป็น เพศชาย ๓๓๖,๑๘๖ คน และเพศหญิง ๓๕๘,๒๘๓ คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองลำปาง รองลงมา คือ อำเภอเกาะคา อำเภอเถิน และอำเภอแม่ทะ จำนวนครัวเรือน ๓๑๑,๒๕๗ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑๒ จำนวนประชากรของจังหวัดลำปาง

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
๑.เมืองลำปาง	๑๐๑,๘๑๔	๑๑๓,๙๘๓	๒๑๕,๗๙๗	๑๑๐,๓๕๗
๒.แม่เมาะ	๑๘,๗๑๔	๑๙,๑๖๖	๓๗,๘๘๐	๑๘,๕๐๑
๓.เกาะคา	๒๖,๗๔๔	๒๙,๒๑๖	๕๕,๙๖๐	๒๓,๐๓๖
๔.เสริมงาม	๑๔,๕๑๕	๑๔,๗๒๒	๒๙,๒๓๗	๑๑,๑๘๓
๕.งาว	๒๔,๙๔๔	๒๕,๔๔๗	๕๐,๓๙๑	๒๑,๒๖๓
๖.แจ้ห่ม	๑๗,๖๙๑	๑๘,๕๒๐	๓๖,๒๑๑	๑๕,๒๖๔
๗.วังเหนือ	๒๐,๘๔๑	๒๐,๘๒๘	๔๑,๖๖๙	๑๖,๘๕๔
๘.เถิน	๒๖,๕๘๕	๒๘,๓๖๕	๕๔,๙๕๐	๒๒,๙๓๓
๙.แม่พริก	๗,๑๗๖	๗,๖๐๙	๑๔,๗๘๕	๕,๙๑๖
๑๐.แม่ทะ	๒๖,๒๒๒	๒๗,๓๐๘	๕๓,๕๓๐	๒๒,๕๓๙
๑๑.สบปราบ	๑๒,๔๐๔	๑๓,๐๕๙	๒๕,๔๖๓	๙,๐๐๖
๑๒.ห้างฉัตร	๒๒,๙๘๒	๒๔,๒๙๐	๔๗,๒๗๒	๒๑,๕๙๘
๑๓. เมืองปาน	๑๕,๕๕๔	๑๕,๗๗๐	๓๑,๓๒๔	๑๒,๘๐๗
รวม	๓๓๖,๑๘๖	๓๕๘,๒๘๓	๖๙๔,๔๖๙	๓๑๑,๒๕๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ ด้านการศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จังหวัดลำปางมีสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนทั้งสิ้น ๕๘๔ แห่ง จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๔,๗๖๑ คน จำนวนห้องเรียน ๔,๒๐๑ ห้อง ผู้เรียน จำนวน ๙๓,๔๕๖ คน ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ จำนวนสถานศึกษาแยกตามสังกัดในจังหวัดลำปาง

สังกัด	สถานศึกษา	จำนวนครู/บุคลากร	จำนวนห้องเรียน	จำนวนผู้เรียน
รวมทั้งสิ้น	๕๘๔	๔,๗๖๑	๔,๒๐๑	๙๓,๕๕๖
กระทรวงศึกษาธิการ				
๑	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
	๑.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน (ลำปาง)	๓๑	๕๓๐	๖๕๙
				๑๙,๐๖๘

สังกัด		สถานศึกษา	จำนวนครู/ บุคลากร	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน ผู้เรียน
	๑.๒ สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ	๒	๑๒๒	๑๑๗	๙๗๘
	๑.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑	๑๐๒	๑,๐๘๐	๙๕๔	๑๕,๖๒๘
	๑.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒	๙๔	๑,๒๐๑	๙๐๗	๑๐,๘๖๙
	๑.๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓	๘๙	๕๖๓	๖๐๗	๕,๕๖๒
	รวมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๓๑๘	๓,๔๙๖	๓,๒๔๔	๕๒,๑๐๕
๒	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน				
	เรียนเอกชนนานาชาติ	๓	๓๘	๐	๑๙๐
	โรงเรียนเอกชนสามัญ (สามัญปกติ)	๑๖	๗๗๓	๐	๑๒,๒๘๐
	โรงเรียนเอกชนสามัญ (การกุศลของวัด)	๗	๑๓๖	๐	๒,๐๗๔
	โรงเรียนเอกชนสามัญ (การศึกษาพิเศษ)	๑	๑๕	๐	๓๘
	รวมสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	๒๗	๙๖๒	๐	๑๔,๕๘๒
๓	กรมส่งเสริมการเรียนรู้				
	๓.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง	๑	๒	-	-
	๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองลำปาง	๑	๔	-	๑,๒๘๓
	๓.๓ สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคเหนือ	๑	๑๗	-	-
	๓.๔ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาลำปาง	๑	๖	๒	-
	๓.๕ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่เมาะ	๑	๑	-	๓๔๔
	๓.๖ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะคา	๑	๓	-	๔๑๓
	๓.๗ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเสริมงาม	๑	๓	-	๒๘๙
	๓.๘ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภองาว	๑	๓	-	๕๖๒
	๓.๙ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแจ้ห่ม	๑	๔	๒	๔๔๖
	๓.๑๐ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังเหนือ	๑	๒	-	๔๘๗
	๓.๑๑ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเถิน	๑	๔	-	๖๕๔
	๓.๑๒ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่พริก	๑	๒	๑	๓๖๖
	๓.๑๓ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่ทะ	๑	๑	-	๔๓๙
	๓.๑๔ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสบปราบ	๑	๒	-	๓๔๕
	๓.๑๕ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอห้างฉัตร	๑	๒	-	๖๗๒
	๓.๑๖ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองปาน	๑	๒	-	๔๓๒
	รวมกรมส่งเสริมการเรียนรู้	๑๖	๕๘	๕	๖,๗๓๒
๔	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา				
	๔.๑ วิทยาลัยเทคนิคลำปาง	๑	-	๒๐๖	๔,๒๐๗

สังกัด		สถานศึกษา	จำนวนครู/ บุคลากร	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน ผู้เรียน
	๔.๒ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	๑	-	๑๓๑	๒,๑๓๑
	๔.๓ วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง	๑	-	๕	๐
	๔.๔ วิทยาลัยเทคนิค กฟผ. แม่เมาะ	๑	-	๓๑	๖๓๓
	๔.๕ วิทยาลัยเทคนิคนครลำปาง	๑	-	๑๑๐	๗๘๐
	๔.๖ วิทยาลัยการอาชีพแจ้ห่ม	๑	-	๑๑๑	๔๗๔
	๔.๗ วิทยาลัยการอาชีพเถิน	๑	-	๕๘	๗๑๕
	๔.๘ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเถินเทคโนโลยี	๑	๑๒	๒๓	๑๘๗
	รวมสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๘	๑๒	๖๗๕	๙,๑๒๗
๕	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม				
	โรงเรียนสาธิต	๒	๘๘	๐	๕๔๔
	รวมสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๒	๘๘	๐	๕๔๔
๖	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น				
	๖.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๑๘๐	-	-	๔,๕๖๓
	๖.๒ โรงเรียน	๒๓	-	๑๘๖	๔,๗๐๔
	รวมกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๒๐๓	-	๑๘๖	๙,๒๖๗
๗	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ				
	โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง	๑	๗๒	๑๒	๕๔๒
	รวมมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	๑	๗๒	๑๒	๕๔๒
๘	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ				
	๘.๑ สถานศึกษาอำเภอห้างฉัตร	๑	๙	๙	๑๐๓
	๘.๒ สถานศึกษาอำเภอวังเหนือ	๑	๗	๑๐	๑๐๐
	๘.๓ สถานศึกษาอำเภอแจ้ห่ม	๑	๗	๖	๓๓
	๘.๔ สถานศึกษาอำเภอแม่ทะ	๒	๑๖	๑๙	๑๓๙
	๘.๕ สถานศึกษาอำเภอเกาะคา	๑	๙	๑๑	๑๓๖
	๘.๖ สถานศึกษาอำเภองาว	๑	๗	๘	๕๒
	๘.๗ สถานศึกษาอำเภอเมืองลำปาง	๒	๑๘	๑๖	๘๔
	รวมสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง	๙	-	๖๘๗	๑๐๙

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

๑.๓.๒ ด้านศาสนา

ตารางที่ ๑๔ จำนวนวัดและพระภิกษุ สามเณร จังหวัดลำปาง

อำเภอ	จำนวนวัด			จำนวนพระภิกษุ-สามเณร						รวมทั้ง ๒ นิกาย
	มหานิกาย	ธรรมยุต	รวม	มหานิกาย			ธรรมยุต			
				พระ	เณร	รวม	พระ	เณร	รวม	
เมืองลำปาง	๑๘๙	๗	๑๙๖	๕๘๖	๑๙๖	๗๘๒	๓๓	-	๓๓	๘๑๕
เกาะคา	๖๖	๖	๗๒	๑๔๙	๑๖	๑๖๕	๓๖	๖	๔๒	๒๐๗
งาว	๔๔	-	๔๔	๑๑๕	๑๑๘	๒๓๓	-	-	-	๒๓๓
แจ้ห่ม	๓๗	๑	๓๘	๙๘	๔๘	๑๔๖	๗	-	๗	๑๕๓
เถิน	๗๔	๕	๗๙	๑๗๙	๒๔	๒๐๓	๖	-	๖	๒๐๙
แม่ทะ	๗๑	๓	๗๔	๑๗๑	๑๘๙	๓๖๐	๑๑	-	๑๑	๓๗๑
แม่พริก	๒๒	-	๒๒	๕๓	๒๕	๗๘	-	-	-	๗๘
เมืองปาน	๔๒	๑	๔๓	๘๒	๒๖	๑๐๘	-	-	-	๑๐๘
แม่เมาะ	๒๔	๔	๒๘	๗๕	๑๔	๘๙	๑๕	-	๑๕	๑๐๔
วังเหนือ	๕๕	๓	๕๘	๑๑๕	๑๒๓	๒๓๘	๗	-	๗	๒๔๕
สบปราบ	๒๕	๑	๒๖	๖๐	๑๓	๗๓	๔	๑	๕	๗๘
เสริมงาม	๒๙	-	๒๙	๖๗	๕๖	๑๒๓	-	-	-	๑๒๓
ห้างฉัตร	๖๓	๘	๗๑	๑๑๒	๑๑๕	๒๒๗	๑๓	๗	๒๐	๒๔๗
รวม	๗๔๑	๓๙	๗๘๐	๑,๘๖๒	๙๖๓	๒,๘๒๕	๑๓๒	๑๔	๑๔๖	๒,๙๗๑

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง

๑.๓.๓ ด้านสาธารณสุข

ตารางที่ ๑๕ จำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดลำปาง

สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำปาง	จำนวน (แห่ง)	จำนวนเตียง
สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ		
๑.โรงพยาบาลศูนย์	๑	๗๔๓
๒.โรงพยาบาลชุมชน ๑๒๐ เตียง	๑	๑๒๐
๓.โรงพยาบาลชุมชน ๖๐ เตียง	๑	๖๐
๔.โรงพยาบาลชุมชน ๓๐ เตียง	๑๐	๓๐๐
๕.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	๑๔๑	-
๖.ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดเทศบาลตำบล	๑	-
๗.สถานบริการสาธารณสุขชุมชน	๒	-
๘.โรงพยาบาลมะเรียงลำปาง	๑	๒๐๐
๙.โรงพยาบาลเวชารักษ์	๑	๖๐
๑๐.โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม	๑	๑๕๐

สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำปาง	จำนวน (แห่ง)	จำนวนเตียง
๑๑.สถานพยาบาลกองการแพทย์และอนามัย กฟผ. อำเภอมะแมะ	๑	-
สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน		
๑.โรงพยาบาล	๑	๑๐๓
๒.สถานพยาบาลเอกชน	๑	๒๙
๓.คลินิกเอกชน	๒๖๔	-
๔.สถานที่ขายยา	๑๕๖	-

ตารางที่ ๑๖ จำนวนและอัตราส่วนบุคลากรต่อประชากร จังหวัดลำปาง

ประเภท	อัตราส่วน ๑ : ประชากร	
	จังหวัดลำปาง	ประเทศ
- แพทย์	๑ : ๒,๒๖๕	๑ : ๓,๒๖๐
- ทันตแพทย์	๑ : ๘,๘๖๘	๑ : ๑๑,๒๘๓
- เภสัชกร	๑ : ๕,๓๓๔	๑ : ๖,๖๑๙
- พยาบาลวิชาชีพ	๑ : ๔๑๔	๑ : ๕๘๓
- นักวิชาการสาธารณสุข	๑ : ๑,๙๔๗	
- เจ้าพนักงานสาธารณสุข	๑ : ๕,๑๒๓	
- เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	๑ : ๗,๖๕๙	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

๑.๓.๔ ด้านวัฒนธรรมประเพณี

ตารางที่ ๑๗ งานวัฒนธรรม/ประเพณี/เทศกาลของจังหวัดลำปาง

งานวัฒนธรรม/ประเพณี/ เทศกาล	ช่วงเวลายำหนดจัดงาน	สถานที่จัดงาน
งานแห่สลุงหลวงและสงกรานต์	๑๒-๑๔ เมษายน ของทุกปี	รอบเมืองลำปาง
งานหลวงเวียงละกอน	ก่อนลอยกระทงของทุกปี	วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม และวัดพระธาตุลำปางหลวง
งานขันโตกช้าง	ทุกวันศุกร์ – เสาร์แรกของ เดือนกุมภาพันธ์	ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอดงช้าง
งานเซรามิกแฟร์	ทุกวันศุกร์แรกของ เดือนธันวาคม (๑๐ วัน)	บริเวณตัวเมือง จังหวัดลำปาง
งานพิธีบวงสรวงเสาหลักเมือง และสืบชะตาเมือง	เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี	หน้าศาลากลาง จังหวัดเดิม
งานวันรถไฟหม้อน้ำลำปาง	ต้นเดือนเมษายนของทุกปี	บริเวณสถานีรถไฟนครลำปาง
งานเดิน-วิ่งมินิมาร์ธอน แม่มาะ	เดือนสิงหาคม	เหมืองลิ้งไนต์ อำเภอมะมาะ

งานวัฒนธรรม/ประเพณี/ เทศกาล	ช่วงเวลาดำหนดจัดงาน	สถานที่จัดงาน
งานประเพณีล่องสะเปา จาวเวียงละกอน	เดือนพฤศจิกายน	วัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอเกาะคา
งานฤดูหนาวและของดี นครลำปาง	เดือนธันวาคม	สวนสาธารณะหนองกระทิง อำเภอเมืองลำปาง
งานวันดอกไม้บาน	เดือนธันวาคม	สวนป่าทุ่งเกวียน อำเภอห้างฉัตร

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง

๑.๓.๕ ด้านแรงงาน

กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

สำนักงานสถิติจังหวัดลำปางดำเนินการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร โดยใน ปี ๒๕๖๘ สรุปรายละเอียดได้ดังนี้ จังหวัดลำปางมีประชากรทั้งสิ้น ๖๙๗,๖๗๙ คน โดยสัดส่วนของประชากรเพศชาย มีน้อยกว่าเพศหญิง กล่าวคือ เพศชายมีจำนวน ๓๓๗,๙๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔๔ ขณะที่เพศหญิง มีจำนวน ๓๕๙,๗๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๖ โดยประชากรทั้งหมดพบว่า เป็นผู้อยู่ในวัยทำงานหรือ อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๕๗๘,๐๕๓ คน

ในกลุ่มผู้อยู่ในวัยทำงาน (ผู้มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป) จำนวน ๕๗๘,๐๕๓ คน พบว่า เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๓๕๘,๗๗๕ คน โดยจำแนกเป็นผู้มีงานทำ ๓๕๒,๙๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๓๓ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ขณะที่เป็นผู้ว่างงาน ๕,๘๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๓ เมื่อเปรียบเทียบกับ การมีงานทำในไตรมาสที่ พบว่าเพศหญิง มีอัตราส่วนการทำงานหรืออัตราการจ้างงานน้อยกว่าเพศชาย (คำนวณจากผู้มีงานทำจำแนกตามเพศต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานจำแนกเพศ) เพศชายมีอัตราร้อยละ ๒๘.๐๗ ขณะที่ เพศหญิงมีร้อยละ ๗๑.๙๓ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าอัตราการมีงานทำซึ่งคำนวณจากสัดส่วนผู้มีงาน ทำต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ ๙๘.๓๗ นั้นหมายความว่า ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๑๐๐ คน จะมีงาน ทำประมาณ ๙๘ คน ส่วนอัตราการว่างงานซึ่งคำนวณจากผู้ว่างงานต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ ๑.๕๓ ทั้งนี้ อัตราการว่างงานในปี ๒๕๖๘ ลดลงจากปี ๒๕๖๗ (๑.๑๒) ร้อยละ -๓๖.๖๑ สำหรับตัวเลขในกลุ่มของผู้ที่ ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ซึ่งมีจำนวน ๒๑๙,๒๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๘ ของผู้อยู่ในวัยทำงาน พบว่า เป็นผู้ทำงานบ้าน จำนวน ๕๓,๓๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๓ เรียนหนังสือจำนวน ๔๔,๙๒๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๐.๔๙ เด็ก/ชรา/ป่วย/พิการ จนไม่สามารถทำงานได้ จำนวน ๙๗,๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓๐ ดูแลเด็ก/ผู้สูงอายุ/ผู้ป่วยผู้พิการ จำนวน ๙,๖๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๑ และอื่น ๆ จำนวน ๑๔,๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๖ ที่ไม่สามารถทำงานได้ของผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานตามลำดับ

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

การเดินทางสู่จังหวัดลำปาง สามารถเดินทางได้ทั้งรถยนต์ รถโดยสารประจำทาง รถไฟ และทางเครื่องบิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ทางรถยนต์ เดินทางจากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ ถึงกิโลเมตรที่ ๕๒ แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒ ผ่านจังหวัดสิงห์บุรี ชัยนาท เข้าจังหวัดนครสวรรค์ แล้วแยกซ้าย

เข้าทางหลวงหมายเลข ๑ ผ่านจังหวัดกำแพงเพชร ตาก ตรงเข้าสู่จังหวัดลำปาง รวมระยะทางทั้งสิ้น ๕๙๙ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๗ ชั่วโมง หรือใช้เส้นทางสายใหม่จากจังหวัดพิษณุโลก เข้าอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แล้วเดินทางเข้าสู่จังหวัดลำปาง

๒) การเดินทางรถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด จัดบริการรถโดยสารธรรมดาและปรับอากาศ

๓) การเดินทางโดยรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย บริการรถด่วน รถเร็ว และรถธรรมดา จากสถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ สิ้นสุดที่สถานีรถไฟนครเชียงใหม่ ซึ่งผ่านสถานีรถไฟนครลำปางทุกวัน

๔) การเดินทางโดยเครื่องบิน ปัจจุบันจังหวัดลำปาง มีบริการเดินทางโดยเครื่องบินจำนวน ๑ บริษัท คือ บริษัทไทยแอร์เอเชีย (Thai AirAsia)

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

ไฟฟ้า จังหวัดลำปาง มีพลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ จำนวน ๑,๐๗๐,๗๙๗,๗๗๙.๓๕ ล้านกิโลวัตต์ - ชั่วโมง พื้นที่ที่มีการใช้ไฟฟ้ามากที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง คิดเป็นประมาณร้อยละ ๖๒ ของพลังงานไฟฟ้าที่จำหน่าย และใช้ทั้งหมดในจังหวัดลำปาง รองลงมาได้แก่ อำเภอกะเคา และอำเภอห้างฉัตร ตามลำดับ และพื้นที่ที่มีการใช้ไฟฟ้าน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ อำเภอแม่พริก (ประมาณร้อยละ ๐.๐๐๙) รองลงมา ได้แก่ อำเภอเมืองปาน และอำเภอเสริมงาม ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลประเภทการใช้ไฟฟ้าจังหวัดลำปาง

ประเภทผู้ใช้ไฟฟ้า	พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้	
	กิโลวัตต์-ชั่วโมง	ร้อยละ
บ้านอยู่อาศัย	๓๙๓,๐๑๖,๗๙๖.๖๔	๓๖.๗๐
กิจการขนาดเล็ก	๑๗๔,๘๒๑,๙๙๓.๔๕	๑๖.๓๓
กิจการขนาดกลาง	๑๘๗,๘๗๘,๙๘๘.๔๐	๑๗.๕๕
กิจการขนาดใหญ่	๒๙๒,๕๓๐,๗๓๕.๔๙	๒๗.๓๒
ประเภทโรงแรมรีสอร์ท	๙,๔๓๕,๖๓๘.๒๐	๐.๘๘
องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร	๒๖๕,๒๒๗.๗๓	๐.๐๒
สูบน้ำเพื่อการเกษตร	๕,๗๙๑,๓๓๖.๐๕	๐.๕๔
ไฟชั่วคราว	๗,๐๕๗,๐๖๓.๓๙	๐.๖๖
รวมทั้งสิ้น	๑,๐๗๐,๗๙๗,๗๗๙.๓๕	๑๐๐.๐๐

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำปาง

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด (โปรดทำเครื่องหมาย ☒)

มีด่าน ☐ ศุลกากร ที่ตั้ง ประเภท.(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)

☐ ตรวจพืช ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☒ ไม่มี ☐ มี

ที่ตั้งสถานกักกันพืช ☒ ไม่มี ☐ มี

☐ ตรวจประมง ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☒ ไม่มี ☐ มี

ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ☒ ไม่มี ☐ มี

☒ ปศุสัตว์ ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มี
ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ☐ ไม่มี ☒ มี

- ด่านกักกันสัตว์ลำปาง หมู่ ๖ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
- จุดตรวจสัตว์แม่พริก ทางหลวงหมายเลข ๑ หมู่ ๕ ตำบลพระบาทวังตวง
อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การประปา จังหวัดลำปางมีการใช้น้ำประปา ซึ่งมีพื้นที่ให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาลำปาง จำนวน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่เม้า อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเมืองปาน ส่วนใหญ่เป็นการใช้น้ำประปาที่อยู่อาศัย และการประกอบธุรกิจขนาดเล็กตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลการผลิตและการจำหน่ายน้ำของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาลำปาง

ปี	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม)	ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม)
๒๕๖๕	๔๖,๗๗๕	๑๔,๐๒๐,๙๙๖	๙,๙๖๔,๘๒๑
๒๕๖๖	๔๘,๔๔๐	๑๔,๔๕๘,๒๗๕	๑๐,๔๕๓,๙๖๖
๒๕๖๗	๔๙,๕๐๙	๑๕,๓๘๒,๕๙๕	๑๐,๖๘๓,๕๒๒
๒๕๖๘	๕๐,๕๗๒	๑๕,๕๙๐,๐๕๓	๑๐,๓๗๔,๔๗๕

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขาลำปาง

โทรคมนาคมจังหวัดลำปาง มีบริการโทรศัพท์ในพื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ ๒๐ รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า)

ปี	รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า)					
	ภาคราชการ	บ้านพักอาศัย	ภาคธุรกิจ	ทศท.	บริการสาธารณะ	รวม
๒๕๖๕	๓,๖๘๕	๒๓,๒๐๙	๓,๙๕๒	๔๘๘	๑๒๙	๓๑,๔๖๓
๒๕๖๖	๑,๗๐๓	๕,๒๑๗	๑,๖๗๙	๒๖๖	๑๐๑	๘,๙๖๖
๒๕๖๗	๒,๙๕๕	๑๘,๕๐๗	๒,๕๘๐	๓๐๑	๑๕๘	๒๔,๕๐๑
๒๕๖๘	๓,๒๖๖	๒๐,๖๐๗	๒,๔๘๕	๓๑๘	๒๓๘	๒๖,๙๑๔

ที่มา : โทรคมนาคมจังหวัดลำปาง

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

เศรษฐกิจจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๘

เศรษฐกิจจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๘ และแนวโน้ม ปี ๒๕๖๙

การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดลำปางปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๗ ปรับตัวดีขึ้นจากที่หดตัวร้อยละ -๐.๕ ในปีก่อน และคาดว่าจะมีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ ๒.๔ ในปี ๒๕๖๙

ด้านอุปทาน (ด้านการผลิต) ในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๓.๑ ถึง ๓.๓ ต่อปี) ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ไว้ที่ ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๘ ที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๓ จาก **ภาคเกษตรกรรม** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๕.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๕.๑ ถึง ๕.๕ ต่อปี) โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี ๒๕๖๗ ต่อเนื่องมาถึงช่วงต้นปี ๒๕๖๘ ส่งผลให้มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของพืชที่สำคัญ อาทิ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และสับปะรด ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตขยายตัว ด้านปศุสัตว์เพิ่มขึ้นจากจำนวนไก่ตามความต้องการบริโภคที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการบริหารจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน และการควบคุม ฝ้าระวังโรคระบาดได้ดี ขณะที่การบริโภคสุกร โค และกระบือมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการปรับลดกำลังการผลิตเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาสุกรของภาครัฐ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรประสบภาวะขาดทุน จึงไม่ขยายการผลิตและเลิกเลี้ยง **ภาคอุตสาหกรรม** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๕ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๓.๔ ถึง ๓.๗ ต่อปี) จากการเพิ่มขึ้นของภาคมูลค่าเพิ่มหมวดอุตสาหกรรมที่จัดเก็บได้ และปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มขยายตัว โดยได้รับปัจจัยจากการผลิตภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดที่เริ่มฟื้นตัว และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลในช่วงปลายปี รวมทั้งการขยายตัวในปริมาณการผลิตกระแสไฟฟ้า และปริมาณลิแกนด์ที่เพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้ไฟฟ้าในภาคอุตสาหกรรมและครัวเรือนมากขึ้น และการเร่งผลิตเพื่อรองรับกิจกรรมเศรษฐกิจและเทศกาลสำคัญ ๆ ในช่วงปลายปี และ**ภาคบริการ** คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๒.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๒ ถึง ๒.๔ ต่อปี) เป็นผลจากภาคมูลค่าเพิ่มหมวดขายส่งขายปลีก หมวดโรงแรมและภัตตาคาร และหมวดอสังหาริมทรัพย์ที่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นรวมทั้งปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคบริการที่เพิ่มสูงขึ้น ตามการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องของจังหวัด ส่งผลให้จำนวนผู้เข้าพัก และนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในจังหวัดเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นอีกปัจจัยที่ช่วยดึงเม็ดเงิน และกระตุ้นการใช้ภายในจังหวัดลำปาง ขณะที่สินเชื่อยังคงหดตัวจากสถาบันทางการเงินยังคงเข้มงวดการปล่อยสินเชื่อ

ด้านอุปสงค์ (ด้านการใช้จ่าย) ในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๖ โดยในช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๕ ถึง ๒.๘ ต่อปี ปรับตัวลดลงจากที่คาดการณ์ไว้เดิม ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๘ ที่คาดการณ์ว่าขยายตัวร้อยละ ๑.๕ จาก **การบริโภคภาคเอกชน** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๗ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๖ ถึง ๒.๘ ต่อปี) โดยได้รับแรงหนุนสำคัญจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น โครงการ "คนละครึ่ง พลัส" โครงการเพิ่มวงเงินสวัสดิการให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในช่วงไตรมาสที่ ๔ ของปี ๒๕๖๘ ที่จะช่วยส่งเสริมการบริโภคในประเทศ ซึ่งส่งผลให้ภาคมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ ยอดขายจากการจำหน่ายรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และอะไหล่และชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องขยายตัว รวมถึงจำนวนรถจักรยานยนต์ที่จดทะเบียนใหม่ขยายตัวจากกำลังซื้อของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น และ

การขยายตัวของบริการขนส่งเดลิเวอรี่ (เช่น อาหาร พัสดุ) รวมทั้งปริมาณการใช้ไฟฟ้าของครัวเรือนที่อยู่อาศัย มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นจากสภาพอากาศที่ร้อนขึ้น **การลงทุนภาคเอกชน** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๑ ถึง ๒.๖ ต่อปี) สะท้อนจากสินเชื่อเพื่อการลงทุนที่ขยายตัวจากมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น รวมทั้งพื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างรวมขยายตัวจากการผ่อนคลายมาตรการ LTV รวมถึงมาตรการลดค่าโอนและจดจำนอง ประกอบกับผู้ประกอบการมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ขยายเพิ่มเติม สอดคล้องกับยอดขายวัสดุและอุปกรณ์การก่อสร้างเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้ในโครงการก่อสร้างพื้นฐานและโครงการต่อเนื่องของภาครัฐ **การใช้จ่ายภาครัฐ** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๘ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๗ ถึง ๓.๐ ต่อปี) เป็นผลจากการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ๒๕๖๘ ทั้งงบรายจ่ายประจำและงบรายจ่ายลงทุนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งให้ความสำคัญกับการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ให้มีอัตราการเบิกจ่ายไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ ของกรอบงบลงทุนรวมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพยิ่งขึ้น

ด้านรายได้เกษตรกรในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๔.๐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๓.๖ ถึง ๔.๖ ต่อปี) ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากที่คาดการณ์ไว้ที่ ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๘ ที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๑.๕ และปรับตัวเพิ่มขึ้นจากที่หดตัวร้อยละ -๕.๘ ในปีก่อน จากสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกพืช ส่งผลให้พืชเจริญเติบโตได้ดีและให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาสินค้าเกษตร อาทิ ข้าวเหนียว นาปรัง และมันสำปะหลัง มีแนวโน้มลดลงจากปริมาณสินค้าเกษตรที่ออกสู่ตลาดเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ราคาข้าวเหนียวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสับประสมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้รายได้สุทธิของเกษตรกรขยายตัวเพิ่มขึ้น

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ -๐.๒ ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -๐.๓ ถึง -๐.๑ ต่อปี) เท่ากับที่คาดการณ์ไว้เดิม ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๘ ที่คาดการณ์ว่าขยายตัวร้อยละ ๐.๕ และปรับตัวลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๓ ในปีก่อน โดยมีปัจจัยสำคัญจากการลดลงของราคาสินค้าในกลุ่มอาหารสด โดยเฉพาะผักสด และผลไม้สด จากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ทำให้ปริมาณผลผลิตเข้าสู่ระบบมากขึ้น รวมทั้งการลดลงของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงตามสถานการณ์ราคาพลังงานในตลาดโลก และค่ากระแสไฟฟ้าจากมาตรการช่วยเหลือลดภาระค่าครองชีพอย่างต่อเนื่องของภาครัฐ ซึ่งส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญ

การจ้างงานในปี ๒๕๖๘ คาดว่าจะหดตัวร้อยละ -๑.๙ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -๑.๘ ถึง -๒.๐ ต่อปี) ปรับลดลงจากที่คาดการณ์ไว้เดิม ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๘ ที่คาดการณ์ว่าหดตัวร้อยละ -๐.๕ และปรับตัวคงที่จากที่หดตัวร้อยละ -๑.๙ ในปีก่อน จากการจ้างงานภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลงเป็นผลมาจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับผู้ประกอบการบางส่วนเลือกใช้เครื่องจักรทดแทนเพื่อบริหารต้นทุน และการจ้างงานภาคบริการมีแนวโน้มทรงตัว โดยเน้นให้แรงงานทำงานหลายหน้าที่แทนการจ้างงานเพิ่มเพื่อลดต้นทุนค่าแรงงาน ขณะที่การจ้างงานภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มขึ้น และสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ส่งผลให้ภาพรวมกิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชที่สำคัญเพิ่มขึ้น

ปัจจัยสนับสนุนทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ของจังหวัดลำปาง

๑. ภาคการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวจากภาครัฐและเอกชนในจังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปีช่วยให้ภาคบริการขยายตัวเพิ่มขึ้น อาทิ งาน Vijit @ Lampang “เสน่ห์เหนือกาลเวลา” งานเชรามิกสร้างสรรค์และหัตถกรรมลำปาง งาน Lampang Orchid & Aurora Festival มหัศจรรย์แสงเมืองเหนือ งานฤดูหนาวและของดินครลำปาง ประจำปี ๒๕๖๙ งานเทศกาลท่องเที่ยวแม่มาะ ครั้งที่ ๒๑ (Maemoh Festival ๒๐๒๕) และงานเฉลิมฉลองเทศกาลปีใหม่ นครลำปาง ๒๕๖๘ (ช่วงปีใหม่) เป็นต้น

๒. การเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๘ ทั้งงบรายจ่ายประจำและงบรายจ่ายลงทุนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๙ ที่ไม่ล่าช้า

๓. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐเพื่อรักษาแรงขับเคลื่อนจากการบริโภคภายในประเทศ อาทิ นโยบายเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านโครงการ Quick Big Win โครงการ คนละครึ่ง พลัส โครงการเพิ่มเงินสวัสดิการแห่งรัฐให้แก่ผู้มีสิทธิสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๘ นโยบายช่วยเหลือค่าครองชีพให้แก่ประชาชน ทั้งมาตรการลดค่าไฟฟ้า ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าโดยสารรถไฟฟ้า และสินค้าอุปโภค - บริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพ และมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร รวมทั้งมาตรการส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศ อาทิ โครงการเที่ยวไทยคนละครึ่ง ๒๕๖๘

๔. ปริมาณน้ำฝนที่มีมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำสำคัญและแหล่งน้ำตามธรรมชาติเพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของพืช ไม่ประสบภาวะภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ทำให้เกษตรกรมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง และสามารถเพาะปลูกได้มากกว่าปีที่ผ่านมา

ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ของจังหวัดลำปาง

๑. ความแปรปรวนของสภาพอากาศ และราคาปัจจัยการผลิตที่ยังอยู่ในระดับสูง
๒. ปัญหาหนี้ครัวเรือนและภาคธุรกิจที่อยู่ในระดับสูงภายใต้มาตรฐานสินเชื่อที่มีความเข้มงวดมากขึ้น
๓. ผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นและกังวลต่อสถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว

๔. สถานการณ์ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์โลกในภูมิภาคต่าง ๆ ที่ยังยืดเยื้อและความไม่แน่นอนสูงระหว่างรัสเซียและยูเครนสร้างแรงกดดันต่อระดับราคาสินค้าพลังงาน

๕. มาตรการกีดกันทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้น และนโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา ทำให้เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลายประเทศชะลอตัว

๖. สถานการณ์ความขัดแย้งบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่องเส้นเขตแดนมายาวนาน อาจส่งผลกระทบต่อการค้าและการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย

๗. ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การเมืองของไทยในช่วงก่อนและหลังการเลือกตั้งที่อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุน

แนวโน้มเศรษฐกิจจังหวัดลำปางปี ๒๕๖๙

การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง ได้ประเมินภาวะเศรษฐกิจจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๙ คาดว่า จะขยายตัวในอัตราชะลอตัวร้อยละ ๒.๔ ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๓ ถึง ๒.๖ ต่อปี)

ด้านอุปทาน (ด้านการผลิต) ในปี ๒๕๖๙ มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราชะลอลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๘ ร้อยละ ๒.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๑ ถึง ๒.๓ ต่อปี) จาก **ภาคเกษตรกรรม** คาดว่า จะขยายตัวในอัตราชะลอลงร้อยละ ๒.๙ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๘ ถึง ๓.๑) เนื่องจากปริมาณน้ำ ในแหล่งน้ำต่าง ๆ และน้ำมีเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืช ทำให้เกษตรกรมีแนวโน้มที่จะขยายพื้นที่ เพาะปลูก โดยเฉพาะพืชที่มีราคาอยู่ในเกณฑ์ดี อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสับปะรดปัตตาเวีย อย่างไรก็ตาม ราคาพืชหลายชนิดยังมีแนวโน้มลดลง อาจทำให้เกษตรกรบางส่วนชะลอ ลด หรืองด ทำการเพาะปลูก **ภาคอุตสาหกรรม** คาดว่าจะขยายตัวในอัตราชะลอลงร้อยละ ๑.๘ (โดยมีช่วง คาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๗ ถึง ๒.๐) ตามความต้องการใช้หินปูนก่อสร้างและหินปูนซีเมนต์จากการก่อสร้าง ภาครัฐกลับเป็นปกติ ประกอบกับการก่อสร้างภาคเอกชนมีทิศทางทยอยฟื้นตัว และการเพิ่มขึ้นของ ภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดอุตสาหกรรม แต่อย่างไรก็ดี ยังคงต้องติดตามนโยบายการค้าโลก สถานการณ์ เศรษฐกิจและการเมืองในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น และ **ภาคบริการ** คาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ ๒.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๒ ถึง ๒.๔) จากยอดภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดโรงแรมและ ภัตตาคาร และยอดภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดขายส่งขายปลีกมีแนวโน้มขยายตัว ตามปัจจัยหนุนจากการฟื้นตัว ของเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว และมาตรการภาครัฐช่วยกระตุ้นกำลังซื้อ ของประชาชนที่ปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง

ด้านอุปสงค์ (ด้านการใช้จ่าย) ในปี ๒๕๖๙ มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราชะลอลงเมื่อเทียบกับ ปี ๒๕๖๘ ร้อยละ ๒.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๒ ถึง ๒.๔ ต่อปี) จาก **การบริโภคภาคเอกชน** ที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๖ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๕ ถึง ๒.๗ ต่อปี) ตามแรงสนับสนุน การกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะขยายตัวจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัด อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น รวมถึงโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ จากภาครัฐที่จะช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น **การลงทุนภาคเอกชน** คาดว่าจะขยายตัวในอัตราชะลอ ลงร้อยละ ๑.๔ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๓ ถึง ๑.๕ ต่อปี) จากพื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างรวม ยอดจำหน่ายยอดขายวัสดุและอุปกรณ์การก่อสร้างขยายตัวตามแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจและความเชื่อมั่น ของผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้นจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐเพื่อกระตุ้นการบริโภคในประเทศ รวมทั้งสินเชื่อเพื่อการลงทุนคาดว่าจะมีแนวโน้มขยายตัวจากมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเข้าถึงสินเชื่อ ของภาคธุรกิจและภาคครัวเรือน อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องติดตามเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศช่วงก่อนและ หลังการเลือกตั้งที่อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุน **การใช้จ่ายภาครัฐ** โดยคาดว่าจะ ขยายตัวร้อยละ ๒.๙ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๒.๘ ถึง ๓.๐ ต่อปี) จากการเร่งรัดการเบิกจ่าย งบประมาณภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๙ ในทุกภาคส่วนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพ ยิ่งขึ้น ประกอบกับนโยบายการลงทุนของภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านโครงการต่าง ๆ ทั้งการช่วยเหลือ ผู้ประกอบการและภาคประชาชน รวมทั้งมีการเร่งรัดกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ให้ทันใช้ภายในเวลาที่กำหนด

เสถียรภาพเศรษฐกิจ

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัด **รายได้เกษตรกร ในปี ๒๕๖๙** คาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ ๓.๙ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๓.๗ ถึง ๔.๒ ต่อปี) เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยปริมาณ น้ำฝนมีเพียงพอต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของพืช ซึ่งคาดว่าจะผลผลิตต่อไร่จะเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ ผลผลิตภาพรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น **อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ในปี 2569** คาดว่าปรับตัวเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 0.3

ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์อยู่ที่ร้อยละ ๐.๒ ถึง ๐.๔ ต่อปี) จากการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชน รวมถึงแนวโน้มนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทำให้อุปสงค์ต่อสินค้าและบริการปรับตัวเพิ่มขึ้น ในส่วน **การจ้างงาน** คาดว่าจะหดตัวร้อยละ -๑.๔ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -๑.๔ ถึง -๑.๕ ต่อปี) โดยเฉพาะภาคเกษตรกรรมคาดว่าจะมีแนวโน้มจ้างงานที่ลดลงจากราคาพืชหลายชนิดยังมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้การจ้างงานเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ในส่วนการจ้างงานภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรมคาดว่าจะมีแนวโน้มทรงตัว เนื่องจากความไม่แน่นอนด้านเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศ ผู้ประกอบการบางส่วน จึงใช้แรงงานที่มีอยู่เดิม

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด

๑.๕.๒ เศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดลำปาง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดลำปาง หรือ GPP จังหวัดลำปาง (ณ ราคาประจำปี) พบว่า ในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากมูลค่า ๗๑,๔๑๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ เป็นมูลค่า ๗๒,๗๘๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๐.๕ ต่อปี ประกอบด้วย ภาคเกษตรมูลค่า ๙,๒๖๔ ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า ๖๓,๕๑๗ ล้านบาท โดยสาขาหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด ได้แก่ สาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน มีสัดส่วนร้อยละ ๑๕.๘ ของ GPP จังหวัดลำปาง รองลงมา คือ สาขาการผลิต มีสัดส่วนร้อยละ ๑๓.๖ ภาคเกษตร (สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง) มีสัดส่วนร้อยละ ๑๒.๗ สาขาการขนส่ง ขยายปลีก มีสัดส่วนร้อยละ ๑๐.๐ สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ ๙.๕ สาขาตัวกลางทางการเงิน มีสัดส่วนร้อยละ ๗.๘ และสาขาอื่นๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ ๓๐.๖

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง หรือ GPP จังหวัดลำปาง (ณ ราคาที่แท้จริง หรือ แบบปริมาณลูกโซ่) พบว่า ในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ มีแนวโน้มลดลงจากมูลค่า ๔๐,๘๘๖ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ เป็นมูลค่า ๓๙,๕๕๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ ต่อปี โดยภาคเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากมูลค่า ๒,๘๐๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ เป็นมูลค่า ๓,๐๘๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒.๘ ต่อปี ส่วนภาคนอกเกษตร มีแนวโน้มลดลงจากมูลค่า ๓๘,๒๔๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ เป็นมูลค่า ๓๖,๓๗๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๗ หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๑.๖ ต่อปี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๘ และแนวโน้มปี ๒๕๖๙ จังหวัดลำปาง พบว่า ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๘ มีการขยายตัวร้อยละ ๕.๙ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชขยายตัวร้อยละ ๗.๘ สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ ๑.๖ สาขาประมง ขยายตัวร้อยละ ๒.๑ สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ ๑.๓ และสาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ ๕.๖ สำหรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๘ ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ ๖๒.๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็น ร้อยละ ๒๓.๙, ๑๐.๔, ๒.๙ และ ๐.๖ ตามลำดับ โดยมีสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง สับปะรดโรงงาน กาแฟ ลำไย กระเทียม สุกร ไก่เนื้อ โคเนื้อ กระบือ ประมงน้ำจืดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และประมงน้ำจืดเพาะเลี้ยง สำหรับแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๙ คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ ๐.๖ - ๑.๖ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ ๐.๒ - ๑.๒ สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ ๐.๗-๑.๗ สาขาประมงคาดว่าจะ

ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ ๐.๖ - ๑.๖ สาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ ๐.๑ - ๑.๑ และสาขาป่าไม้คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ ๖.๗ - ๗.๗

ปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร

๑) ปริมาณน้ำต้นทุนและน้ำฝนที่เพียงพอในการผลิตสินค้าเกษตร

๒) การดำเนินนโยบายภาครัฐที่ขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๓) สภาพอากาศแปรปรวน (Climate Change) อุณหภูมิที่สูงขึ้นกระทบต่อการเจริญเติบโตของสินค้าเกษตร นอกจากนี้อาจทำให้เกิดภัยธรรมชาติและโรคระบาดในพืชและสัตว์

๔) ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตรที่ยังอยู่ในระดับสูง เช่น ปุ๋ยเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง และวัตถุดิบอาหารสัตว์

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดลำปางมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม ได้แก่

ตารางที่ ๒๑ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
๑. อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน เช่น น้ำตกแจ้ซ้อน เส้นทางศึกษาธรรมชาติ น้ำตกแม่เปียง น้ำตกแม่ฮอน น้ำตกแม่ขุน บ่อน้ำพุร้อน ห้างอาบน้ำแร่ ลานดอกเสี้ยว(บ้านป่าเหมี้ยง โฮมสเตย์) จุดชมวิวดอยล้าน	๑. วัดพระธาตุลำปางหลวง ๒. ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ ประตูลา ๓. วัดพระแก้วดอนเต้า สุชาดาราม ๔. วัดเจดีย์ขาวหลัง ๕. วัดพระธาตุเสด็จ ๖. วัดปงยางคก ๗. วัดม่อนพระยาแช่ ๘. วัดศรีรองเมือง ๙. วัดศรีชุม ๑๐. วัดพระธาตุจอมปิง ๑๑. วัดเสลารัตนปีพพทาราม ๑๒. วัดอักษะชัยคีรี ๑๓. ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองจังหวัดลำปาง ๑๔. ศาลเจ้าพ่อประตูผา ๑๕. วัดป่าฝาง ๑๖. วัดจองคา	๑. ถนนคนเดินกาตองต้า ๒. ถนนวัฒนธรรม ๓. บ้านป่องนิก ๔. กาดเก๊าจาว ๕. หมู่บ้านแกะสลัก (บ้านหลุก) ๖. หมู่บ้านปั้นหม้อดิน บ้านม่อนเขาแก้ว ๗. ศูนย์ศิลปาชีพแม่ต้า ๘. สมาคมรมม้าจังหวัดลำปาง ๙. กาดนัดสะพานโยง ๑๐. ศูนย์อนุรักษ์ภาพยนตร์ย้อนยุค ๑๑. กะลาตีไชน์ ๑๒. หมู่บ้านท่องเที่ยวโอท็อป บ้านขามแดง ๑๓. หมู่บ้านกระดาศา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
น้ำตกตาดปู่หล้า น้ำตกธารมะไฟ น้ำตกแม่แฮด น้ำตกขุนเมี่ยง น้ำตกแม่ลอง ผายอง ถ้ำเขาคัน ถ้ำแดง จุดชมวิวยอดดอยจาง ๖. อุทยานแห่งชาติแม่วะ เช่น น้ำตกแม่วะ ถ้ำหีบ ถ้ำพระเจดีย์ ถ้ำน้ำผาผางาม ๗. วนอุทยานม่อนพระยาแช่ เช่น วัดม่อนพระยาแช่ จุดชมวิวมืองลำปาง ๘. เขื่อนกิ่วลม ๙. เขื่อนกิ่วคอหมา ๑๐. อ่างเก็บน้ำวังเหือ ๑๑. ภูเขาไฟผาลาด ๑๒. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ สวนพฤกษชาติ ภูเขาไฟจำป่าแดด ๑๓. น้ำตกวังแก้ว ๑๔. น้ำตกธารทอง ๑๕. น้ำตกพระเสด็จ ๑๖. น้ำตกแม่แก้ว อ.งาว ๑๗. สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ ฯ ๑๘. สวนป่าทุ่งเกวียน ๑๙. อ่างเก็บน้ำแม่มอกอำเภอเถิน ๒๐. น้ำตกแม่ตัง อำเภอแม่พริก ๒๑. ทุ่งดอกบัวตองแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ	๑๗. วัดจองคำ ๑๘. วัดม่อนจำศีล ๑๙. วัดม่อนปู่ยักษ์ ๒๐. วัดปงสนุก ๒๑. อนุสาวรีย์พญาสุลวะฤไชยสงคราม (พ่อเจ้าทิพย์ช้าง) ๒๒. วัดถ้ำพระสบาย ๒๓. วัดถ้ำสุขเกษมสวรรค์ ๒๔. สำนักปฏิบัติธรรมหลวงพ่อกษมเขมโก ๒๕. วัดปงสนุกเหนือ-ใต้ ๒๖. อนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาคำลือ ๒๗. วัดพุทธบาทวังตวง ๒๘. วัดอุมลอง ๒๙. วัดเวียง ๓๐. วัดพระธาตุจอมก้อย (พระพุทธเจ้าตอกสาน) ๓๑. วัดช่วงกอม ๓๒. กู่เจ้ายาสุตา ๓๓. วัดพระบาทสุทธาวาส ๓๔. วัดดงนั้งชัยคีรี ๓๕. โบราณสถาน/โบราณวัตถุ พระพุทธรูปไม้แก่นจันทร์ ๓๖. วัดสันตถอยน้อย ๓๗. วัดป่าเพิ่มพูนสามัคคี ๓๘. ตามรอยพระพุทธรูปขอม ไฮโมอิเรคตัส (มนุษย์เกาะคา) ๓๙. วัดประตูป้อง ๔๐. หออะม็อก ๔๑. กำแพงเมืองลำปาง (ประตูม้า) ๔๒. วัดเชียงราย ๔๓. วัดท่ามะโอ ๔๔. วัดพระเจ้าทันใจ ๔๕. วัดกู่คำ	(บ้านท่าล้อ) ๑๔. กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ จากกระดาษสา บ้านฮ่องกอก ๑๕. หมู่บ้านทอผ้าพื้นเมือง ผ้าน้ำมอญ (บ้านศรีหลวงแจ้ซ้อน) ๑๖. พิพิธภัณฑ์ธนบดี ๑๗. โครงการศูนย์ศิลปาชีพ รอยต่อบ้านทุ่งจี้ ๑๘. หมู่บ้านชาวเขา อำเภองาว ๑๙. สะพานบุญวัดพระธาตุ-สันดอน อำเภอแม่ทะ ๒๐. โฮมสเตย์บ้านแม่แจ่ม ๒๑. โฮมสเตย์บ้านสามขา ๒๒. โฮมสเตย์บ้านมาะหลวง ๒๓. โฮมสเตย์บ้านวอแก้ว ๒๔. โฮมสเตย์บ้านท่าช้าง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
	๔๖. วัดศรีหลวงแจ้ซ้อน ๔๗. ซุ้มประตูโขงวัดล้อมแรด ๔๘. วัดบ้านก่อ อำเภอวังเหนือ ๔๙. สะพานโยง อำเภอองาว ๕๐. สะพานรัชฎาภิเศก ๕๑. วัดพระธาตุดอยม่วงคำ อ.แม่ทะ ๕๒. วัดไหล่หินหลวง อำเภอเกาะคา ๕๓. วัดพระธาตุดอยพระฉาน ๕๔. วัดเฉลิมพระเกียรติพระจอมเกล้าราชานุสรณ์ (วัดพระบาทปู่ผาแดง) ๕๕. สถานีรถไฟนครลำปาง	

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานลำปาง

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกร

จำนวนครั้วเรือนทั้งหมด จำนวน ๓๑๐,๓๘๑ ครั้วเรือน เป็นครั้วเรือนเกษตรกร ๙๐,๑๔๘ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๔

ตารางที่ ๒๒ จำนวนครั้วเรือนเกษตรกร

อำเภอ	จำนวนครั้วเรือน	จำนวนครั้วเรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวนครั้วเรือนเกษตร/ครั้วเรือนทั้งหมด
เมืองลำปาง	๑๐๙,๙๖๕	๑๒,๓๓๒	๑๑.๒๕
แม่เมาะ	๑๘,๕๖๒	๔,๔๙๖	๒๔.๒๒
เกาะคา	๒๒,๙๗๔	๗,๓๓๖	๓๑.๙๓
เสริมงาม	๑๑,๑๒๘	๖,๐๕๘	๕๔.๔๔
งาว	๒๑,๒๐๔	๗,๖๐๕	๓๕.๘๗
แจ้ห่ม	๑๕,๒๓๘	๖,๓๖๗	๔๑.๗๘
วังเหนือ	๑๖,๘๐๘	๗,๗๘๘	๔๖.๓๔
เถิน	๒๔,๒๕๑	๗,๙๓๑	๓๒.๗๐
แม่พริก	๔,๕๐๗	๓,๐๓๓	๖๗.๓๐
แม่ทะ	๒๒,๔๘๖	๙,๙๘๕	๔๔.๔๑

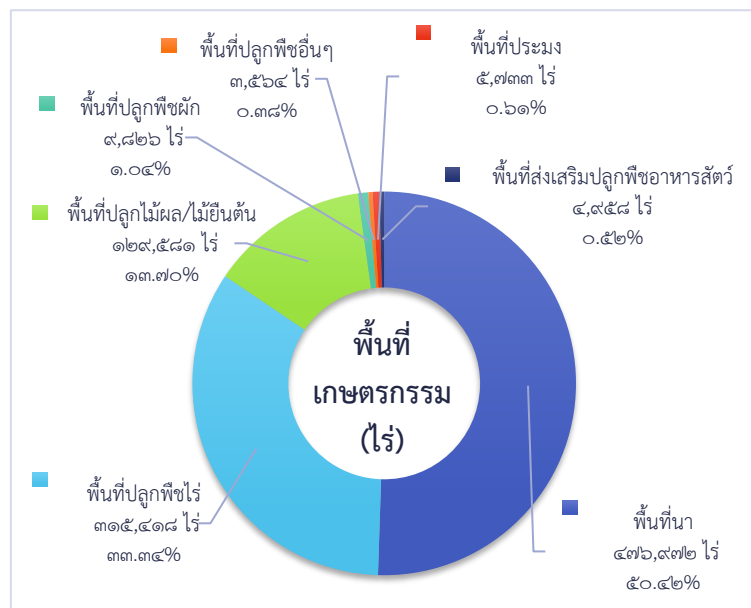
อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวน ครัวเรือนเกษตร/ ครัวเรือนทั้งหมด
สบปราบ	๘,๙๘๙	๕,๑๙๔	๕๗.๗๘
ห้างฉัตร	๒๑,๕๓๔	๖,๐๑๐	๒๗.๙๑
เมืองปาน	๑๒,๗๓๕	๕,๙๗๓	๔๖.๙๐
รวม	๓๑๐,๓๘๑	๙๐,๑๔๘	๒๙.๐๔

พื้นที่เกษตรกรรม

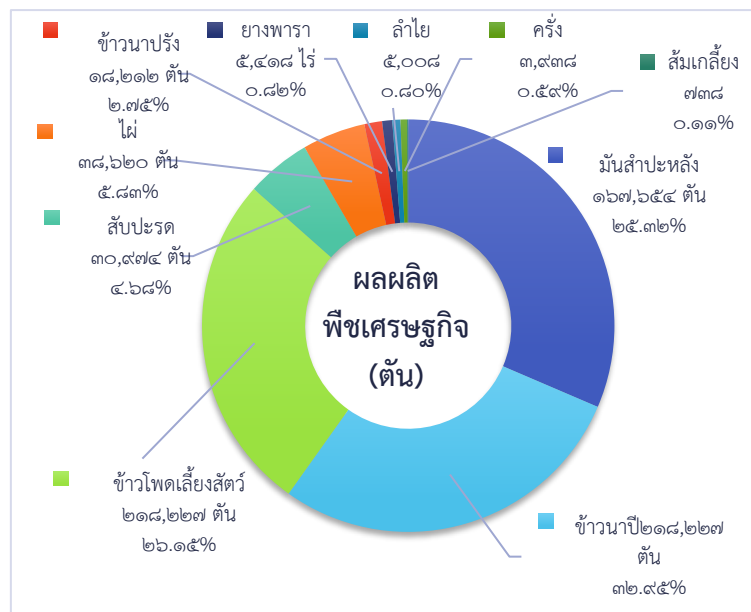
จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน ๙๔๖,๐๕๒ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๘ ของพื้นที่ทั้งหมด) แบ่งเป็น

พื้นที่เพาะปลูก	จำนวน ๙๓๕,๓๖๑ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๗
พื้นที่ประมง	จำนวน ๕,๗๓๓ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๑
พื้นที่ส่งเสริมปลูกพืชอาหารสัตว์	จำนวน ๔,๙๕๘ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๒
พื้นที่เพาะปลูก ทั้งหมด	จำนวน ๙๓๕,๓๖๑ ไร่	จำแนกเป็น
พื้นที่นา	จำนวน ๔๗๖,๙๗๒ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙๙
พื้นที่ปลูกพืชไร่	จำนวน ๓๑๕,๔๑๘ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๒
พื้นที่ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	จำนวน ๑๒๙,๕๘๑ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๕
พื้นที่ปลูกพืชผัก	จำนวน ๙,๘๒๖ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๕
พื้นที่ปลูกพืชอื่นๆ	จำนวน ๓,๕๖๔ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๘

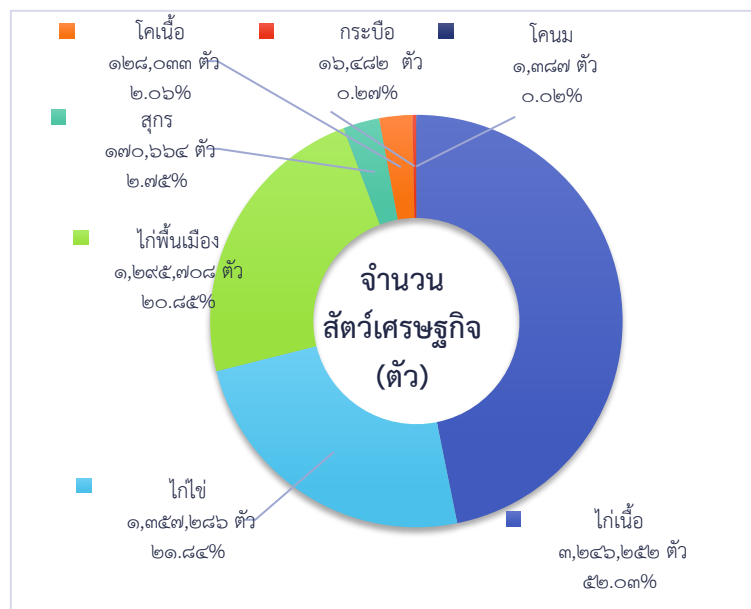
โดยมีพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๗๐๘,๔๓๖ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๘๘ ของพื้นที่เกษตรกรรม)
พื้นที่นอกเขตชลประทานจำนวน ๒๓๗,๖๑๖ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๒ ของพื้นที่เกษตรกรรม)

แผนภาพที่ ๑ พื้นที่เกษตรกรรม

แผนภาพที่ ๒ ผลผลิตพืชเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ ๓ จำนวนสัตว์เศรษฐกิจ

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๒๓ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดลำปาง

อำเภอ	จำนวน			พื้นที่การเกษตร (ไร่)					
	ครัวเรือนทั้งหมด ^๑	ครัวเรือนเกษตรกร ^๒	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่) ^๓	ที่นา	พืชไร่	ไม้ผล ไม้ยืนต้น	พืชผัก	เกษตรอื่น ๆ	รวม
เมืองลำปาง	๑๐๘,๙๒๖	๑๒,๔๗๔	๗๓๒,๖๑๙	๑๐๗,๘๔๕	๕๐,๙๐๒	๑๔,๕๗๕	๗๔๓	๑๘	๑๗๔,๐๘๒
แม่เม่า	๑๘,๔๔๘	๔,๗๖๐	๕๙๙,๔๖๙	๑๕,๙๒๔	๓๐,๔๐๔	๓,๙๓๔	๘๓	๓,๑๔๗	๕๓,๔๙๒
เกาะคา	๒๒,๗๘๘	๗,๓๓๐	๓๔๔,๔๖๙	๔๖,๘๘๙	๖,๔๘๐	๘,๙๐๙	-	-	๖๒,๓๗๘
เสริมงาม	๑๑,๐๒๕	๖,๑๒๒	๓๙๔,๘๓๑	๓๒,๒๔๐	๗,๔๖๒	๔,๓๔๕	๖๘๖	๓๑	๔๔,๗๖๓
งาว	๒๑,๐๕๔	๗,๗๖๗	๑,๑๓๔,๕๖๙	๓๒,๙๙๐	๕๓,๐๑๙	๑๕,๓๒๙	๓,๕๗๖	๕๐	๑๐๔,๙๖๓
แจ้ห่ม	๑๕,๑๕๑	๖,๔๔๙	๘๔๓,๒๕๖	๓๔,๑๑๖	๒๙,๔๘๖	๑๐,๐๕๓	๔๓๒	-	๗๔,๐๘๗
วังเหนือ	๑๖,๖๘๖	๗,๘๖๓	๖๔๖,๔๕๐	๒๕,๗๔๑	๖๔,๑๕๕	๑๙,๔๕๐	๑๙๔	๒๖	๑๐๙,๕๖๖
เถิน	๒๒,๗๒๘	๘,๐๔๖	๑,๐๑๔,๗๘๘	๔๑,๑๗๗	๓,๑๓๕	๓๑,๖๖๖	๑๕๗	๕๙	๗๖,๑๙๔
แม่พริก	๕,๘๓๘	๓,๐๘๗	๔๐๔,๐๔๔	๑๔,๖๔๔	๙,๓๒๒	๑,๗๑๓	๑๘๑	๑๔๘	๒๖,๐๐๘
แม่ทะ	๒๒,๓๘๓	๑๐,๐๓๖	๕๐๗,๒๖๓	๔๖,๙๕๕	๓๙,๓๖๓	๑,๘๒๑	๙๑	๓๓	๘๘,๒๖๓
สบปราบ	๘,๙๓๕	๕,๒๑๖	๓๑๔,๐๓๘	๒๙,๔๕๖	๑๕,๖๘๙	๓,๑๔๑	๗๖	๓๙	๔๘,๔๐๐
ห้างฉัตร	๒๑,๓๘๘	๖,๐๐๕	๔๒๗,๙๗๕	๔๑,๔๗๖	๒,๖๑๑	๔,๒๙๓	๘๔๐	๒๒	๔๙,๒๔๒
เมืองปาน	๑๒,๖๑๙	๖,๑๐๘	๕๔๐,๖๘๘	๒๖,๔๙๐	๒๑,๑๐๔	๑๒,๐๐๘	๑,๔๐๓	-	๖๑,๐๐๕
รวมทั้งสิ้น	๓๐๗,๙๖๙	๙๑,๒๖๓	๗,๙๐๔,๔๕๙	๔๙๖,๐๔๔	๓๓๓,๑๓๒	๑๓๑,๒๓๕	๘,๔๖๐	๓,๕๗๑	๙๗๒,๔๔๒

หมายเหตุ: ๑. ครัวเรือนทั้งหมด หมายถึง จำนวนบ้าน (หลัง) เดือนธันวาคม ๒๕๖๗ จากระบบสถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร (รายเดือน) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง สืบค้นจาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>

๒. ครัวเรือนเกษตรกร หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบการเกษตร จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปีเพาะปลูก ๒๕๖๗/๖๘ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๓. พื้นที่ทั้งหมด หมายถึง พื้นที่ทั้งหมดของอำเภอ ข้อมูลจากที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง ๖๐-๖๑

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

สถานการณ์น้ำในเขตจังหวัดลำปาง อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมทั้งรวม ๘๗ แห่ง มีความจุระดับเก็บกักรวม ๔๘๒.๔๕๓ ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ ๓๑๐.๑๖๙ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒๙ ของความจุอ่างเก็บน้ำรวมกันทั้งหมด เป็นปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้การได้จำนวนทั้งสิ้น ๒๘๑.๓๐๘ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓๑ ของความจุรวมกันทั้งหมด (ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๙)

ด้านการชลประทาน

ผลการใช้น้ำฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๘/๒๕๖๙ จังหวัดลำปาง แผน ๓๑๓
ผล ๓๕๓ ล้าน ลบ.ม. เรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้

- อุปโภค-บริโภค ๒๒ ล้าน ลบ.ม. ผล ๓๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๑
- รักษาระบบนิเวศน์ ๔๔ ล้าน ลบ.ม. ผล ๓๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๑
- การเกษตร ๑๕๖ ล้าน ลบ.ม. ผล ๒๑๐ คิดเป็นร้อยละ ๖๗
- อุตสาหกรรม ๓๐ ล้าน ลบ.ม.
- อื่นๆ ๖๑ ล้าน ลบ.ม. ผล ๗๕ คิดเป็นร้อยละ ๒

(ข้อมูล: เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘ – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๙)

แผนการใช้น้ำฤดูฝน ปี ๒๕๖๙ จังหวัดลำปาง รวม ๔๕๓ ล้าน ลบ.ม.

จำแนก ๕ ด้าน ดังนี้

- อุปโภค-บริโภค ๑๕ ล้าน ลบ.ม.
- รักษาระบบนิเวศน์ ๓๘ ล้าน ลบ.ม.
- การเกษตร ๒๖๓ ล้าน ลบ.ม.
- อุตสาหกรรม ๓๐ ล้าน ลบ.ม.
- อื่นๆ ๗๕ ล้าน ลบ.ม.

ตารางที่ ๒๔ พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำปาง

ที่	แหล่งน้ำ	ความจุสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)
โครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวน ๒ แห่ง			
๑	เขื่อนกิ่วลม	๑๑๐.๐๐๐	๑๐๖.๒๒๐
๒	เขื่อนกิ่วคอหมา	๒๐๖.๖๐๐	๑๗๐.๒๘๘
โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๓๑ แห่ง			
๑	อ่างเก็บน้ำแม่ทะ	๒.๙๗๕	๒.๕๔๐
๒	อ่างเก็บน้ำแม่ทรายคำ	๑.๕๖๑	๑.๒๔๘
๓	อ่างเก็บน้ำห้วยหลวงวังวู้	๑.๙๐๐	๑.๖๑๖
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ค่อม	๑.๕๖๐	๑.๓๕๖
๕	อ่างเก็บน้ำแม่ตำน้อย	๑.๒๕๐	๑.๐๙๐
๖	อ่างเก็บน้ำแม่เฟือง	๑.๓๙๖	๑.๑๓๒
๗	อ่างเก็บน้ำแม่ไฮ	๑.๕๐๐	๑.๒๒๕
๘	อ่างเก็บน้ำแม่ธิ	๑.๙๓๕	๑.๕๙๐
๙	อ่างเก็บน้ำแม่เลียงพัฒนา	๘.๔๕๐	๖.๙๐๐
๑๐	อ่างเก็บน้ำแม่ตำตอกลาง	๓.๔๐๐	๒.๕๔๐
๑๑	อ่างเก็บน้ำแม่กืด	๑.๕๖๙	๑.๓๐๐

ที่	แหล่งน้ำ	ความจุสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)
๑๒	อ่างเก็บน้ำแม่ทาน	๑๖.๕๖๐	๑๓.๖๐๐
๑๓	อ่างเก็บน้ำห้วยสมัย	๑.๕๓๐	๑.๒๐๐
๑๔	อ่างเก็บน้ำแม่ทก	๑.๓๓๗	๑.๑๑๓
๑๕	อ่างเก็บน้ำแม่เรียง	๑.๓๕๘	๑.๑๒๐
๑๖	อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง	๑.๔๙๐	๑.๒๖๐
๑๗	อ่างเก็บน้ำแม่อาบ	๘.๗๘๐	๗.๕๖๐
๑๘	อ่างเก็บน้ำแม่พริก	๕.๔๕๘	๔.๒๐๐
๑๙	อ่างเก็บน้ำแม่ล้อหัก	๑.๖๔๘	๑.๓๓๖
๒๐	อ่างเก็บน้ำแม่ระ	๘.๕๐๐	๕.๙๐๐
๒๑	อ่างเก็บน้ำห้วยแมงอน	๑.๕๔๐	๑.๒๘๐
๒๒	อ่างเก็บน้ำห้วยเกียง	๑๓.๓๒๐	๑๑.๖๐๐
๒๓	อ่างเก็บน้ำแม่ปอน	๒.๑๕๓	๑.๘๑๓
๒๔	อ่างเก็บน้ำแม่ยาว	๔.๒๒๐	๓.๔๘๐
๒๕	อ่างเก็บน้ำแม่ไพร	๓.๕๒๐	๓.๒๐๐
๒๖	อ่างเก็บน้ำแม่สัน	๔.๑๒๕	๓.๕๒๕
๒๗	อ่างเก็บน้ำแม่ฟ้า	๒๒.๖๐๐	๑๙.๙๒๐
๒๘	อ่างเก็บน้ำแม่พริกผาวังซู้	๔๔.๒๗๐	๓๖.๔๘๐
๒๙	อ่างเก็บน้ำแม่ฮ้อน ๒	๒๐.๐๐๐	๑๙.๑๐๐
๓๐	อ่างเก็บน้ำแม่นิง	๙.๘๒๒	๙.๑๙๗
๓๑	อ่างเก็บน้ำแม่อ่าง	๓.๕๐๔	๓.๑๒๑

ที่มา : โครงการชลประทานลำปาง

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด

ตารางที่ ๒๕ การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง

ชนิดพืช ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔	จำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน/ลำ)
๑. ข้าวนาปี	๗๓,๙๐๓	๔๓๖,๑๑๘	๔๒๕,๖๔๑	๕๑๓	๒๑๘,๒๒๗
๒. ข้าวนาปรัง	๔,๐๙๙	๕๘,๗๔๕	๕๘,๖๒๔	๕๗๐	๑๘,๒๑๒
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑๖,๗๗๙	๒๓๐,๗๗๓	๒๒๙,๔๒๑	๗๕๕	๑๗๓,๑๓๘
๔. มันสำปะหลัง	๕,๔๖๘	๖๑,๗๕๘	๖๐,๔๗๑	๒,๗๗๒	๑๖๗,๖๕๔

ชนิดพืช ปี ๒๕๖๗/๒๕๖๘	จำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน/ลำ)
๕. สับปะรด	๑,๔๙๑	๑๘,๑๓๑	๑๓,๑๒๕	๒,๓๖๐	๓๐,๙๗๔
๖. ยางพารา	๒,๓๖๔	๓๙,๐๑๒	๓๗,๔๕๒	๑๔๕	๕,๔๑๘
๗. ลำไย	๖,๕๔๙	๒๒,๙๙๓	๒๒,๙๘๙	๒๓๐	๕,๒๘๕
๘. ไม้	๓,๐๐๓	๙,๖๕๕	๙,๖๕๕	๔,๐๐๐	๓๘,๖๒๐
๙. ส้มเกลี้ยง	๖๑๘	๙๓๘	๖๔๗	๑,๑๔๑	๗๓๘
๑๐. ครั่ง	๒,๙๕๖	๔,๙๒๒	๔,๙๒๒	๘๐๐	๓,๙๓๘

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๗/๒๕๖๘ พบว่า **ข้าวนาปี** เป็นพืชที่มีความสำคัญสูงสุดทั้งในแง่ของจำนวนเกษตรกรที่เพาะปลูกมากที่สุดถึง ๗๓,๙๐๓ ครัวเรือน และมีพื้นที่เพาะปลูกกว้างขวางที่สุดถึง ๔๓๖,๑๑๘ ไร่ ซึ่งส่งผลให้ได้ผลผลิตรวมสูงที่สุดในจังหวัดที่ ๒๑๘,๒๒๗ ตัน ในขณะที่ **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** และ **มันสำปะหลัง** จัดเป็นพืชเศรษฐกิจหลักในกลุ่มพืชไร่ที่มีการเพาะปลูกและให้ผลผลิตรวมในปริมาณสูงรองลงมาตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในแง่ของประสิทธิภาพการผลิตต่อพื้นที่ พบว่า **ไม้** เป็นพืชที่โดดเด่นที่สุดโดยให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงที่สุดถึง ๔,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาคือมันสำปะหลัง (๒,๗๗๒ กิโลกรัม/ไร่) และสับปะรด (๒,๓๖๐ กิโลกรัม/ไร่) ส่วนพืชชนิดอื่น ๆ เช่น ข้าวนาปรัง ยางพารา ลำไย ครั่ง และส้มเกลี้ยง แม้จะมีสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตรวมที่น้อยกว่า แต่ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างเกษตรกรรมที่หลากหลายของจังหวัดลำปาง

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด

ตารางที่ ๒๖ สถานการณ์ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดลำปาง

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	ผลผลิต (ตัว/ฟอง/ตัน)
๑. ไก่พื้นเมือง	๓๘๕๑๒	๑๒๙๕๗๐๘	๒,๕๙๑,๔๑๖ ตัว
๒. ไก่ไข่	๑๔๐๐	๑๓๕๗๒๘๖	๓๙๖,๓๒๗,๕๑๒ ฟอง
๓. ไก่เนื้อ	๒๑๓	๓๒๔๖๒๕๒	๑๖,๒๓๑,๒๖๐ ตัว
๔. สุกร	๑๔๒๑	๑๗๐๖๖๔	๒๖๙,๑๔๗ ตัว
๕. โคเนื้อ	๑๓๒๓๒	๑๒๘๐๓๓	๓๒,๒๔๘ ตัว
๖. โคนม (น้ำนมดิบ)	๒๑	๑๓๘๗	๒๒๕,๐๐๐ กิโลกรัม
๗. กระบือ	๑๖๘๑	๑๖๔๘๒	๒,๑๙๗ ตัว

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง

สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

การเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เลี้ยงลักษณะรายย่อยในท้องที่ ๑๓ อำเภอ มีลักษณะการเลี้ยงหลากหลาย และเลี้ยงภายในครัวเรือน เช่น เลี้ยงไก่พื้นเมือง ควบคู่กับการโคเนื้อลูกผสมพื้นเมือง สุกร เป็นต้น

สำหรับการเลี้ยงไก่เนื้อ ไก่ไข่ จะอยู่ในรูปแบบการเลี้ยงลักษณะระบบฟาร์ม ในท้องที่อำเภอเมืองลำปาง แจ้ห่ม แม่ทะ เกาะคา เติร์มงาม และอำเภอสบปราบ ลักษณะรับจ้างหรือสัญญาประกันระหว่างเกษตรกรกับตัวแทนบริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท เบทาโกรภาคเหนือ อุตสาหกรรม จำกัด บริษัท แก้วไก่ บริษัท หมูอินเตอร์ บริษัท RPM และกลุ่มอิสระ

สำหรับการเลี้ยงสุกร เป็นการเลี้ยงลักษณะฟาร์มในท้องที่อำเภอเมืองลำปาง ห้างฉัตร แม่ทะ เกาะคา และอำเภอเติร์มงาม แนวโน้มการเลี้ยงของเกษตรกรรายย่อยลดลงอย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดดังนี้

๑. ไก่พื้นเมือง จำหน่ายในตลาดชุมชนในจังหวัด ร้อยละ ๙๐ และจำหน่ายภายนอกพื้นที่ จังหวัดผ่านพ่อค้าคนกลางจากจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย ร้อยละ ๑๐

๒. ไก่ไข่ ฟาร์มพาณิชย์ขนาดใหญ่ บริษัทเอกชนส่งเสริมและรับซื้อเพื่อกระจายสู่พื้นที่ภาคเหนือรวม ๑๖ จังหวัด ร้อยละ ๒๐ จำหน่ายภายในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ๑๖ จังหวัด ร้อยละ ๘๐

๓. ไก่เนื้อ ฟาร์มพาณิชย์ขนาดใหญ่ บริษัทเอกชนส่งเสริมและรับซื้อเพื่อกระจายสู่พื้นที่ภาคเหนือรวม ๑๖ จังหวัด จำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ ๒๐ จำหน่ายภายนอกจังหวัด ร้อยละ ๘๐

๔. สุกร ฟาร์มพาณิชย์ขนาดใหญ่ บริษัทเอกชนรับซื้อและกระจายผลผลิตสู่พื้นที่ตลาดภาคเหนือ ๑๖ จังหวัด ร้อยละ ๓๐ จำหน่ายภายนอกจังหวัด ร้อยละ ๗๐

๕. โคเนื้อ ฟาร์มประกันราคา & รายย่อย มีพ่อค้าคนกลางในชุมชนและต่างจังหวัดรับซื้อ ร่วมกับการหมุนเวียนจำหน่ายในตลาดนัดโคเนื้อครอบคลุมภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคอีสาน จำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ ๔๐ ภายนอกจังหวัด ๖๐

๖. กระบือ เกษตรกรรายย่อยชุมชน ซื้อขายผ่านศูนย์กลาง ตลาดนัดโค-กระบือ ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา (ทุกวันจันทร์) เพื่อส่งออกสู่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคอีสาน โดยจำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ ๖๐ และจำหน่ายภายนอกจังหวัด ได้แก่ ภาคเหนือภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ ๔๐

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด

ตารางที่ ๒๗ สถานการณ์ด้านการประมงของจังหวัดลำปาง

ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิต (กก.)
๑. ปลานิล	๘,๓๗๗	๓,๙๗๙.๘๖	๒๕๑.๑๘	๙๙๙,๖๗๐
๒. ปลาดุก	๒,๙๑๐	๑,๑๓๔.๓๑	๒๖๔.๖๖	๓๔๖,๒๖๐

ที่มา: ๑. สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือน มกราคม ๒๕๖๔

๒. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมประมง. รายงานข้อมูลเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ.๑) และข้อมูลผู้ประกอบการด้านการประมง (ทบ.๒) ประจำปีเดือน มีนาคม ๒๕๖๔ . สืบค้นเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ จาก https://www.d.fisheries.go.th/local/index.php/main/view_qr_group/๗๗/๑๐

การประมง จังหวัดลำปางมีพื้นที่ทำการประมงทั้งสิ้น ๕,๑๑๔.๑๗.๐๕ ไร่ มีฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๑๑,๒๘๗ ราย ชนิดสัตว์น้ำ เช่น ปลานิล ปลาดุก ปลาดุกเทศ ปลาไน กบ ปลาเยือก ปลาสร้อย ปลาช่อน ปลานวลจันทร์ ปลาจาระเม็ดน้ำจืด ปลาหมอเทศ ปลาหมอไทย ปลากด ปลาแรด ปลาชะโด และปลาอื่น ๆ

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

จังหวัดลำปางมีสินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จำนวน ๔ รายการ ดังนี้

๑) ข้าวแต่นลำปาง

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้ประกาศให้ขึ้นทะเบียนข้าวแต่นลำปาง คำขอเลขที่ ๕๔๑๐๐๐๘๒ ทะเบียนเลขที่ สช ๕๖๑๐๐๐๕๕ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๖ มีผลตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ ปัจจุบันมีผู้ผลิต/ผู้ประกอบการที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวแต่นลำปาง” จำนวน ๙ ราย ได้แก่(การอนุญาตมีอายุ ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ – ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑)

ตารางที่ ๒๘ สินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (ข้าวแต่น)

ลำดับ	ชื่อสถานประกอบการ	ชื่อผู้ประกอบการ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
๑	หสม. ข้าวแต่นธานี	นายสุธานี เยาวพัฒน์	๑๕๘ ม.๓ ต.บ้านเป้า อ.เมือง	๐๘๑ - ๕๕๘๔๙๘๓
๒	บจก. ทองอำไพ ควอลิตี้ฟู้ด	นายเจษฎาวุฒิ ศรีแก้ว	๓๖/๒ ม.๒ ต.บ้าน เป้า อ.เมือง	๐๙๐ - ๗๕๑๙๓๕๕
๓	ไทยนิวเทรียนท์ฟู้ดส์ (ลำปาง)	ว่าที่ ร.ต. ธวัชรัตน์ ภูวนันท์พุดธิชัย	๒๒๒ ม.๒ ต.บ้านเป้า อ. เมือง	๐๙๘ - ๗๔๙๕๖๓๔
๔	ข้าวแต่นบุญทวี	นางบุญทิน บุญทวี	๒๖๖ ม.๒ ต.บ้านเป้า อ.เมือง	๐๘๔ - ๓๗๘๒๕๔๔
๕	ข้าวแต่นน้ำแดงโมแม่บัว จันทร์	นางบัวจันทร์ เทพปินตา	๕ ม.๒ ต.บ้านเป้า อ. เมือง	๐๘๓ - ๕๗๔๘๘๓๔
๖	บจก. ข้าวแต่นอำพัน ๙๙๙	นายธนพน คนเที่ยง	๑๐๐ ม.๒ ต.บ้านเป้า อ.เมือง	๐๖๒ - ๕๑๕๐๕๕๕
๗	จิรวัดน์ข้าวแต่น	นางจิตาภา โอสถ	๑๖ ม.๔ ต.เกาะคา อ.เกาะคา	๐๘๑ - ๘๘๓๔๕๕๑

ลำดับ	ชื่อสถานประกอบการ	ชื่อผู้ประกอบการ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
๘	ข้าวแต่นำไรทอง	นางทัศนีย์ กำไร	๑๗๕/๑ ม.๕ ต.เกาะคา อ.เกาะคา	๐๘๓ - ๕๑๕๒๑๖๘
๙	หจก. ทวีพรรณ โปรดักส์	นายชาญยุทธ อินทร์พรหม	๘๑/๑ ม.๒ ต.นาแก้ว อ.เกาะคา	๐๘๓ - ๒๐๒๘๘๙๒

๒) ชามไก่อำปาง

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้ประกาศให้ขึ้นทะเบียนชามไก่อำปาง คำขอเลขที่ ๕๔๑๐๐๐๘๓ ทะเบียนเลขที่ สช ๕๖๑๐๐๐๖๐ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ ปัจจุบันมีผู้ผลิต/ผู้ประกอบการที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ชามไก่อำปาง” จำนวน ๑ ราย คือ

ตารางที่ ๒๙ สินค้าเกษตรที่ได้รับการบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (ชามตราไก่)

ลำดับ	ชื่อสถานประกอบการ	ชื่อผู้ประกอบการ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
๑	บริษัท มีลาภ เซรามิค จำกัด	นายมีลาภ ตั้งสุวรรณ	๑๐ ม. ๑๑ ถ. ซุปเปอร์ ไฮเวย์ เชียงใหม่-ลำปาง ต.ปงแสนทอง อ.เมือง	๐๕๔ - ๓๕๖ ๖๐๗

(การอนุญาตมีอายุ ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ - ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

๓) ส้มเกลี้ยงลำปาง

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้ประกาศให้ขึ้นทะเบียนส้มเกลี้ยงลำปาง คำขอเลขที่ ๖๕๑๐๐๒๘๘ ทะเบียนเลขที่ สช ๖๗๑๐๐๒๓๙ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ มีผลตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ๔ มกราคม ๒๕๖๕ ปัจจุบันมีผู้ผลิต/ผู้ประกอบการที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ส้มเกลี้ยงลำปาง” จำนวน ๔ กลุ่ม ซึ่งสมาชิกทั้งหมด จำนวน ๕๔ ราย (การอนุญาตมีอายุ ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๘ - ๒๓ กันยายน ๒๕๗๐)

ตารางที่ ๓๐ สินค้าเกษตรที่ได้รับการบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (ส้มเกลี้ยง)

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม /ที่ตั้ง	รายชื่อสมาชิก
๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตส้มเกลี้ยงลุ่มน้ำวัง ตำบลแม่ปะ อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จำนวนสมาชิก ๑๑ ราย	(๑) นายทรงจิตร สระปัญญา (๒) นายพิเชษฐ พรหมเทเวศ (๓) นางรินดา แสนคง (๔) นางสาวกัลยา คำพงค์ (๕) นางยุภา เครือ (๖) นายบุญทัน ยอดกันทา (๗) นางสาวนทา ชัยประภา (๘) นางดวงพร จันทร์เทพ (๙) นางธัญพร เทือกไชยคำ

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม /ที่ตั้ง	รายชื่อสมาชิก
		(๑๐) นางสาวทองพิน สืบคำแก้ว (๑๑) นายอัศรเดช อินทะญาติ
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกส้มเกลี้ยงวังหิน ตำบลเถินบุรี อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จำนวนสมาชิก ๑๔ ราย	(๑) นางชนัญญา ปาละหล้า (๒) นางทิพวรรณ โพธา (๓) นายธนาวัฒน์ นันใจคำ (๔) นางทองสุข สิงทอง (๕) นางจันทนา ราชวงศ์ (๖) นางบุญยงค์ วงศา (๗) นางกานดา ปาละหล้า (๘) นางสาววลีญา ปันใจคำ (๙) นางรัชดาพร พิบูลย์ (๑๐) นายสมบุรณ์ จันทิมา (๑๑) นางโสพา กันธะ (๑๒) นางภักจิรา บัวพรมมา (๑๓) นางกิ่งแก้ว พันเครือ (๑๔) นางสาวร้อยทอง กันธะ
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตส้มเกลี้ยงล่อมแรด ตำบลล่อมแรด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง มีจำนวนสมาชิก ๑๕ ราย	(๑) นายกฤษณะ แสนหมุด (๒) นางพรศรี มงคลกาวิล (๓) นายสายัญ อินตามา (๔) นางลำไผ่ ศานติ (๕) นางประภากร สุริยวงศ์ (๖) นางคำแพง ทนชัย (๗) นายสนอง อภัยศรี (๘) นางนิภาพรรณ ป้อมมา (๙) นางบัวผิน จุมปา (๑๐) นางพัชรินทร์ บุตรโคตร (๑๑) นายมงคล ตัญหล้า (๑๒) นางสาวพรรณิ ชัยชุม (๑๓) นายจรัส แก้วบุตร (๑๔) นางอุไรวรรณ นันตาดี (๑๕) นางชนิดา ประทุมวรรณ
๔	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ส้มเกลี้ยงอำเภอ แม่พริก ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง จำนวนสมาชิก ๑๔ ราย	(๑) นางสาวพานทอง เตชะพลี (๒) นางบุญพิน คำภีระแปง (๓) นางเจียมจิต แกมนิล (๔) นางแสงจันทร์ แสนยม (๕) นางหน่อแก้ว อุดพรม (๖) นางอัมพร นิมวรพันธุ์

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม /ที่ตั้ง	รายชื่อสมาชิก
		(๗) นางคำผุย นันตา (๘) นางวาสนา วระพันธ์ (๙) นางอุสาคำ คำภิระแพง (๑๐) นางอุ้นเรือน สมพมิตร (๑๑) นางอำพรณ คำภิระแพง (๑๒) นางพัชรา บุญมี (๑๓) นายประเทือง วงศ์เลน (๑๔) นายพร้อม ปัญญาเสน

๔) ฝ่ายอ้อมครั้งลำปาง

กรมทรัพยากรทางปัญญา ได้ประกาศให้ขึ้นทะเบียนฝ่ายอ้อมครั้งลำปาง คำขอเลขที่ ๖๗๑๐๐๓๔๔ ทะเบียนเลขที่ สข ๖๙๑๐๐๒๗๗ ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ มีผลตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๗ ปัจจุบันมีผู้ผลิตและผู้ประกอบการสมัครขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ฝ่ายอ้อมครั้งลำปาง” รายการกลุ่ม จำนวน ๙ กลุ่ม รายเดี่ยว จำนวน ๔ ราย ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการส่งตรวจขึ้นผ้าเพื่อหาค่าความทนต่อแสงแดด

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง

สินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรแปรรูปสำคัญ

สินค้าเด่นของจังหวัดลำปาง ได้แก่

๑.๑ ข้าวอินทรีย์ ลักษณะเด่น ข้าวหอมใบเตย พื้นที่ปลูกอำเภอเมืองลำปาง จำนวน ๒๐ ไร่ ผลผลิต ๒๐ ตัน

๑.๒ ข้าวอินทรีย์ ลักษณะเด่น ข้าวมะลิแดง พื้นที่ปลูกอำเภอเถิน จำนวน ๖๐ ไร่ ผลผลิต ๓.๖๐ ตัน

๑.๓ ข้าวอินทรีย์ ลักษณะเด่น ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวชาวดอกมะลิ ๑๐๕ ข้าวมะลิแดง พื้นที่ปลูกอำเภอแม่พริก จำนวน ๑๙๓.๗๕ ไร่ ผลผลิต ๖ ตัน

๑.๔ ข้าว GAP ลักษณะเด่น ข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวทับทิมชุมแพ พื้นที่ปลูกอำเภอห้างฉัตร จำนวน ๑๘๐ ไร่ ผลผลิต ๑๐๐ ตัน

๑.๕ ข้าว ลักษณะเด่น ข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสายน้ำแร่แจ้ซ้อน พื้นที่ปลูกอำเภอเมืองปาน จำนวน ๘ ไร่ผลผลิต ๓.๖ ตัน

๑.๖ สับปะรด GAP ลักษณะเด่น สับปะรด GAP เกษตรกร จำนวน ๓๒๒ ราย พื้นที่ปลูกอำเภอเมืองลำปาง และอำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๑,๗๓๔ ไร่

๑.๗ ส้มเกลี้ยง GAP ลักษณะเด่น น้ำส้มเกลี้ยง เกษตรกร จำนวน ๒๔๘ ราย พื้นที่ปลูกอำเภอแม่พริก และอำเภอเถิน จำนวน ๔๐๕ ไร่

๑.๘ กาแฟ GAP ลักษณะเด่น กาแฟอาราบิก้า โรบัสตา ปลูกได้ร่มไม้บนภูเขาสูง มีกลิ่นหอมดอกไม้ป่า รสหวานฉ่ำผลไม้ มีความกลมกล่อม เกษตรกร จำนวน ๗๐๓ ราย พื้นที่ปลูกอำเภอเมืองปาน อำเภอแม่เมาะ และอำเภองาว จำนวน ๘,๓๔๙ ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๔.๕ ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน
ตารางที่ ๓๑ พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน

รูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน	จำนวนพื้นที่			เกษตรกร (ราย)
	แปลง	ฟาร์ม	ไร่	
เกษตรอินทรีย์ (ข้าว)	๑๐๖	-	๓๐๒.๕๐	๗๘
เกษตรอินทรีย์ แบบเดี่ยว	๖	-	๒๑.๒๕	๔
เกษตรอินทรีย์ แบบกลุ่ม	๑๐๐	-	๒๘๑.๒๕	๗๔
วนเกษตร	๖		๒๓	๖
กิจกรรม : ตรวจรับรองแหล่ง ผลิตพืชอินทรีย์	๖		๒๓	๖
เกษตรทฤษฎีใหม่	๑๔	๙๖	๙๐	๑๖๔
สนับสนุนสารเพิ่มประสิทธิภาพ ข้าวให้กับเกษตรกร	๑๔		๔๙.๕๐	๑๔
ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (ปศุสัตว์)	-	๖	-	๖๐
ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (ประมง)	-	๙๐	๔๐.๕๐	๙๐

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง

๒.๔.๖ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดลำปาง เกษตรกร
๑๓๘ ราย ๑๖๖ แปลง พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งหมด ๕๘๘.๗๗ ไร่ ประกอบด้วย

- ๑) ข้าวอินทรีย์ เกษตรกร ๗๘ ราย พื้นที่รับรองมาตรฐาน ๓๐๒.๕๐ ไร่
- ๒) พืชอาหารอินทรีย์ เกษตรกร ๖๐ ราย พื้นที่รับรองมาตรฐาน ๒๘๑.๒๕ ไร่

ตารางที่ ๓๒ การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (เกษตรอินทรีย์)

ชนิดสินค้า	จำนวน		จำนวน (ไร่)
	ราย	แปลง	
๑) ข้าว	๗๘	๑๐๖	๓๐๒.๕๐
- รับรองมาตรฐานแบบรายเดี่ยว	๔	๖	๒๑.๒๕
- รับรองมาตรฐานแบบกลุ่ม	๗๔	๑๐๐	๒๘๑.๒๕
๒) พืชอาหาร	๖๐	๖๐	๒๘๖.๒๗
- ปรับเปลี่ยน	๒๒	๒๒	๔๓.๒๐
- รับรองมาตรฐาน	๓๘	๓๘	๒๔๓.๐๗
รวมทั้งสิ้น	๑๓๘	๑๖๖	๕๘๘.๗๗

ที่มา: ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง

การรับรองมาตรฐาน GAP เกษตรกรทั้งหมด ๕,๓๕๐ ราย ๙,๒๘๐ แปลง/ฟาร์ม
พื้นที่ทั้งหมด ๒๖,๘๕๘.๑๐ ไร่ ประกอบด้วย

- ๑) ด้านพืชอาหาร เกษตรกร ๔,๘๙๒ ราย ๘,๘๑๘ แปลง พื้นที่ ๒๕,๔๒๕.๘๗ ไร่
- ๒) ด้านข้าว เกษตรกร ๑๑๗ ราย ๑๒๑ แปลง พื้นที่ ๑,๓๓๓.๒๕ ไร่
- ๓) ด้านประมง เกษตรกร จำนวน ๔๕ ราย/ฟาร์ม พื้นที่ ๕๘.๙๘ ไร่
- ๔) ด้านปศุสัตว์ เกษตรกร จำนวน ๒๙๖ ราย/ฟาร์ม

ตารางที่ ๓๓ การรับรองมาตรฐาน GAP

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนแปลง (แปลง/ฟาร์ม)	จำนวน (ไร่)
๑) พืชอาหาร	๒,๕๓๗	๕,๐๙๕	๘,๖๗๒
๒) ข้าว GAP	๑๔๖	๑๔๖	๒,๖๘๙.๒๕
- GAP รายเดี่ยว	๒	๒	๑๓.๕๐
- GAP Seed (กลุ่ม)	๑๒	๑๒	๓๒.๐๐
- GAP Grain (กลุ่ม)	๑๓๒	๑๓๒	๒,๖๔๓.๗๕
๓) ประมง GAP	๙๗	๙๗	๑๒๑.๐๕
๔) ปศุสัตว์	๒๙๖	๒๙๖	-
- ไก่ไข่	๓๓	๓๓	-
- ไก่เนื้อ	๙๒	๙๒	-
- สุกร	๑๔๕	๑๔๕	-
- โคเนื้อ	๑๕	๑๕	-
- ฝูง	๑๐	๑๐	-
- ปางช้าง	๑	๑	-
รวม	๓,๐๗๖	๕,๖๓๔	๑๑,๔๘๒.๓๐

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๓๔ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑. กาแฟคั่วสุก	ไร่ปางมะโอ ตำบลวังเงิน อำเภอแม่ทะ	เกษตรกรผลิตเอง	
๒. ข้าวไรซ์เบอร์รี่แจ้ซ้อน	กลุ่มข้าวทิพย์ร่มโพธิ์ ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน	กลุ่มเกษตรกรผลิตเอง	- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ได้ตรวจรับรอง มาตรฐานข้าวอินทรีย์

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
			- สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดลำปาง สนับสนุนบรรจุภัณฑ์
๒. ข้าวไรซ์เบอร์รี่แจ้ซ้อน	กลุ่มข้าวทิพย์ร่มโพธิ์ ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน	กลุ่มเกษตรกรผลิตเอง	- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ลำปาง ได้ตรวจรับรอง มาตรฐานข้าวอินทรีย์ - สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดลำปาง สนับสนุนบรรจุภัณฑ์
๓. กาแฟอาราบิก้า คั่วเมล็ด	สุวรรณการ์เด็น ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน	เกษตรกรผลิตเอง	สำนักงานเกษตร จังหวัดลำปาง สนับสนุน เครื่องกะเทาะเปลือกกาแฟ
๔. ไข่อ้วปลาสมุนไพร แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	ไข่อ้วสมุนไพรสุภัทรา ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง	ร้านขายส่งปลาเนื้อที่ ชุดสำเร็จแล้วเพื่อมา ทำไข่อ้ว เครื่อง สมุนไพรซื้อจาก เกษตรกรในพื้นที่และ ตลาดในชุมชน	
๕. ลูกชิ้นหมูตรา อรรถวัฒน์	ลูกชิ้น - หมูยอ อรรถวัฒน์ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง	ฟาร์มในพื้นที่อำเภอเมือง	
๖. น้ำพริกกรอบ สมุนไพร	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านเมะหลวง ตำบลแม่เมะ อำเภอแม่เมะ	กลุ่มสหกรณ์ การเกษตร แม่เมะพัฒนาจำกัด	
๗. น้ำพริกตาแดง (ตำรับล้านนา)	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สันป่าสัก (น้ำพริกตาแดง) ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา	ตลาดในพื้นที่ อำเภอเกาะคา ตลาดชุมชน และตลาดในจังหวัด	
๘. ข้าวแต่น้ำแดงโม หน้าอ้อย-งา	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ลำปางหลวง ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา	ซื้อข้าว จากโรงสี ในพื้นที่อำเภอเกาะคา	
๙. ไข่เค็มเสริมไอโอดีน	กลุ่มแม่บ้านบ้านมั่ว ตำบลทุ่งงาม อำเภอ เสริมงาม	ตลาดชุมชน ในพื้นที่ และ ตลาดในจังหวัด	

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๐.ขมิ้นชันแคปซูล ผู้ประกอบการ/กลุ่ม	สหกรณ์การเกษตร สมุนไพรตำบลแม่มอก จำกัด ตำบลแม่มอก อำเภอเถิน	สหกรณ์ฯ ผลิตเอง	สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดลำปางกำกับ ติดตามกระบวนการ ผลิตสมุนไพร

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตร
จังหวัดลำปาง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง

๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๓๕ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๘												ปี ๒๕๖๙											
	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	ตค	พย	ธค
พืชไร่																								
๑.ข้าวนาปี																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								
มันสำปะหลังโรงงาน																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								
สับปะรดโรงงาน																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๓๖ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวน (สหกรณ์)	สมาชิก (ราย)
๑. สหกรณ์ภาคการเกษตร		
๑.๑ สหกรณ์การเกษตร	๓๕	๑๐๖,๗๕๓
๑.๒ สหกรณ์นิคม	๑	๑,๘๗๕

ประเภทสหกรณ์	จำนวน (สหกรณ์)	สมาชิก (ราย)
๒. สหกรณ์นอกภาคการเกษตร		
๒.๑ สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๐	๒๑,๒๗๙
๒.๒ สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๒๓	๑๕,๒๑๔
๒.๓ สหกรณ์บริการ	๙	๑,๓๐๙
๒.๔ สหกรณ์ร้านค้า	๒	๒,๑๓๔
๒.๕ สหกรณ์ประมง	-	-
รวม	๘๐	๑๔๘,๕๖๔

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๓๗ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดลำปาง

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เกาะคา	๑๒	๗๒๗	๑๓	๑๓๓	๒	๒๓	๔๕	๕๙๗
งาว	๓	๑๑๗	๘	๙๐	๕	๕๒	๑๓๙	๑,๕๓๒
แจ้ห่ม	๕	๒๙๐	๑๑	๑๑๕	๕	๑๔๖	๘๒	๑,๓๔๙
เถิน	๓	๒๑๗	๙	๑๔๐	๓	๖๙	๘๔	๑,๔๙๗
เมืองปาน	๑	๗๗	๑๕	๑๘๑	๑	๒๒	๘๙	๑,๑๑๔
เมืองลำปาง	๕	๓๔๕	๒๕	๓๒๙	๕	๑๕๐	๑๓๔	๒,๒๔๘
แม่ทะ	๓	๓๖๙	๑๕	๑๗๙	๒	๒๕	๑๑๙	๑,๖๗๕
แม่พริก	๐	๐	๑๓	๑๘๙	๖	๑๔๓	๔๔	๗๑๒
แม่เมาะ	๓	๕๖๕	๒๑	๒๑๐	๖	๙๓	๒๒๔	๒,๓๖๔
วังเหนือ	๓	๒๔๑	๑๒	๑๘๖	๗	๑๒๒	๑๐๖	๑,๙๒๙
สบปราบ	๕	๕๒๘	๑๗	๑๘๗	๕	๘๘	๔๐	๕๔๒
เสริมงาม	๔	๑๗๘	๔๔	๗๐๒	๕	๑๓๒	๓๔	๔๘๘
ห้างฉัตร	๑๑	๑,๒๕๖	๑๕	๑๕๑	๔	๘๑	๗๘	๑,๖๐๙
รวม	๕๘	๔,๙๑๐	๒๑๘	๒,๗๙๒	๕๖	๑,๑๔๖	๑,๒๑๘	๑๗,๖๕๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด
ตารางที่ ๓๘ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดลำปาง

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร												
	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	ชล ประทาน	เศรษฐกิจ การเกษตร	ปฏิรูป ที่ดิน	ขานา ชั้นนำ	ยางพารา	สารวัตร เกษตร
๑. เมืองลำปาง	๒๑	๗	๗	๓๙	๑๖๕	๑๙๐	๔๕	๕๔	๒	๑๔	๖๒๓	๓	๓๐
๒. ห้างฉัตร	๖	๑๒	๖	๑๘	๗๕	๑๕๑	๑๗	๑๑	๑	๖	๑๙๙	๒	๖๐
๓. เกาะคา	๒๒	๘	๑๐	๓๗	๗๘	๑๔๙	๗	๑	๒	๑๐	๒๔๑	๑	-
๔. เสริมงาม	๙	๖	๓	๔๙	๔๒	๑๑๑	๐	๓	๑	๑๓	๑๕๕	๑	๔๕
๕. สบปราบ	๒	๔	๕	๔๕	๕๒	๔๖	๔๗	๖	๑	๑๑	๑๔๖	๐	๑๕
๖. เกิน	๘	๕	๙	๓๑	๙๙	๒๕๙	๓	๒	๑	๑๕	๓๐๒	๐	๓๐
๗. แม่พริก	๓	๓	๗	๒๐	๓๔	๖๔	๖	๑	๑	๗	๑๑๑	๐	-
๘. แม่เมาะ	๑๐	๔	๒	๓๗	๔๓	๗๖	๖	๑	๑	๑๒	๙๑	๐	-
๙. แม่ทะ	๙	๗	๙	๑๘	๙๙	๙๕	๓	๑๐	๑	๑๖	๒๙๓	๐	๓๐
๑๐. เมืองปาน	๓	๑	๕	๓๓	๕๖	๕๘	๐	๐	๑	๑๓	๒๐๐	๒	-
๑๑. แจ้ห่ม	๕	๔	๑๒	๓๑	๗๐	๖๖	๖	๖	๑	๑๒	๒๑๗	๓	๓๐
๑๒. วังเหนือ	๑๑	๒	๑	๑๘	๘๗	๑๔๘	๔	๐	๑	๒๕	๓๑๖	๗	๓๐
๑๓. งาว	๑๐	๑	๑๒	๓๒	๑๐๐	๘๗	๐	๒	๑	๑๖	๒๘๕	๒	๓๐
รวม	๑๑๙	๖๔	๘๘	๔๐๘	๑,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑๔๔	๙๗	๑๕	๑๗๐	๓,๑๗๙	๒๑	๓๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๗ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัด
ตารางที่ ๓๙ จำนวน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดลำปาง
แยกรายอำเภอ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตรจังหวัด	ที่ตั้ง	เกษตรกรต้นแบบ	สินค้าหลัก
๑. เมืองลำปาง	ม.๗ ต.พระบาท	ส.อ.บุญเสริม ดีผิว	ผักปลอดสารพิษ, ฝรั่ง
๒. เกาะคา	ม. ๓ ต.เกาะคา	นายคชพล เจริญในวงศ์เผ่า	พืชผัก/ผลไม้อินทรีย์
๓. แจ้ห่ม	ม. ๖ ต.แม่สุก	น.ส.สิริน ชะเอมเทศ	เกษตรผสมผสาน (ส้มโอ ไข่ ถ่าน วนิลา น้ำส้มควั่นไม้ ไก่ ไข่ไก่ หมู กัญชา ฯลฯ)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตรจังหวัด	ที่ตั้ง	เกษตรกรต้นแบบ	สินค้าหลัก
๔. เกิน	ม.๙ ต.เนินบุรี	นางสุรีย์รัตน์ ขัติยะ	ข้าว
๕. ห้างฉัตร	ม.๖ ต.ปรางคก	นายเนตร ใจเที่ยง	ข้าว
๖. แม่ทะ	ม.๔ ต.หัวเสือ	นางดวงดาว กุริโอโส โนอาร์เรตต์	ข้าว
๗. งาว	ม.๗ ต.หลวงใต้	น.ส.รังษิยา แสงสุกาว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๘. วังเหนือ	ม.๒ ต.วังใต้	นายอาคม มีเมล์	ลำไย/โกโก้
๙. สบปราบ	ม.๓ ต.นาบ่าง	นายพิษณุ โสอิน	ไร่นาสวนผสม/เกษตร ผสมผสาน
๑๐. แม่พริก	ม.๔ ต.แม่ปู	นายปริญญา แสนเขียววงศ์	พืชผัก
๑๑. เสริมงาม	ม.๒ ต.เสริมซ้าย	นายเอกดนัย ใจกันทา	ถั่วลิสง
๑๒. แม่เมาะ	ม.๕ ต.สบป่าด	นางรัศมิ์ ยิ่งสุขสันติสุข	ข้าว
๑๓. เมืองปาน	ม.๑๒ ต.ทุ่งกวาว	นางสาวธนัญญา ชัยนวงค์	พืชผัก/เกษตรผสมผสาน

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

ตารางที่ ๔๐ ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer จังหวัดลำปาง

อำเภอ	Smart Farmer (ราย)	Young Smart Farmer (ราย)
เมืองลำปาง	๑๕๙	๕๓
เกาะคา	๑๖๓	๑๗
แจ้ห่ม	๑๖๓	๒๐
เถิน	๑๖๓	๑๘
ห้างฉัตร	๒๙๙	๑๕
แม่ทะ	๓๐๗	๒๓
งาว	๒๔๕	๒๔
วังเหนือ	๒๔๘	๓๐
สบปราบ	๒๙๙	๒๑
แม่พริก	๑๕๘	๑๑
เสริมงาม	๑๓๓	๒๒
แม่เมาะ	๓๐๔	๑๗
เมืองปาน	๑๕๕	๓๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (S : Strength - จุดแข็ง)

ลำดับที่	จุดแข็ง (S)
๑	ที่ตั้งของจังหวัด อยู่กึ่งกลางของภาคเหนือเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง สามารถเชื่อมโยงระบบการขนส่งในรูปแบบต่างๆ และมีแนวโน้มเป็น Logistics Hub และพัฒนาระบบรางให้เกิด Container Yard และเหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบ Farm to table
๒	มีพืชอัตลักษณ์สร้างมูลค่าสูงหลากหลาย เช่น สับปะรดโรงงาน ส้มเกลี้ยง ข้าวสายน้ำแร่แจ้ซ้อน มันสำปะหลัง และครั่ง
๓	หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และปราชญ์เกษตร ในจังหวัดลำปาง มีการบูรณาการประสานความร่วมมือในการพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Smart Farmer การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เกษตรปลอดภัย และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)
๔	มีแหล่งน้ำต้นทุนด้านการเกษตรที่ดีและมีการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง
๕	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก ระดับอำเภอ จำนวน ๑๓ อำเภอ และศูนย์ ศพก.เครือข่าย ในท้องที่ตำบล จำนวน ๒๕๐ ศูนย์ และเชื่อมโยงประสานงานกับศูนย์ AIC จังหวัดลำปาง
๖	มีศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา กระจายอยู่ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้
๗	ความพร้อมด้านการปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะการเลี้ยงโคเนื้อ และไก่เนื้อ เป็นฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๘	มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถเป็นแหล่งความรู้และพัฒนานวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านการเกษตร ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล ล้านนา ลำปาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ลำปาง

จุดแข็ง ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา ได้แก่

ภูมิศาสตร์เชิงยุทธศาสตร์ ลำปางตั้งอยู่ใจกลางภาคเหนือ เหมาะต่อการพัฒนาเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ (Land Logistics Hub) และรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบ Farm Stay หรือ Farm to Table ที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน

ความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคี การบูรณาการระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชน และปราชญ์ท้องถิ่น โดยมีกลุ่ม Smart Farmer, Young Smart Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและถ่ายทอดองค์ความรู้แบบมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่

โครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำและศูนย์เรียนรู้ มีแหล่งน้ำต้นทุนรองรับการเกษตร และ มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก และศูนย์เรียนรู้การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา ครบทุกอำเภอ รวมถึงศูนย์ AIC ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางด้านข้อมูล นวัตกรรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกร

ฐานวิชาการและนวัตกรรม มีมหาวิทยาลัยหลายแห่งในพื้นที่ ทำให้เกิดการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านเกษตรกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านเกษตรอัจฉริยะ เกษตรอินทรีย์ และระบบอาหารปลอดภัย ซึ่งช่วยยกระดับศักยภาพของพื้นที่เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ BCG อย่างยั่งยืน

ตารางที่ ๔๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (W : Weakness - จุดอ่อน)

ลำดับที่	จุดอ่อน (W)
๑	ในการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการเกษตรระหว่างหน่วยงานยังขาดฐานข้อมูลหลัก (Big Data) ด้านเกษตรระดับจังหวัดที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์อย่างสะดวกรวดเร็ว
๒	เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว การทำเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ยังไม่ได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ จึงได้รับความนิยมน้อย เกษตรกรจึงมีความเสี่ยงของรายได้จากการประกอบอาชีพ มีความรู้และความเข้าใจในการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างถูกต้องน้อย มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช การบริหารจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว เทคโนโลยีการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการตลาดน้อย ส่งผลให้ผลผลิตขาดคุณภาพ ปริมาณผลผลิตน้อย และราคาตกต่ำ
๓	เกิดการเชื่อมโยงผู้ประกอบการและเกษตรกร (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ) เพื่อวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับกำลังการผลิตน้อย ส่งผลให้การซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรไม่เป็นธรรม
๔	ภาครัฐสนับสนุนให้เกิดโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ได้มาตรฐานในชุมชนน้อย
๕	เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรน้อย
๖	เกษตรกรขาดความรู้และความเข้าใจในการทำเกษตรพันธสัญญา ส่งผลให้เกษตรกรเสียเปรียบ
๗	ขาดระบบขนส่งสินค้าการเกษตรที่ดี (Logistic and Cold chain system) และขาดศูนย์รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรที่มีขนาดใหญ่
๘	มีการพัฒนาถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตรน้อย รวมถึงการคัดเลือกพันธุ์พืชและสัตว์ที่ดีเหมาะสมกับพื้นที่และทนทานต่อโรค

จุดอ่อน ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ได้แก่

ระบบข้อมูลเกษตร (Agri Big Data) ยังไม่สมบูรณ์ แม้หลายหน่วยงานจะเริ่มพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตร แต่การจัดเก็บข้อมูลยังขาดความเป็นระบบและไม่สามารถบูรณาการได้ในระดับจังหวัด ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ เช่น ราคาตลาด พยากรณ์อากาศ เทคโนโลยีการผลิต และแผนการปลูกพืชอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการตัดสินใจทางการเกษตรในยุคดิจิทัล

การทำเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นหลัก รูปแบบการเกษตรส่วนใหญ่ในจังหวัดยังคงเป็นเกษตรเชิงเดี่ยว (Monoculture) ซึ่งแม้จะสะดวกต่อการจัดการ แต่กลับมีความเปราะบางต่อความผันผวนด้านเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ และโรคพืช ทำให้เกษตรกรขาดความยืดหยุ่นในการรับมือกับความเสี่ยงและไม่สามารถกระจายรายได้จากแหล่งรายได้ทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขาดการเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) การผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดลำปางยังขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบระหว่าง ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ทำให้เกิดช่องว่างในการวางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด เกิดความซ้ำซ้อนของผลผลิตและปัญหาราคาตกต่ำ อีกทั้งเกษตรกรจำนวนมากยังอยู่ในฐานะผู้ผลิตวัตถุดิบ (Raw Material Supplier) ไม่สามารถต่อรองราคาได้อย่างเป็นธรรม

ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในภาคเกษตรยังอยู่ในวงจำกัด ทั้งด้านเครื่องมือ เครื่องจักร การบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ไปจนถึงการแปรรูปสินค้า ส่งผลให้สินค้าเกษตรจำนวนมากยังอยู่ในรูปแบบดั้งเดิม ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าและสร้างความแตกต่างได้ในเชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและสากล

ขาดระบบโลจิสติกส์และศูนย์รวบรวมผลผลิตขนาดใหญ่ จังหวัดลำปางยังไม่มี ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตร (Agri Distribution Center) ขนาดใหญ่ รวมถึงขาดระบบโลจิสติกส์เฉพาะทาง เช่น Cold Chain Logistics สำหรับสินค้าเกษตรสดและแปรรูป ทำให้การจัดเก็บ ขนส่ง และกระจายสินค้าไม่เป็นระบบ ส่งผลให้คุณภาพของผลผลิตลดลงและไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ ๔๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (O : Opportunity - โอกาส)

ลำดับที่	โอกาส (O)
๑	หน่วยงานภาครัฐมีการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพผลิต และการตลาดออนไลน์มากขึ้น ช่วยเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร เช่น วิสาหกิจชุมชน OTOP/SME/Start up/Food Safety/เกษตรอินทรีย์ และเว็บไซต์ Fisherman Shop
๒	นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety/Organic Zoning/เกษตรแปลงใหญ่/Smart Farmer และเศรษฐกิจพอเพียง มีความชัดเจนและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง
๓	นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับมาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาหาร มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานการผลิตที่ดี สอดคล้องกับมาตรฐานแห่งชาติและมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรให้เทียบเท่าระดับสากล
๔	New Mega Trends ทำให้ประชาชนนิยมบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย เพิ่มมากขึ้น กระแส Slow life เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay/Farm Stay ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการที่สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้มากขึ้น

ลำดับที่	โอกาส (O)
๕	มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Smart Phone การเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับทุกสิ่ง (IoT) ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการเกษตร และการจำหน่ายสินค้าการเกษตรผ่านตลาดออนไลน์
๖	ภาคเอกชน SME ระดับประเทศเข้ามาสนับสนุน เช่น SCG และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๗	เป็นจังหวัดนำร่องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติภายใต้ BCG Model (สินค้าข้าวเหนียว ไม้ ครั่งและจามจุรี)
๘	มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยเน้นการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตพลังงาน เช่น ชังข้าวโพด มันสำปะหลัง เศษไม้ ฝางข้าว แกลบ และขี้เลื่อย
๙	มีโอกาสนในการเป็นศูนย์กลางขนส่งทางบกและจุดพักสินค้า Land Logistic Hub
๑๐	มีโอกาสนในการสร้างพันธมิตรในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน AEC กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMSTEC) และการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (NEC) ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Northern Economic Corridor : Creative LANNA
๑๑	เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและสภาพพื้นที่ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้สินค้าเกษตรที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค
๑๒	มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่หลากหลายผ่านช่องทางจากสถาบันการเงิน ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน

โอกาส ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา ได้แก่

การสนับสนุนเชิงนโยบายจากภาครัฐ ภาครัฐมีทิศทางเชิงนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย (Food Safety), การผลิตแบบแปลงใหญ่ (Large-scale Farming), Smart Farmer, การจัดเขตเกษตรอินทรีย์ (Organic Zoning) และเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio-Economy) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง BCG Economy Model และสามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้ลำปางเป็นจังหวัดนำร่องด้านเกษตรคุณภาพสูงที่ยั่งยืน

การเป็นจังหวัดนำร่องภายใต้โมเดล BCG ลำปางได้รับการผลักดันให้เป็นพื้นที่ต้นแบบในการขับเคลื่อน BCG Economy Model โดยใช้สินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ เช่น ข้าวเหนียว, ไม้, ครั่ง และจามจุรี เป็นสินค้าหลักในการสร้างมูลค่าเพิ่ม ทั้งในด้านการแปรรูป การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการสร้างผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพ ซึ่งสามารถพัฒนาเป็น เศรษฐกิจสร้างสรรค์เชิงพื้นที่ ได้อย่างมีศักยภาพ

แนวโน้มผู้บริโภคและกระแส Agri-tourism การเปลี่ยนแปลงของกระแสผู้บริโภคในยุค New Mega Trends ได้ส่งผลให้เกิดความนิยมในสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย มีแหล่งที่มา และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวแนว Slow Life, Farm Stay และ Home Stay จึงกลายเป็นกลไกเสริมที่ช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรรายใหม่ที่พัฒนา สินค้าและบริการเชิงประสบการณ์ ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคใหม่

การเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและการตลาดออนไลน์ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เช่น Smartphone, IoT, E-commerce ช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้ด้านการผลิต เทคโนโลยีสมัยใหม่ และสามารถจำหน่ายสินค้าได้โดยตรงผ่านช่องทางออนไลน์ ลดต้นทุนการตลาดและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อีกทั้งยังช่วยเชื่อมโยงกับเครือข่ายผู้บริโภคได้โดยตรงแบบ Real - Time

การสนับสนุนจากภาคเอกชนรายใหญ่และ SME การมีภาคีเครือข่ายจากภาคเอกชน เช่น SCG, กฟผ. และกลุ่ม SME ด้านเกษตร เข้ามามีบทบาทในพื้นที่จังหวัดลำปาง ทำให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี การลงทุนร่วม และการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรผ่านกลไกความร่วมมือแบบ Public-Private-People Partnership (๔P) ส่งเสริมให้เกิดระบบเศรษฐกิจเกษตรที่ยืดหยุ่นและทันสมัยมากขึ้น

การพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียนจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จังหวัดลำปาง มีทรัพยากรชีวมวลจำนวนมากจากกิจกรรมการเกษตร เช่น ช้างข้าวโพด, มันสำปะหลัง, เศษไม้ไผ่, ฟางข้าว, แกลบ และขี้เลื่อย ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเพื่อผลิตพลังงานสะอาด และพัฒนาเป็นต้นแบบของ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Agriculture) ช่วยลดของเสีย เพิ่มมูลค่า และลดปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการเผาในที่โล่ง

การพัฒนาเป็นศูนย์กลางขนส่งสินค้า (Land Logistics Hub) ด้วยศักยภาพด้านภูมิศาสตร์และการเชื่อมโยงคมนาคม ลำปางมีโอกาสในการพัฒนาเป็นจุดพักสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าทางการเกษตรในระดับภูมิภาค (Land Logistics Hub) ซึ่งจะส่งผลต่อการลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งสินค้าทั้งภายในประเทศและส่งออก

การเชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับภูมิภาคผ่านกลุ่มประเทศ AEC, GMS, BIMSTEC และ NEC ลำปางสามารถใช้โอกาสจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และการเป็นส่วนหนึ่งของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC : Northern Economic Corridor – Creative LANNA) เพื่อขยายเครือข่ายพันธมิตรการค้าและการลงทุนในระดับภูมิภาค สร้างความสามารถในการแข่งขันในเวทีสากลได้อย่างยั่งยืน

การปรับตัวของเกษตรกรและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกษตรกรในพื้นที่ที่มีแนวโน้มในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดมากขึ้น พร้อมนำเทคโนโลยีการเกษตร (Precision Agriculture, Digital Farming) เข้ามาใช้ในการกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มคุณภาพ ลดต้นทุน และสร้างผลผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐานตลาดเป้าหมาย

การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกร เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำจากหลากหลายแหล่ง ทั้งจากภาครัฐ (ธ.ก.ส., กองทุนต่าง ๆ) รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการต่อยอดการผลิต พัฒนาเครื่องจักรกลทางการเกษตร และแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (T : Threat - อุปสรรค)

ลำดับที่	อุปสรรค (T)
๑	การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate change) ส่งผลกระทบต่อการผลิตพืช ทั้งภัยแล้ง วัฏภัย อุทกภัย โรคระบาดสัตว์ และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง และมีคุณภาพต่ำ
๒	ราคาปัจจัยการผลิต/ราคาผลผลิตทางการเกษตรมีความผันผวน เป็นไปตามกลไกตลาด ไม่สามารถควบคุมได้

ลำดับที่	อุปสรรค (T)
๓	สถานการณ์ความไม่สงบในต่างประเทศ ระหว่างสหพันธรัฐรัฐเซีย สาธารณรัฐยูเครน และในส่วนของภูมิภาคตะวันออกกลาง ผลกระทบด้านราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ยเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าแรงงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง
๔	เกษตรกรบางส่วนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และบางรายทำกินในที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงการพัฒนา สนับสนุน และแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานภาครัฐได้
๕	ผลงานวิจัย และองค์ความรู้ต่าง ๆ ยังขาดการส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์ และการถ่ายทอดขยายผลสู่เกษตรกรให้แพร่หลาย
๖	มาตรฐานประเทศผู้นำเข้าสินค้าเกษตรมีความเข้มงวด และมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ประกอบกับมีสินค้าเกษตรนำเข้าจากต่างประเทศที่มีจำนวนมากและราคาต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ในราคาที่เหมาะสม
๗	นโยบาย ระเบียบภาครัฐบางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชตามนโยบาย Zoning และนโยบายการขอรับรองมาตรฐาน
๘	ผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) ส่งผลให้เกษตรกรต้องปรับตัวหรือเปลี่ยนไปผลิตสินค้าที่มีศักยภาพ

อุปสรรค ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา ได้แก่

ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในระดับโลกส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรในลำปางอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในรูปแบบของภัยแล้งที่รุนแรงขึ้น ความแปรปรวนของฤดูกาล ภัยพิบัติ และการแพร่ระบาดของศัตรูพืชและโรคในสัตว์ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ และทำให้ผลผลิตทางการเกษตรมีความผันผวนสูงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ส่งผลกระทบต่อรายได้ ความมั่นคงทางอาหาร และความสามารถในการวางแผนผลิตของเกษตรกร

ต้นทุนการผลิตที่สูงและความไม่แน่นอนของราคาปัจจัยการผลิต ภาคเกษตรยังต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิตภายนอก เช่น ปุ๋ยเคมี เมล็ดพันธุ์ ยาฆ่าแมลง น้ำมันเชื้อเพลิง และแรงงาน ซึ่งมีความผันผวนตามตลาดโลก โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดวิกฤตระหว่างประเทศ เช่น ความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน หรือสถานการณ์ในตะวันออกกลาง ส่งผลให้ราคาค่าต้นทุนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ราคาผลผลิตยังไม่แน่นอน ทำให้เกษตรกรต้องแบกรับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี และการแข่งขันจากสินค้านำเข้า ประเทศผู้นำเข้าสินค้าเกษตรจำนวนมากมีการตั้ง มาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัย (Sanitary and Phytosanitary – SPS) ที่เข้มงวดขึ้น รวมถึงใช้ มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย ขณะเดียวกัน การเปิดเสรีทางการค้า (FTA) ยังทำให้สินค้าเกษตรราคาถูกจากต่างประเทศไหลเข้าสู่ตลาดไทยมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรในประเทศแข่งขันได้ยากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่มีมาตรฐานรับรองหรือยังพึ่งพาการขายวัตถุดิบเป็นหลัก

ข้อจำกัดด้านกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน เกษตรกรจำนวนหนึ่งในจังหวัดลำปางยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินที่ทำกิน เช่น ส.ป.ก., นส.๓ หรือโฉนดที่ดิน ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุน สิทธิการสนับสนุนจากภาครัฐ และการพัฒนาต่อเนื่องในระบบเกษตรกรรมได้อย่างเต็มที่ ปัญหานี้ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในการดำรงอาชีพ และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเกษตรกรรมในระยะยาว

นโยบายภาครัฐที่ขาดความยืดหยุ่นและไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรรมในหลายด้าน แต่บางนโยบายยังคงขาดความยืดหยุ่นและไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และภูมิสังคมในระดับพื้นที่ เช่น การบังคับใช้ Zoning พิเศษเศรษฐกิจ โดยไม่รับฟังความคิดเห็นของเกษตรกรการกำหนดมาตรฐานที่ไม่สอดคล้องกับความสามารถในการปฏิบัติของกลุ่มเกษตรกรรายย่อยการดำเนินการตาม นโยบายการค้าเสรี (FTA) โดยไม่เตรียมมาตรการรองรับผลกระทบปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลให้เกษตรกรขาดความเชื่อมั่น และลดแรงจูงใจในการปรับตัวสู่แนวทางเกษตรสมัยใหม่

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจัยทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย McKinsey ๗-S Framework

๗-SMcKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑. กลยุทธ์ (Strategy)	- จังหวัดมีแผนพัฒนาการเกษตรที่ชัดเจนครอบคลุมทุกด้าน - จังหวัดกำหนดกลยุทธ์ด้านการเกษตรชัดเจน	- การดำเนินงานพัฒนาสินค้าจากต้นทางถึงปลายทาง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานจำนวนมาก
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)	- โครงสร้างองค์กรด้านการเกษตรมีครบทุกด้าน - การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ มีความชัดเจนตามกฎหมาย	- มีหน่วยงานจำนวนมาก ทำให้มีความพร้อมในเวลาเดียวกันยาก - เกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาเนื่องจากมีขั้นตอนการบังคับบัญชาเยอะ
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)	- มี อ.พ.ก. , SCP และ SCD ในการกำกับดูแล บริหารจัดการงานด้านการเกษตร - มีการรายงานผล และการสื่อสารที่รวดเร็วผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่	- มีงานนอกเหนือภารกิจหลัก ส่งผลให้ปฏิบัติงานไม่ได้เป็นไปตามแผน - มีระบบการติดตามงานที่ซ้ำซ้อนและไม่เป็นเอกภาพ

๗-SMcKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๔. บุคลากร (Staff)	- บุคลากรของหน่วยงานมีความรู้ความรับผิดชอบงานในหน้าที่ - บุคลากรมีความใกล้ชิดเกษตรกรรักเกษตรกรในพื้นที่	- มีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบุคลากร จึงต้องมาเรียนรู้กระบวนการทำงานใหม่

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครองเสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงานภาวะทางเศรษฐกิจ

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยมการบริโภคอุปโภค

๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

๖. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ

ตารางที่ ๔๖ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ด้านการเมือง : P - นโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนทั้งการผลิตและการตลาด เช่น วิสาหกิจชุมชน OTOP SME Start up - นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ BCG Model Food Safety Zoning เกษตรแปลงใหญ่ Smart Farmer และ Young Smart Farmer	- นโยบายอุดหนุนราคาสินค้าเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วน ไม่ปรับแนวคิดการผลิตให้เหมาะสมกับนโยบาย เช่น Zoning

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ด้านเศรษฐกิจ : E - การปรับตัวราคาสับปะรดเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากพื้นที่ให้ผลผลิตลดลง - การพักชำระหนี้ให้เกษตรกรรายย่อย เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหาย เกิดภาวะฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง	- ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลต่อปริมาณความต้องการสินค้าเกษตรบางชนิดของจังหวัดลดลง เช่น ข้าวเปลือก และมันสำปะหลัง - สินค้าเกษตรที่มีคู่แข่งทั้งในและต่างประเทศ เกิดสมรรถภาพแข่งขันสูง ช่องทางการตลาดน้อย เช่น ยางพารา - ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง พลังงานไฟฟ้า และค่าแรงงาน
ด้านสังคม : S - New Mega Trends ทำให้ประชาชนนิยมบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย เพิ่มมากขึ้น - กระแส Slow life เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay/Farm Stay/ Farm to table ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	- ค่านิยมการทำเกษตร ยังมีภาพลักษณ์ที่มีรายได้ต่ำ คนรุ่นใหม่จึงยังไม่สนใจปรับเปลี่ยนอาชีพ เพื่อทำเกษตรอย่างจริงจัง
ด้านเทคโนโลยี : T - มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Smart Phone การเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับทุกสิ่ง (IoT) ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และสามารถทำการตลาดออนไลน์ - มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Agri-map โดรน Smart Farm ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร	- เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรน้อย ทำให้เกิดผลผลิตไม่มากและมีคุณภาพต่ำ ส่งผลให้มีต้นทุนสูง และรายได้ต่ำ

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ด้านสิ่งแวดล้อม : E - ความนิยมในการใช้พลังงานทดแทนมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตพลังงานทดแทนได้	- ภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง น้ำท่วม) และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย - การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ Climate change ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานการเกษตรไม่เป็นไปตามช่วงเวลาที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณที่ลดลง - เกษตรกรใช้สารเคมีอันตรายในการกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น โดยเฉพาะในการทำเกษตรเชิงเดี่ยวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดสารเคมีอันตรายตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
ด้านกฎหมาย : L - มีคู่มือ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และระบบเกษตรพันธสัญญา	- นโยบาย ระเบียบภาครัฐบางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่ และไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายส่งเสริมการลดการใช้สารเคมี การปรับเปลี่ยนการปลูกพืชตามนโยบาย Zoning

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ
 ตารางที่ ๔๗ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ

SO ประเด็นการพัฒนาเชิงรุก (ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส)	
S๑ O๙ O๑๐	การพัฒนาเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และกระจายสินค้าเกษตรระดับภูมิภาค ใช้ความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งที่อยู่กึ่งกลางภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง ประกอบกับโอกาสในการเป็น Land Logistic Hub และระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ เพื่อพัฒนาให้ลำปางเป็นศูนย์กลาง (Container Yard) ในการรวบรวม แปรรูป และกระจายสินค้าเกษตรคุณภาพสูงไปยังกลุ่มประเทศ AEC และ GMS
S๑ S๒ S๖ O๔	ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและอาหารปลอดภัย (Premium Agritourism & Farm to Table) นำจุดเด่นเรื่องพืชอัตลักษณ์ (สับปะรดส้มเกลี้ยง ข้าวสายน้ำแร่) และศูนย์เรียนรู้โคก หนอง นา มารองรับกระแส Mega Trends ด้านสุขภาพและการใช้ชีวิตแบบ Slow Life โดยสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบ Home Stay/Farm Stay ที่เชื่อมโยงกับการบริโภคอาหารปลอดภัยในรูปแบบ Farm to table
S๓ S๕ S๗ S๘ O๑ O๒ O๓ O๕	การพัฒนานวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะและอาหารปลอดภัยมาตรฐานสากล บูรณาการเครือข่ายปราชญ์เกษตร Smart Farmer และสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ เพื่อนำเทคโนโลยี IoT มาใช้ในแปลงเกษตรและฟาร์มปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐาน GAP เพื่อผลิตสินค้า Food Safety และเกษตรอินทรีย์ ตอบสนองนโยบายรัฐ พร้อมทั้งขยายช่องทางการตลาดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์
S๒ O๖ O๗ O๘	การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ต่อยอดการเป็นจังหวัดนำร่อง BCG Model โดยใช้พืชอัตลักษณ์ เช่น ไม้ ครั่ง และนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตพลังงานทดแทน โดยดึงภาคเอกชนรายใหญ่ระดับประเทศ เช่น SCG และ กฟผ. เข้ามาร่วมลงทุนหรือสนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและลดของเสียเป็นศูนย์ (Zero Waste)
S๓ S๔ O๑๒	การสนับสนุนแหล่งทุนเพื่อยกระดับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ นำความเข้มแข็งของการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และความพร้อมด้านแหล่งน้ำต้นทุน เป็นเครื่องการันตีในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อนำมาต่อยอดธุรกิจ ซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่ หรือเพิ่มปริมาณการผลิตให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

WO ประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส)	
W๑ W๒ W๘ O๑ O๕ O๑๑	การพัฒนาระบบฐานข้อมูลอัจฉริยะและการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านการเกษตร (Smart Agriculture & Big Data Development) แก้ปัญหาการขาดฐานข้อมูลหลัก (Big Data) และการขาดความรู้ของเกษตรกร (การลดต้นทุน, นวัตกรรม, การทำเกษตรผสมผสาน) โดยใช้โอกาสจากการแพร่หลายของเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น Smart Phone และ IoT ผนวกกับการสนับสนุนจากแพลตฟอร์มของรัฐ เพื่อสร้างศูนย์กลางข้อมูลด้านการเกษตรที่เกษตรกรเข้าถึงได้ง่าย ช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาดได้ด้วยตนเอง
W๔, W๗ O๖ O๙ O๑๒	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์และยกระดับการแปรรูปชุมชน (Agri-Logistics & Processing Infrastructure Development) อุดช่องโหว่เรื่องการขาดแคลนระบบขนส่งแบบควบคุมอุณหภูมิ (Cold Chain) ศูนย์รวบรวมผลผลิต และโรงงานแปรรูปชุมชน โดยการดึงดูดภาคเอกชนรายใหญ่ และสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อร่วมลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ให้ได้มาตรฐาน สอดรับกับโอกาสในการพัฒนาเป็น Land Logistic Hub และจุดพักสินค้าของภูมิภาค
W๓ W๕ W๖ O๒ O๓ O๑๐	การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและสร้างความเป็นธรรมในห่วงโซ่อุปทาน (Standardization & Fair Supply Chain Integration) แก้ปัญหาเกษตรกรขาดความรู้เรื่องการรับรองมาตรฐาน และเสียเปรียบในระบบเกษตรพันธสัญญา โดยอาศัยนโยบายรัฐที่ผลักดันเรื่อง Food Safety อย่างจริงจัง เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงให้ความรู้ด้านกฎหมายและการทำสัญญาที่ถูกต้อง พร้อมทั้งเชื่อมโยงผู้ประกอบการกับเกษตรกร (ต้นน้ำ-ปลายน้ำ) เพื่อผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานสากล ส่งออกไปยังตลาดที่มีกำลังซื้อสูงอย่าง AEC, GMS และระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการถูกกดราคาและสร้างความเป็นธรรมในการซื้อขาย
W๒ W๘ O๔ O๗ O๘	การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เกษตรมูลค่าสูงบนฐานเศรษฐกิจหมุนเวียน (High-Value Agriculture & BCG Restructuring) ลดความเสี่ยงจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวที่ผลผลิตราคาตกต่ำและขาดการเพิ่มมูลค่า โดยพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสผ่านการใช้จุดแข็งที่จังหวัดเป็นพื้นที่นำร่อง BCG Model ส่งเสริมให้เกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้มาผลิตพลังงานทดแทน และปรับเปลี่ยนไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่สอดคล้องกับ New Mega Trends แนวคิด Slow life และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับรายได้ให้มั่นคงยิ่งขึ้น

ST ประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลักเลี้ยงภัยคุกคาม)	
S๔ S๕ S๖ S๘ T๑	การสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยนวัตกรรมและการจัดการน้ำแบบบูรณาการ (Climate Resilience Strategy) ใช้ความได้เปรียบจากการมีแหล่งน้ำต้นทุนที่ดี ผนวกกับองค์ความรู้จากศูนย์เรียนรู้ โคก หนอง นา และงานวิจัยจากสถาบันอุดมศึกษา มาขยายผลผ่านศูนย์ ศพก. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการบริหารจัดการน้ำและนวัตกรรมการเกษตร ที่ทนทานต่อสภาพอากาศ ช่วยให้เกษตรกรรอดพ้นจากผลกระทบของ Climate Change เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย และโรคระบาด
S๓ S๔ S๖ S๘ T๒ T๓	การลดต้นทุนการผลิตและสร้างความมั่นคงเพื่อรับมือวิกฤตราคาปัจจัยการผลิต (Cost Reduction & Self-Reliance Strategy) บูรณาการเครือข่าย ปรากฏุเกษตร Smart Farmer ศูนย์ ศพก. และมหาวิทยาลัย เพื่อนำองค์ความรู้และงานวิจัยมาใช้ประโยชน์จริง โดยเน้นการผลิตปัจจัยการผลิตใช้เอง (เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ พลังงานทดแทน) และขับเคลื่อนผ่านศูนย์โคก หนอง นา เพื่อลดผลกระทบจากต้นทุนปุ๋ยเคมีและน้ำมันที่สูงขึ้นจากสงคราม และช่วยเป็นเกราะป้องกันความผันผวนของราคาผลผลิตในตลาด
S๒ S๓ S๗ T๖ T๘	การยกระดับพีชอัตลักษณ์และปศุสัตว์มาตรฐานสู่ภัยสินค้านำเข้าและเขตการค้าเสรี (Premium Identity & Standardization Strategy) ใช้จุดแข็งในการมีพีชอัตลักษณ์มูลค่าสูง และความพร้อมด้านปศุสัตว์มาตรฐาน GAP ขับเคลื่อนผ่านการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรพรีเมียมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Niche Market) ซึ่งจะช่วยเหลือภัยสินค้านำเข้าและเขตการค้าเสรี (FTA) แข่งขันด้านราคากับสินค้านำเข้าราคาถูก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรี (FTA)
S๑ S๔ S๘ T๔ T๕ T๗	การขับเคลื่อนการวิจัยเชิงพื้นที่และโลจิสติกส์เพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดด้านนโยบายและที่ดินทำกิน (Area-based Innovation & Logistics Strategy) ใช้สถาบันอุดมศึกษา และศูนย์ AIC นำร่องทำวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี ที่เน้น "ทำน้อยได้มาก" เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือเอกสารสิทธิ์ให้มีรายได้สูงขึ้น พร้อมทั้งใช้จุดแข็งด้านทำเลที่ตั้งที่เป็น Logistics Hub สร้างรูปแบบธุรกิจการเกษตรแบบใหม่ (เช่น การแปรรูปหรือการกระจายสินค้า) ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อลดผลกระทบจากนโยบายส่วนกลางหรือระเบียบภาครัฐ (Zoning) ที่อาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในระดับปฏิบัติการ

WT ประเด็นการพัฒนาเชิงรับ (ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม)	
W๒ W๘ T๑ T๒ T๓	การบริหารจัดการความเสี่ยงและลดต้นทุนการผลิตเพื่อรองรับความผันผวน (Risk Management & Cost Reduction Strategy) เร่งถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ และเทคโนโลยีการลดต้นทุน เพื่อลดความเสี่ยงจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว ช่วยให้เกษตรกรสามารถรับมือกับภัยธรรมชาติจาก Climate Change และบรรเทาผลกระทบจากราคาปัจจัยการผลิต (ปุ๋ย น้ำมัน) ที่พุ่งสูงขึ้นจากสถานการณ์ความไม่สงบในต่างประเทศ ตลอดจนลดความเสี่ยงจากราคาผลผลิตที่ผันผวน
W๓ W๕ W๖ T๖ T๘	การสร้างภูมิคุ้มกันทางการค้าและยกระดับมาตรฐานเพื่อรับมือเขตการค้าเสรี (Trade Immunity & Standardization Strategy) เร่งให้ความรู้เกษตรกรด้านการขอรับรองมาตรฐานสินค้าและการทำเกษตรพันธสัญญาที่ถูกต้อง พร้อมสร้างกลไกเชื่อมโยงผู้ประกอบการกับเกษตรกรให้เกิดการซื้อขายที่เป็นธรรม เพื่อป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบ และช่วยให้เกษตรกรสามารถปรับตัวผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสู่กับมาตรการกีดกันทางการค้าที่เข้มงวด รวมถึงรับมือกับสินค้านำเข้าราคาต่ำจากผลกระทบของเขตการค้าเสรี (FTA)
W๑ W๘ T๔ T๕ T๗	การพัฒนาระบบข้อมูลและการวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อลดข้อจำกัดด้านนโยบายและที่ดินทำกิน (Data & Area-based Research Strategy) เร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูล (Big Data) และส่งเสริมการนำผลงานวิจัย/เทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์จริงในพื้นที่เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการสะท้อนปัญหาและปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับระเบียบ/นโยบายรัฐที่แข็งตึง (Zoning) รวมถึงใช้ข้อมูลเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือหรือสร้างอาชีพทางเลือกให้กลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือเอกสารสิทธิ์ ให้สามารถเข้าถึงการพัฒนาได้
W๒ W๔ W๗ T๒ T๖	การส่งเสริมการแปรรูปขั้นต้นและระบบรวบรวมผลผลิตระดับชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา (Community Processing & Buffer Management Strategy) แก้ปัญหาข้อจำกัดด้านการขาดแคลนระบบโลจิสติกส์ (Cold chain) และโรงงานแปรรูปขนาดใหญ่ โดยส่งเสริมให้เกิด "ศูนย์รวบรวมและแปรรูปผลผลิตขั้นต้นระดับชุมชน" เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว สามารถชะลอการขายในช่วงที่ผลผลิตล้นตลาดหรือราคาตกต่ำ และเพิ่มมูลค่าสินค้าให้สามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“ลุ่มน้ำเมืองเกษตรปลอดภัย มุ่งสู่เกษตรสมัยใหม่มูลค่าสูง ยกระดับรายได้เกษตรกร ทรัพยากรยั่งยืน”

๒. พันธกิจ (Mission)

๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน

๒.๒ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการผลิต การเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง และการตลาดด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี

๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตร และโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรปลอดภัยอย่างทั่วถึง สามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการอนุรักษ์ ฟื้นฟูระบบนิเวศอย่างสร้างสรรค์ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Development Goals)

๓.๑ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๓.๒ การผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ทั้งต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค

๓.๓ สินค้าเกษตรของจังหวัดได้รับการพัฒนาแบบครบวงจร (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ) เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดต้นทุนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๓.๔ สร้างความสามารถในการแข่งขันด้วยการแปรรูป การสร้างแบรนด์ และการเจาะตลาดใหม่ ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

๓.๕ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา

๑. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรจังหวัดลุ่มน้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ต่อปี

๒. รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี

๓. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๑,๐๐๐ ไร่ ต่อปี

๕. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ

ธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ

ธุรกิจเกษตรมืออาชีพ

๒) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์และลดการใช้สารเคมี

ทางการเกษตรที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ผลิตและผู้บริโภค

๓) เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) จำนวนเกษตรกรมีอาชีพ (Smart Farmer/Young Smart Farmer) อาสาสมัครเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย (ราย) ๒) กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ฯ สามารถลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรลงได้ (กลุ่ม) ๓) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง (แห่ง)
แนวทางการพัฒนา	๑) พัฒนาทักษะให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง ๒) พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ๓) สนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรกรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน	
วัตถุประสงค์	๑) เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่เกษตรกร ๒) เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๓) เพื่อเพิ่มสัดส่วนการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ๔) เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้สามารถดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) พื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (แปลง) ๒) พื้นที่เกษตรกรได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินครบตามแผนที่กำหนด (กลุ่ม) ๓) จำนวนกลุ่มเกษตรกรผ่านการรับรองมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าว GAP Seed (กลุ่ม)
แนวทางการพัฒนา	๑) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่และชนิดสินค้า ๒) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ๓) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตร ๔) ยกระดับมาตรฐานและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรและอาหาร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด

วัตถุประสงค์	สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) จำนวนชนิดพืช/เทคโนโลยีพร้อมใช้มูลค่าสูงที่ได้รับการทดสอบและขยายผล (ชนิด) ๒) จำนวนท่อนพันธุ์มันสำปะหลังต้านทานโรคใบด่างที่ผลิตและกระจายสู่ชุมชน (ท่อน)
แนวทางการพัฒนา	๑) ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรจากขั้นต้นสู่อุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง ๒) การตลาดเชิงรุก ๓) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเชื่อมโยงสินค้าเกษตรมูลค่าสูงในพื้นที่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

วัตถุประสงค์	๑) เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรให้สามารถนำไปใช้สนับสนุนการวางแผนและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม ๒) เพื่อปรับปรุงดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ช่วยลดปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง และลดผลกระทบต่อการเกิดภาวะโลกร้อน ๓) พัฒนาแหล่งน้ำภาคการเกษตร ในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยการสนับสนุนช่วยเหลือพื้นที่รับประโยชน์ และพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น ๔) เพื่อลดต้นทุนของสหกรณ์ด้วยการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ตลอดโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) จำนวนพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น (ไร่) ๒) โครงการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรทั้งระบบ (ไร่) ๓) โครงการพัฒนาการเกษตรเพื่อสนับสนุนเกษตรกรและภาคเกษตรโครงการอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ (ราย) ๔) จำนวนสหกรณ์ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ลดต้นทุนการผลิตและการขนส่ง (แห่ง)
แนวทางการพัฒนา	๑) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ๒) การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร ๓) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรครบวงจร ๔) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการเกษตร

- ๕) การส่งเสริมและต่อยอดงานวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร
- ๖) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตและการขนส่งเพื่อเป็นต้นแบบของสหกรณ์ดูแล จัดระเบียบการใช้น้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

๖. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) กับแผน ๓ ระดับ

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ พัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
------------	---

แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น - แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรปลอดภัย - เป้าหมายแผนย่อยสินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน	แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป เรื่องความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม ประเด็นการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง - เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น - แนวทางการพัฒนาการยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑๒ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑๒ ประเด็นหลัก การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยในด้านอาหารฯ
------------	--	--	--	--

สาระสำคัญแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา ด้านการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด “ลำปางเมืองเกษตรปลอดภัย มุ่งสู่เกษตรสมัยใหม่มูลค่าสูง ยกระดับรายได้เกษตรกร ทรัพยากรยั่งยืน”	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๑. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ต่อปี ๒. รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี ๓. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๑,๐๐๐ ไร่ ต่อปี
---	--	---

แผนระดับ ๓	แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง ลำปางเมืองแห่งความสุข ๒ มิติ” (Livable & Smart City)	แผนพัฒนา ภาคเหนือ พัฒนาพื้นที่บน พื้นฐานวัฒนธรรม สร้างสรรค์ สู่เศรษฐกิจมูลค่าสูง อย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน	แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐ ต่อปี”	แผนปฏิบัติการด้านการ ขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศไทยด้วยโมเดล เศรษฐกิจ BCG “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมี คุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและ ฟื้นฟูฐานทรัพยากรจาก ความหลากหลาย ทาง ชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม” การยกระดับการพัฒนา อุตสาหกรรมภายใต้ เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถ แข่งขันได้อย่างยั่งยืน
-------------------	--	--	---	---	---

ประเด็นการพัฒนา ด้านการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑</u> เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบัน เกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒</u> ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓</u> การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูป และการตลาด	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๔</u> การพัฒนาระบบนิเวศทาง การเกษตรเพื่อความมั่นคง และยั่งยืน
---	---	--	---	--

โครงการสำคัญ	๑. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร และเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตร สมัยใหม่จังหวัดลำปาง ๒. โครงการส่งเสริมการปลูกฝ้ายและ พัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอชุมชน “ปลูก ปั่น ฝ้าย ย้อมสีธรรมชาติ” อำเภอวังเหนือ ๓. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่ม เกษตรกรในการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำให้เกิด ความยั่งยืนในชุมชน	๑. โครงการส่งเสริมการปลูกกาแฟ โรบัสต้าคุณภาพ ๒. โครงการขยายผลเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช เศรษฐกิจที่สำคัญของ จังหวัด ลำปาง ๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนา สินค้าเกษตรปลอดภัย จังหวัด ลำปาง ๔. โครงการยกระดับสินค้าเกษตร มูลค่าสูงจังหวัดลำปาง ๕.โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดลำปาง ๖. โครงการส่งเสริมการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ จังหวัดลำปาง	๑. โครงการลำปางเมืองกาแฟ ส่งเสริมการปลูกสร้างมูลค่าและ เชื่อมโยงสู่ตลาดอย่างยั่งยืน ๒. โครงการยกระดับเกษตร อุตสาหกรรมตลาดนำการผลิต ๓. โครงการพัฒนานวัตกรรมและ สร้างเศรษฐกิจใหม่ด้วยไฟ ๔. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ สร้างมูลค่า การตลาดน้ำผึ้งทั้ง ระบบ ผ่านช่องทางออนไลน์	๑. โครงการพัฒนาการ เกษตรเพื่อสนับสนุน เกษตรกรและภาคเกษตร โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ๒. โครงการพัฒนาระบบ นิเวศน์การเกษตรเพื่อ สนับสนุนให้เกิดการพัฒนา เกษตรกรและภาคเกษตรทั้ง ระบบ ๓. โครงการเพิ่มผลิตภาพ และคุณภาพสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรม กิจกรรม : การพัฒนา เกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อการ ปรับตัวและบรรเทา
---------------------	---	--	--	--

ประเด็นการพัฒนา ด้านการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑</u> เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบัน เกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒</u> ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓</u> การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูป และการตลาด	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๔</u> การพัฒนาระบบนิเวศทาง การเกษตรเพื่อความมั่นคง และยั่งยืน
		๗. โครงการเสริมสร้างความรู้และ ทักษะเพื่อการผลิตมันสำปะหลัง อย่างมีประสิทธิภาพ ๘. โครงการต้นแบบส่งเสริม เทคโนโลยีพลังงานสะอาดยกระดับ คุณค่ากาแฟอัตลักษณ์ วิสาหกิจ ชุมชน บ้านป่าเหมี้ยง จังหวัด ลำปาง ๘. โครงการยกระดับมาตรฐาน การผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง กิจกรรม : การยกระดับมาตรฐาน การผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง		ผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ

๗. ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง : “ลำปางเมืองเกษตรปลอดภัย มุ่งสู่เกษตรสมัยใหม่มูลค่าสูง ยกระดับรายได้เกษตรกร ทรัพยากรยั่งยืน”
ตารางที่ ๔๘ ค่าเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้ เข้มแข็งอย่างยั่งยืน	๑. จำนวนเกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer/Young Smart Farmer) อาสาสมัครเกษตร ที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอด เทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย (ราย) -YSF -SF	๒๐ ๑๓๐	๒๐ ๑๓๐	๒๐ ๑๓๐	๒๐ ๑๓๐	๒๐ ๑๓๐	๑๐๐ ๗๘๐
	๒. กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ฯ สามารถลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตรลงได้ (กลุ่ม)	๙๐ กลุ่ม/ ๙๐๐ ราย/ ๙,๐๐๐ ไร่	๙๐ กลุ่ม/ ๙๐๐ ราย/ ๙,๐๐๐ ไร่	๙๐ กลุ่ม/ ๙๐๐ ราย/ ๙,๐๐๐ ไร่	๙๐ กลุ่ม/ ๙๐๐ ราย/ ๙,๐๐๐ ไร่	๙๐ กลุ่ม/ ๙๐๐ ราย/ ๙,๐๐๐ ไร่	๔๕๐ กลุ่ม/ ๔,๕๐๐ ราย/ ๔๕,๐๐๐ ไร่
	๓. พัฒนาประสิทธิภาพการ บริหารจัดการสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง (แห่ง)	สหกรณ์ภาค การเกษตร และกลุ่ม เกษตรกร จำนวน ๖ แห่ง	สหกรณ์ภาค การเกษตร และกลุ่ม เกษตรกร จำนวน ๖ แห่ง	สหกรณ์ภาค การเกษตร และกลุ่ม เกษตรกร จำนวน ๖ แห่ง	สหกรณ์ภาค การเกษตร และกลุ่ม เกษตรกร จำนวน ๖ แห่ง	สหกรณ์ภาค การเกษตร และกลุ่ม เกษตรกร จำนวน ๖ แห่ง	สหกรณ์ภาค การเกษตร และกลุ่ม เกษตรกร ๓๐ แห่ง

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของ ประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่ เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน	๑. พื้นที่ผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ที่ได้ รับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (ไร่)	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐
	๒. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการ บริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดินครบตาม แผนที่กำหนด (กลุ่ม)	๑๗	๑๗	๑๗	๑๗	๑๗	๘๕
	๓. จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการ รณรงค์การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) (กลุ่ม)	๘	๘	๘	๘	๘	๘
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ด้วยการแปรรูปและ การตลาด	๑. จำนวนชนิดพืช/เทคโนโลยี พร้อมใช้มูลค่าสูงที่ได้รับการ ทดสอบและขยายผล (ชนิด)	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕
	๒. จำนวนท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง ต้านทานโรคใบด่างที่ผลิตและ กระจายสู่ชุมชน (ท่อน)	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๑๕,๐๐๐

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของ ประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศ ทางการเกษตรเพื่อความ มั่นคง	๑. จำนวนพื้นที่ชลประทาน เพิ่มขึ้น (ไร่)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐
	๒. โครงการพัฒนาระบบนิเวศ การเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิด การพัฒนาเกษตรกรและ ภาคเกษตรทั้งระบบ (ไร่)	๔,๕๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๘,๕๐๐
	๓. โครงการพัฒนาการเกษตร เพื่อสนับสนุนเกษตรกรแล ะภาค เกษตร โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ (ไร่)	๑๒,๓๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑๖,๓๐๐
	๔. สหกรณ์ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับ การบริหารจัดการระบบโลจิสติก ลดต้นทุนการผลิตและการขนส่ง (แห่ง)	สหกรณ์ ๑ แห่ง มูลค่าการ ดำเนิน ธุรกิจ รวมรวม	สหกรณ์ ๑ แห่ง มูลค่าการ ดำเนิน ธุรกิจ รวมรวม	สหกรณ์ ๑ แห่ง มูลค่าการ ดำเนินธุรกิจ รวมรวม	สหกรณ์ ๑ แห่ง มูลค่าการ ดำเนินธุรกิจ รวมรวม	สหกรณ์ ๑ แห่ง มูลค่าการ ดำเนินธุรกิจ รวมรวม	สหกรณ์ ๕ แห่ง มูลค่าการ ดำเนิน ธุรกิจ รวมรวม

๘. แบบฟอร์มสรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

ตารางที่ ๔๙ สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๗๑ - พ.ศ. ๒๕๗๕)

ประเด็นการพัฒนา	งบประมาณ (บาท)					
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑	พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	รวม ๕ ปี
งบประมาณปกติ	๓,๖๑๔,๔๖๐	๓,๖๑๔,๔๖๐	๓,๖๑๔,๔๖๐	๓,๖๑๔,๔๖๐	๓,๖๑๔,๔๖๐	๑๘,๐๗๒,๓๐๐
งบประมาณจังหวัด	๑,๖๙๕,๒๐๐	-	-	-	-	๑,๖๙๕,๒๐๐
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	-	-	-	-	-	-
งบประมาณอื่น ๆ	๘๒๐,๖๖๙	๘๒๐,๖๖๙	๘๒๐,๖๖๙	๘๒๐,๖๖๙	๘๒๐,๖๖๙	๔,๑๐๓,๓๔๕
รวม	๖,๑๓๐,๓๒๙	๔,๔๓๕,๑๒๙	๔,๔๓๕,๑๒๙	๔,๔๓๕,๑๒๙	๔,๔๓๕,๑๒๙	๒๓,๘๗๐,๘๔๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒						
งบประมาณปกติ	๘,๖๓๓,๑๘๒	๘,๖๓๓,๑๘๒	๘,๖๓๓,๑๘๒	๘,๖๓๓,๑๘๒	๘,๖๓๓,๑๘๒	๔๓,๑๖๕,๙๑๐
งบประมาณจังหวัด	๒๐,๒๐๕,๐๐๐	๑๖,๒๔๕,๐๐๐	๑๖,๕๙๒,๘๐๐	๑๕,๔๑๒,๔๐๐	๑๖,๐๑๒,๔๐๐	๘๔,๔๖๗,๖๐๐
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	๑๕๙,๘๐๐	-	-	-	-	๑๕๙,๘๐๐
งบประมาณอื่น ๆ	๕๔,๙๔๑,๘๘๐	๕๔,๙๔๑,๘๘๐	๕๔,๙๔๑,๘๘๐	๕๔,๙๔๑,๘๘๐	๕๔,๙๔๑,๘๘๐	๒๗๔,๗๐๙,๔๐๐
รวม	๘๓,๙๓๙,๘๖๒	๗๙,๘๒๐,๐๖๒	๘๐,๑๖๗,๘๖๒	๗๘,๙๘๗,๔๖๒	๗๙,๕๘๗,๔๖๒	๔๐๒,๕๐๒,๗๑๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓						
งบประมาณปกติ	๕๖๒,๗๗๐	๕๖๒,๗๗๐	๕๖๒,๗๗๐	๕๖๒,๗๗๐	๕๖๒,๗๗๐	๒,๘๑๓,๘๕๐
งบประมาณจังหวัด	๘,๙๘๖,๖๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๖,๙๘๖,๖๐๐
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
งบประมาณอื่น ๆ	๖๔,๓๒๐	๖๔,๓๒๐	๖๔,๓๒๐	๖๔,๓๒๐	๖๔,๓๒๐	๓๒๑,๖๐๐
รวม	๙,๖๑๓,๖๙๐	๒,๖๒๗,๐๙๐	๒,๖๒๗,๐๙๐	๒,๖๒๗,๐๙๐	๒,๖๒๗,๐๙๐	๒๐,๑๒๒,๐๕๐

ประเด็นการพัฒนา	งบประมาณ (บาท)					
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
งบประมาณปกติ	๒,๔๗๙,๒๙๙,๘๒๑	๒,๑๓๙,๙๘๓,๗๒๑	๒,๑๓๙,๙๘๓,๗๒๑	๒,๑๓๙,๙๘๓,๗๒๑	๒,๑๓๙,๙๘๓,๗๒๑	๑๑,๐๓๙,๒๓๔,๗๐๕
งบประมาณจังหวัด	๕๖,๔๘๘,๕๐๐	๖๒,๖๐๐,๐๐๐	๖๒,๖๐๐,๐๐๐	๖๒,๖๐๐,๐๐๐	๖๒,๖๐๐,๐๐๐	๓๐๖,๘๘๘,๕๐๐
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	๒,๑๗๘,๐๐๐	-	-	-	๒,๑๗๘,๐๐๐	๒,๑๗๘,๐๐๐
งบประมาณอื่น ๆ	๖๑๑,๓๙๐	๖๒๔,๗๐๐	๖๒๔,๗๐๐	๖๒๔,๗๐๐	๖๒๔,๗๐๐	๓,๑๑๐,๑๙๐
รวม	๒,๕๖๘,๕๖๗,๗๑๑	๒,๘๐๓,๖๐๘,๔๒๑	๒,๘๐๓,๖๐๘,๔๒๑	๒,๘๐๓,๖๐๘,๔๒๑	๒,๘๐๓,๖๐๘,๔๒๑	๑๑,๕๘๖,๓๘๒,๔๖๓
รวม ๔ ประเด็นการพัฒนา	๒,๖๓๘,๒๖๑,๕๙๒	๒,๘๙๐,๐๙๐,๗๐๒	๒,๘๙๐,๔๓๘,๕๐๒	๒,๘๘๙,๒๕๘,๑๐๒	๒,๘๘๙,๘๕๘,๑๐๒	๑๑,๙๙๗,๙๐๗,๐๐๐

๘.๑ โครงการสำคัญภายใต้ประเด็นการพัฒนาภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๕๐ โครงการสำคัญภายใต้ประเด็นการพัฒนาภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

โครงการ/กิจกรรม	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาทักษะให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง									
๑. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	งบปกติ	๙๕,๐๐๐	๙๕,๐๐๐	๙๕,๐๐๐	๙๕,๐๐๐	๙๕,๐๐๐	๔๗๕,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๒. โครงการพัฒนาเกษตรกรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร	งบปกติ	๔๘,๙๐๐	๔๘,๙๐๐	๔๘,๙๐๐	๔๘,๙๐๐	๔๘,๙๐๐	๒๔๔,๕๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๓. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๓๘๙,๔๒๕	๓๘๙,๔๒๕	๓๘๙,๔๒๕	๓๘๙,๔๒๕	๓๘๙,๔๒๕	๑,๙๔๗,๑๒๕	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรกรมยั่งยืนกิจกรรมพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่	งบปกติ	๒๒๑,๐๐๐	๒๒๑,๐๐๐	๒๒๑,๐๐๐	๒๒๑,๐๐๐	๒๒๑,๐๐๐	๑,๑๐๕,๐๐๐	สนง.ประมง จ.ลำปาง	
๕. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๒๒๖,๒๔๕	๒๒๖,๒๔๕	๒๒๖,๒๔๕	๒๒๖,๒๔๕	๒๒๖,๒๔๕	๑,๑๓๑,๒๒๕	สนง.ประมง จ.ลำปาง	
๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	งบปกติ	๕๓,๔๐๐	๕๓,๔๐๐	๕๓,๔๐๐	๕๓,๔๐๐	๕๓,๔๐๐	๒๖๗,๐๐๐	สนง.ประมง จ.ลำปาง	

โครงการ/กิจกรรม	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๗. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ปศุสัตว์/ Smart Farmer	งปปกติ	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ. ลำปาง	
๘. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งปปกติ	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๖๑๕,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ. ลำปาง	
๙.โครงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์	งปปกติ	๘,๓๐๐	๘,๓๐๐	๘,๓๐๐	๘,๓๐๐	๘,๓๐๐	๔๑,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ. ลำปาง	
๑๐. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนกิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่	งปปกติ	๑๘๗,๕๐๐	๑๘๗,๕๐๐	๑๘๗,๕๐๐	๑๘๗,๕๐๐	๑๘๗,๕๐๐	๙๓๗,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ. ลำปาง	
๑๑. โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกรกิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	งปปกติ	๔๐,๑๙๐	๔๐,๑๙๐	๔๐,๑๙๐	๔๐,๑๙๐	๔๐,๑๙๐	๒๐๐,๙๕๐	สนง. การปฏิรูป ที่ดิน จ.ลำปาง	
๑๒. โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)	งปปกติ	๒๙๒,๕๐๐	๒๙๒,๕๐๐	๒๙๒,๕๐๐	๒๙๒,๕๐๐	๒๙๒,๕๐๐	๑,๔๖๒,๕๐๐	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	
๑๓. โครงการชุมชนนวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟโรบัสตาคุณภาพพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	งปปกติ	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	

โครงการ/กิจกรรม	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑๔. โครงการขับเคลื่อนงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์	งปปกติ	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	
๑๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	งปปกติ	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๑๗๕,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	
๑๖. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งปปกติ	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	
๑๗. โครงการเพิ่มการผลิตกาแฟอาราบิก้าและโรบัสต้าคุณภาพในประเทศไทย	งปปกติ	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	
๑๘. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่จังหวัดลำปาง	งป พัฒนา จังหวัด	๙๔๒,๘๐๐	-	-	-	-	๙๔๒,๘๐๐	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง	
๑๙. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรในการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน	งป พัฒนา จังหวัด	๕๖๕,๓๐๐	-	-	-	-	๕๖๕,๓๐๐	สนง.ประมง จ.ลำปาง	

โครงการ/กิจกรรม	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๒๐ . โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกรใน เขตปฏิรูปที่ดิน	งบอื่นๆ (งบ กองทุนฯ)	๕,๗๘๐	๕,๗๘๐	๕,๗๘๐	๕,๗๘๐	๕,๗๘๐	๒๘,๙๐๐	สนง.การ ปฏิรูปที่ดิน จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๑		๓,๓๔๐,๘๔๐	๑,๘๓๒,๗๔๐	๑,๘๓๒,๗๔๐	๑,๘๓๒,๗๔๐	๑,๘๓๒,๗๔๐	๑๐,๖๗๑,๘๐๐		
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร									
๑. โครงการส่งเสริมการบริโภคและ การใช้วัตถุดิบสินค้า Q	งบปกติ	๓๖,๑๐๐	๓๖,๑๐๐	๓๖,๑๐๐	๓๖,๑๐๐	๓๖,๑๐๐	๑๘๐,๕๐๐	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จังหวัด ลำปาง	
๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนา ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน	งบปกติ	๓๖๖,๖๕๐	๓๖๖,๖๕๐	๓๖๖,๖๕๐	๓๖๖,๖๕๐	๓๖๖,๖๕๐	๑,๘๓๓,๒๕๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๓. โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	งบปกติ	๑๑๕,๐๐๐	๑๑๕,๐๐๐	๑๑๕,๐๐๐	๑๑๕,๐๐๐	๑๑๕,๐๐๐	๕๗๕,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๔. โครงการยกระดับศักยภาพสถาบัน เกษตรกรให้เป็นผู้ให้บริการทาง การเกษตรแบบครบวงจร (Agricultural Service Providers)	งบปกติ	๕๔,๓๖๐	๕๔,๓๖๐	๕๔,๓๖๐	๕๔,๓๖๐	๕๔,๓๖๐	๒๗๑,๘๐๐	สนง.สหกรณ์ จ. ลำปาง	

โครงการ/กิจกรรม	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๕. โครงการเสริมสร้างศักยภาพ สหกรณ์สู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	งปมกต	๕,๐๘๐	๕,๐๘๐	๕,๐๘๐	๕,๐๘๐	๕,๐๘๐	๒๕,๔๐๐	สนง.สหกรณ์ จ. ลำปาง	
๖. โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชน กิจกรรมพัฒนธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูป ที่ดิน	งปมกต	๒๒๔,๘๐๐	๒๒๔,๘๐๐	๒๒๔,๘๐๐	๒๒๔,๘๐๐	๒๒๔,๘๐๐	๑,๑๒๔,๐๐๐	สนง. การปฏิรูปที่ดิน จ.ลำปาง	
๗. โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร	งปมกต	๘,๗๐๐	๘,๗๐๐	๘,๗๐๐	๘,๗๐๐	๘,๗๐๐	๔๓,๕๐๐	สนง.ตรวจ บัญชีสหกรณ์ ลำปาง	
๘. โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชี ครัวเรือน เพื่อการจัดการเศรษฐกิจ ระดับครัวเรือน	งปมกต	๔๐,๔๔๐	๔๐,๔๔๐	๔๐,๔๔๐	๔๐,๔๔๐	๔๐,๔๔๐	๒๐๒,๒๐๐	สนง.ตรวจ บัญชีสหกรณ์ ลำปาง	
๙. โครงการเสริมสร้างศักยภาพด้าน การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่ เกษตรกร	งปมกต	๑๗๐,๓๙๐	๑๗๐,๓๙๐	๑๗๐,๓๙๐	๑๗๐,๓๙๐	๑๗๐,๓๙๐	๘๕๑,๙๕๐	สนง.ตรวจ บัญชีสหกรณ์ ลำปาง	

โครงการ/กิจกรรม	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑๐. โครงการพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการเกษตรสู่การเป็นธุรกิจ แบบมืออาชีพ	งปปกติ	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐	๒๘,๕๐๐	สนง.ตรวจ บัญชีสหกรณ์ ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๒		๑,๐๒๗,๒๒๐	๑,๐๒๗,๒๒๐	๑,๐๒๗,๒๒๐	๑,๐๒๗,๒๒๐	๑,๐๒๗,๒๒๐	๕,๑๓๖,๑๐๐		
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ สนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตร									
๑. โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรม คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราช านุเคราะห์ฯ	งปปกติ	๓๐๘,๗๐๐	๓๐๘,๗๐๐	๓๐๘,๗๐๐	๓๐๘,๗๐๐	๓๐๘,๗๐๐	๑,๕๔๓,๕๐๐	สนง.การปฏิรูป ที่ดิน จ.ลำปาง	
๒. โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชน กิจกรรมพัฒนธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูป ที่ดิน	งปอื่นๆ (งบ กองทุน)	๘๑๔,๘๘๙	๘๑๔,๘๘๙	๘๑๔,๘๘๙	๘๑๔,๘๘๙	๘๑๔,๘๘๙	๘๑๔,๘๘๙	สนง.การปฏิรูป ที่ดิน จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๓		๑,๑๒๓,๕๘๙	๑,๑๒๓,๕๘๙	๑,๑๒๓,๕๘๙	๑,๑๒๓,๕๘๙	๑,๑๒๓,๕๘๙	๕,๖๑๗,๙๔๕		
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร									
๑. โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตร หมู่บ้าน	งปปกติ	๓๑,๓๐๐	๓๑,๓๐๐	๓๑,๓๐๐	๓๑,๓๐๐	๓๑,๓๐๐	๑๕๖,๕๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนา เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	งปปกติ	๑๔๐,๙๐๐	๑๔๐,๙๐๐	๑๔๐,๙๐๐	๑๔๐,๙๐๐	๑๔๐,๙๐๐	๗๐๔,๕๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	

โครงการ/กิจกรรม	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
(กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร,กลุ่ม แม่บ้านเกษตรกร,กลุ่มยุวเกษตรกร)									
๓. โครงการทหารพันธุ์ดี	งปปกติ	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนา สถาบันเกษตรกร	งปปกติ	๓๕,๗๙๐	๓๕,๗๙๐	๓๕,๗๙๐	๓๕,๗๙๐	๓๕,๗๙๐	๑๗๘,๙๕๐	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	
๕. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่ม การผลิตด้านประมง	งปปกติ	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	สนง.ประมง จ.ลำปาง	
๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนา สถาบันเกษตรกร	งปปกติ	๑๓๐,๕๙๐	๑๓๐,๕๙๐	๑๓๐,๕๙๐	๑๓๐,๕๙๐	๑๓๐,๕๙๐	๖๕๒,๙๕๐	สนง.ตรวจ บัญชีสหกรณ์ ลำปาง	
๗. โครงการส่งเสริมการปลูกฝ้ายและ พัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอชุมชน “ปลูก ปั่น ฝ้าย ย้อมสีธรรมชาติ” อำเภอวังเหนือ	งปพัฒนา จังหวัด	๑๘๗,๑๐๐	-	-	-	-	๑๘๗,๑๐๐	สนง.เกษตร	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๔		๖๓๘,๖๘๐	๔๕๑,๕๘๐	๔๕๑,๕๘๐	๔๕๑,๕๘๐	๔๕๑,๕๘๐	๒,๔๔๕,๐๐๐		
รวมประเด็นการพัฒนาที่ ๑		๖,๑๓๐,๓๒๙	๔,๔๓๕,๑๒๙	๔,๔๓๕,๑๒๙	๔,๔๓๕,๑๒๙	๔,๔๓๕,๑๒๙	๒๓,๘๗๐,๘๔๕		

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร									
๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)	งปกต	๗๗,๐๐๐	๗๗,๐๐๐	๗๗,๐๐๐	๗๗,๐๐๐	๗๗,๐๐๐	๓๘๕,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ลำปาง	
๒. โครงการส่งเสริมปศุสัตว์อินทรีย์	งปกต	๖,๑๐๐	๖,๑๐๐	๖,๑๐๐	๖,๑๐๐	๖,๑๐๐	๓๐,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	
๓. โครงการตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์	งปกต	๑๗๖,๓๐๐	๑๗๖,๓๐๐	๑๗๖,๓๐๐	๑๗๖,๓๐๐	๑๗๖,๓๐๐	๘๘๑,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	
๔. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า	งปกต	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ลำปาง	
๕. โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	งปกต	๑,๗๕๕,๐๐๐	๑,๗๕๕,๐๐๐	๑,๗๕๕,๐๐๐	๑,๗๕๕,๐๐๐	๑,๗๕๕,๐๐๐	๘,๗๗๕,๐๐๐	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ลำปาง	
๖. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	งปกต	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ลำปาง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๗. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่	งปมกต	๒๓๘,๐๐๐	๒๓๘,๐๐๐	๒๓๘,๐๐๐	๒๓๘,๐๐๐	๒๓๘,๐๐๐	๑,๑๙๐,๐๐๐	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว ลำปาง	
๘. โครงการ ๑ อำเภอ ๑ แปลง เกษตรอัจฉริยะ	งปมกต	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว ลำปาง	
๙. โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการ ผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกร ผู้ปลูกข้าว	งปมกต	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว ลำปาง	
๑๐. โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ กิจกรรม โครงการคลินิกเกษตร เคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์	งปมกต	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว ลำปาง	
๑๑. โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กิจกรรม หน่วยบริการชาวนา	งปมกต	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๒๒๕,๐๐๐	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว ลำปาง	
๑๒. โครงการส่งเสริมการพัฒนา ระบบตลาดภายในสำหรับสินค้า เกษตร	งปมกต	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว ลำปาง	
๑๓. โครงการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานสินค้าเกษตร	งปมกต	๑,๓๓๖,๐๐๐	๑,๓๓๖,๐๐๐	๑,๓๓๖,๐๐๐	๑,๓๓๖,๐๐๐	๑,๓๓๖,๐๐๐	๖,๖๘๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑๔. โครงการยกระดับสินค้าเกษตร มูลค่าสูง กิจกรรม การขยายพื้นที่การรับรอง GAP ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบลด การเผา (GAP PM ๒.๕ Free Plus)	งปปกติ	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	
๑๕. โครงการส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิต เกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรอง แบบมีส่วนร่วม (PGS)	งปปกติ	๕๖,๔๑๗	๕๖,๔๑๗	๕๖,๔๑๗	๕๖,๔๑๗	๕๖,๔๑๗	๒๘๒,๐๘๕	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	
๑๖. โครงการยกระดับสินค้าเกษตร มูลค่าสูงจังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : ยกระดับถั่วลิสง ลำปางสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งป พัฒนา จังหวัด	๙๐๑,๐๐๐	-	-	-	-	๙๐๑,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๑๗. โครงการส่งเสริมการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ จังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	งป พัฒนา จังหวัด	๕๙๒,๓๐๐	-	-	-	-	๕๙๒,๓๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๑๘. โครงการเสริมสร้างความรู้และ ทักษะเพื่อการผลิตมันสำปะหลัง อย่างมีประสิทธิภาพ	งป พัฒนา จังหวัด	๕๒๐,๕๐๐	-	-	-	-	๕๒๐,๕๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑๙. โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดลำปาง	งป พัฒนา จังหวัด	๑,๒๔๓,๖๐๐	-	-	-	-	๑,๒๔๓,๖๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๒๐. โครงการส่งเสริมและพัฒนา สินค้าเกษตรปลอดภัย จังหวัดลำปาง	งป พัฒนา จังหวัด	๘๕๕,๘๐๐	-	-	-	-	๘๕๕,๘๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๒๑. โครงการส่งเสริมการผลิตกาแฟ โรบัสตาตลอดห่วงโซ่อุปทานในพื้นที่ จังหวัดลำปาง	งป พัฒนา จังหวัด	๖๗๙,๔๐๐	๑,๔๓๒,๖๐๐	๑,๗๘๐,๔๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๕,๖๙๒,๔๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	หอการค้า จ.ลำปาง
๒๒. โครงการการขยายผลเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช เศรษฐกิจที่สำคัญในจังหวัดลำปาง	งป พัฒนา จังหวัด	๑๔,๘๑๒,๔๐๐	๑๔,๘๑๒,๔๐๐	๑๔,๘๑๒,๔๐๐	๑๔,๘๑๒,๔๐๐	๑๔,๘๑๒,๔๐๐	๗๔,๐๖๒,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	
๒๓. โครงการต้นแบบส่งเสริม เทคโนโลยีพลังงานสะอาด ยกระดับ คุณค่ากาแฟอัตลักษณ์ วิสาหกิจ ชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง จังหวัดลำปาง	งป พัฒนา จังหวัด	๖๐๐,๐๐๐	-	-	-	-	๖๐๐,๐๐๐	สนง.พลังงาน จ.ลำปาง	
๒๔.โครงการผลิตและกระจายเมล็ด พันธุ์ข้าว	งบอื่นๆ (เงินทุน หมุน เวียน)	๕๔,๐๐๐,๐๐๐	๕๔,๐๐๐,๐๐๐	๕๔,๐๐๐,๐๐๐	๕๔,๐๐๐,๐๐๐	๕๔,๐๐๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐,๐๐๐	ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๑		๗๙,๒๘๘,๘๑๐	๗๕,๓๒๘,๘๑๐	๗๕,๖๗๖,๖๑๐	๗๔,๔๙๖,๒๑๐	๗๕,๐๙๖,๒๑๐	๓๗๙,๘๘๖,๖๘๕		

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง									
๑. โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๑๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๖๒๕,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ลำปาง	
๒. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	๑,๐๑๔,๔๐๐	๑,๐๑๔,๔๐๐	๑,๐๑๔,๔๐๐	๑,๐๑๔,๔๐๐	๑,๐๑๔,๔๐๐	๕,๐๗๒,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๓. โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๔๑๖,๗๙๐	๔๑๖,๗๙๐	๔๑๖,๗๙๐	๔๑๖,๗๙๐	๔๑๖,๗๙๐	๒,๐๘๓,๙๕๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ (แมลงเศรษฐกิจ)	งบปกติ	๒๐,๒๐๐	๒๐,๒๐๐	๒๐,๒๐๐	๒๐,๒๐๐	๒๐,๒๐๐	๑๐๑,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๕. โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ	งบปกติ	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (ไม้ผล)	งบปกติ	๓๐๖,๕๐๐	๓๐๖,๕๐๐	๓๐๖,๕๐๐	๓๐๖,๕๐๐	๓๐๖,๕๐๐	๑,๕๓๒,๕๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๗.โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง กิจกรรม : การยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง	งบกลุ่ม จังหวัด	๑๕๙,๘๐๐	-	-	-	-	๑๕๙,๘๐๐	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๒		๒,๐๔๗,๖๙๐	๑,๘๘๗,๘๙๐	๑,๘๘๗,๘๙๐	๑,๘๘๗,๘๙๐	๑,๘๘๗,๘๙๐	๙,๕๙๙,๒๕๐		
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตร									
๑. โครงการห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง	งบปกติ	๕๐๑,๕๒๕	๕๐๑,๕๒๕	๕๐๑,๕๒๕	๕๐๑,๕๒๕	๕๐๑,๕๒๕	๒,๕๐๗,๖๒๕	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๒. โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๔๖๔,๕๐๐	๔๖๔,๕๐๐	๔๖๔,๕๐๐	๔๖๔,๕๐๐	๔๖๔,๕๐๐	๒,๓๖๒,๕๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๓. โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๒๑๐,๐๐๐	สนง.ประมง จ.ลำปาง	
๔. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	งบปกติ	๕๗,๐๐๐	๕๗,๐๐๐	๕๗,๐๐๐	๕๗,๐๐๐	๕๗,๐๐๐	๒๘๕,๐๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	
๕. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๔๑,๖๐๐	๔๑,๖๐๐	๔๑,๖๐๐	๔๑,๖๐๐	๔๑,๖๐๐	๒๐๘,๐๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	
๖. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของสถาบันเกษตรกรและสมาชิก	งบปกติ	๕,๗๓๐	๕,๗๓๐	๕,๗๓๐	๕,๗๓๐	๕,๗๓๐	๒๘,๖๕๐	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๗. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	งปกติ	๘,๙๖๐	๘,๙๖๐	๘,๙๖๐	๘,๙๖๐	๘,๙๖๐	๔๔,๘๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	
๘. โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งปกติ	๑๐,๒๐๐	๑๐,๒๐๐	๑๐,๒๐๐	๑๐,๒๐๐	๑๐,๒๐๐	๕๑,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๓		๑,๑๓๑,๕๑๕	๑,๑๓๑,๕๑๕	๑,๑๓๑,๕๑๕	๑,๑๓๑,๕๑๕	๑,๑๓๑,๕๑๕	๕,๖๕๗,๕๗๕		
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับมาตรฐานและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรและอาหาร									
๑. โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่	งปกติ	๑๗๒,๖๖๐	๑๗๒,๖๖๐	๑๗๒,๖๖๐	๑๗๒,๖๖๐	๑๗๒,๖๖๐	๘๖๓,๓๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๒.โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งปกติ	๕,๓๐๐	๕,๓๐๐	๕,๓๐๐	๕,๓๐๐	๕,๓๐๐	๒๖,๕๐๐	สนง.ประมง จ.ลำปาง	
๓. โครงการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรรมแบบแปลงใหญ่	งปกติ	๓๕๒,๐๐๐	๓๕๒,๐๐๐	๓๕๒,๐๐๐	๓๕๒,๐๐๐	๓๕๒,๐๐๐	๑,๗๖๐,๐๐๐	สนง.การปฏิรูป ที่ดิน จ.ลำปาง	
๔. โครงการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรรมแบบแปลงใหญ่	งปอื่น (งบ กองทุนฯ)	๙๔๑,๘๘๐	๙๔๑,๘๘๐	๙๔๑,๘๘๐	๙๔๑,๘๘๐	๔,๗๐๙,๔๐๐	๙๔๑,๘๘๐	สนง.การปฏิรูป ที่ดิน จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๔		๑,๔๗๑,๘๔๐	๑,๔๗๑,๘๔๐	๑,๔๗๑,๘๔๐	๑,๔๗๑,๘๔๐	๕,๒๓๙,๓๖๐	๑๑,๑๒๖,๗๒๐		
รวมประเด็นการพัฒนาที่ ๒		๘๓,๙๓๙,๘๖๒	๗๙,๘๒๐,๐๖๒	๘๐,๑๖๗,๘๖๒	๗๘,๙๘๗,๔๖๒	๘๓,๓๕๔,๙๘๒	๔๐๖,๒๗๐,๒๓๐		

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรจากขั้นต้นสู่อุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง									
๑. โครงการจัดเก็บข้อมูลด้าน การเกษตรในระดับพื้นที่ กิจกรรมการจัดทำชุดข้อมูล แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน	งปปกติ	๔๖,๘๐๐	๔๖,๘๐๐	๔๖,๘๐๐	๔๖,๘๐๐	๔๖,๘๐๐	๒๓๔,๐๐๐	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง	
๒. โครงการผลิตท่อนพันธุ์มัน สำปะหลัง	งปปกติ	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	
๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้า เกษตรชีวภาพ กิจกรรมส่งเสริมการ แปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงาน แสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูป ที่ดิน	งปปกติ	๓๕๓,๓๗๐	๓๕๓,๓๗๐	๓๕๓,๓๗๐	๓๕๓,๓๗๐	๓๕๓,๓๗๐	๑,๗๖๖,๘๕๐	สนง.การ ปฏิรูปที่ดิน จ.ลำปาง	
๔. โครงการลำปางเมืองกาแฟ ส่งเสริม การปลูกสร้างมูลค่า และเชื่อมโยงสู่ ตลาดอย่างยั่งยืน	งป พัฒนา จังหวัด	๒,๑๕๒,๕๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๑๕๒,๕๐๐	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง	
๕. โครงการการยกระดับเกษตร อุตสาหกรรมตลาดนำการผลิต	งป พัฒนา จังหวัด	๑,๕๐๐,๐๐๐	-	-	-	-	๑,๕๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๖. โครงการพัฒนานวัตกรรมและ สร้างเศรษฐกิจใหม่ด้วยไฟ	งบ พัฒนา จังหวัด	๕,๐๐๐,๐๐๐	-	-	-	-	๕,๐๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง	
๗. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ สร้าง มูลค่า การตลาดน้ำผึ้งทั้งระบบ ผ่าน ช่องทางออนไลน์	งบ พัฒนา จังหวัด	๓๓๔,๑๐๐	-	-	-	-	๓๓๔,๑๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	
๘. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้า เกษตรชีวภาพ กิจกรรมส่งเสริมการ แปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงาน แสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูป ที่ดิน	งบอื่นๆ (งบ กองทุนฯ)	๖๔,๓๒๐	๖๔,๓๒๐	๖๔,๓๒๐	๖๔,๓๒๐	๖๔,๓๒๐	๓๒๑,๖๐๐	สนง.การ ปฏิรูปที่ดิน จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๑		๙,๕๖๘,๑๐๐	๑๒๘,๖๔๐	๑๒๘,๖๔๐	๑๒๘,๖๔๐	๑๒๘,๖๔๐	๑๐,๑๖๐,๖๐๐		
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การตลาดเชิงรุก									
๑. โครงการตลาดเกษตรกร	งบปกติ	๔๒,๖๐๐	๔๒,๖๐๐	๔๒,๖๐๐	๔๒,๖๐๐	๔๒,๖๐๐	๒๑๓,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๒		๔๒,๖๐๐	๔๒,๖๐๐	๔๒,๖๐๐	๔๒,๖๐๐	๔๒,๖๐๐	๒๑๓,๐๐๐		
รวมประเด็นการพัฒนาที่ ๓		๙,๖๑๐,๖๐๐	๑๗๑,๒๔๐	๑๗๑,๒๔๐	๑๗๑,๒๔๐	๑๗๑,๒๔๐	๑๐,๓๐๖,๖๐๐		

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ									
๑. โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	งบปกติ	๔๑๙,๗๕๐	๔๑๙,๗๕๐	๔๑๙,๗๕๐	๔๑๙,๗๕๐	๔๑๙,๗๕๐	๒,๐๙๘,๗๕๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๒. โครงการขยายผลแปลงต้นแบบการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๔๓,๕๐๐	๔๓,๕๐๐	๔๓,๕๐๐	๔๓,๕๐๐	๔๓,๕๐๐	๒๑๗,๕๐๐	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
๓. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหการทำกรประมง	งบปกติ	๑๐,๓๐๐	๑๐,๓๐๐	๑๐,๓๐๐	๑๐,๓๐๐	๑๐,๓๐๐	๕๑,๕๐๐	สนง.ประมง จ.ลำปาง	
๔. โครงการวิจัยที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนมูลฐานจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์สำนักคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)	งบปกติ	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัย และ พัฒนาการ เกษตร ลำปาง	
๕. โครงการส่งเสริมการไถกลบและผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	งบปกติ	๑,๗๒๐,๐๐๐	๑,๗๒๐,๐๐๐	๑,๗๒๐,๐๐๐	๑,๗๒๐,๐๐๐	๑,๗๒๐,๐๐๐	๘,๖๐๐,๐๐๐	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	
๖. โครงการส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	งบปกติ	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๗. โครงการรณรงค์และส่งเสริมการ ปลูกหญ้าแฝก	งปม.กต	๔,๔๖๐,๐๐๐	๔,๔๖๐,๐๐๐	๔,๔๖๐,๐๐๐	๔,๔๖๐,๐๐๐	๔,๔๖๐,๐๐๐	๒๒,๓๐๐,๐๐๐	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	
๘. โครงการสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ย สดปรับปรุงบำรุงดิน	งปม.กต	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	
๙. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน	งปม.กต	๒,๑๒๐,๐๐๐	๒,๑๒๐,๐๐๐	๒,๑๒๐,๐๐๐	๒,๑๒๐,๐๐๐	๒,๑๒๐,๐๐๐	๑๐,๖๐๐,๐๐๐	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	
๑๐ โครงการพัฒนาเกษตรกรรม ยั่งยืน กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรรม ยั่งยืนในเขตปฏิรูปที่ดิน	งปม.กต	๙๙,๘๕๐	๑๑๗,๔๕๐	๑๑๗,๔๕๐	๑๑๗,๔๕๐	๑๑๗,๔๕๐	๕๖๙,๖๕๐	สนง. การปฏิรูป ที่ดิน จ. ลำปาง	
๑๑. โครงการสนับสนุนการบริหาร จัดการน้ำชลประทาน	งปม.กต	๑๖๖,๗๕๒,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๗๖๖,๗๕๒,๐๐๐	โครงการ ชลประทาน ลำปาง	
๑๒.โครงการสนับสนุนการบริหาร จัดการน้ำชลประทาน	งปม.กต	๑๕๐,๖๗๖,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๗๕๐,๖๗๖,๐๐๐	โครงการส่งน้ำ และ บำรุงรักษา ก๊วลม- ก๊วคอบมา	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑๓.โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำชลประทาน	งปม.	๓๕,๐๖๒,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๓๕,๐๖๒,๐๐๐	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	
๑๔. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งปม.	๑๖๑,๐๓๓,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๗๖๑,๐๓๓,๐๐๐	โครงการชลประทานลำปาง	
๑๕. โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	งปม.	๒๔๗,๓๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๔๗,๓๕๐,๐๐๐	โครงการชลประทานลำปาง	
๑๖. โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	งปม.	๘๖,๒๐๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐,๐๐๐	๔๐๖,๒๐๐,๐๐๐	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากิ่วลม-กิ่วคอหมา	
๑๗. โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	งปม.	๑๘๔,๔๓๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๗๘๔,๔๓๐,๐๐๐	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑๘. โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	งปปติ	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๑๐,๐๐๐,๐๐๐	โครงการก่อสร้างสำนักงานชลประทานที่ ๒	
๑๙. โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	งปปติ	๕๗,๑๓๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๙๗,๑๓๕,๐๐๐	สำนักงานชลประทานที่ ๒	
๒๐. โครงการปรับปรุงงานชลประทาน	งปปติ	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐,๐๐๐	สนง.จัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ ๒	
๒๑. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	งปปติ	๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทานลำปาง	
๒๒. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	งปปติ	๑๔๖,๕๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๙๔๖,๕๐๐,๐๐๐	โครงการก่อสร้างสำนักงานชลประทานที่ ๒	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๒๓. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน	งปปกติ	๑,๐๘๐,๓๙๕,๖๐๐	๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๔,๒๘๐,๓๙๕,๖๐๐	สำนักงาน ก่อสร้าง ชลประทาน ขนาดกลาง ที่ ๒	
๒๔. โครงการป้องกันและบรรเทา ภัยจากน้ำ	งปปกติ	๑๓,๕๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๓,๕๐๐,๐๐๐	โครงการ ชลประทาน ลำปาง	
๒๕. โครงการป้องกันและบรรเทา ภัยจากน้ำ	งปปกติ	๔๔,๘๐๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐๔,๘๐๐,๐๐๐	โครงการส่งน้ำ และ บำรุงรักษา ก๊วลม-ก๊วคอ หมา	
๒๖. โครงการป้องกันและบรรเทา ภัยจากน้ำ	งปปกติ	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๙๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการส่งน้ำ และ บำรุงรักษา แม่วัง	
๒๗. โครงการพัฒนาการเกษตร เพื่อสนับสนุนเกษตรกรและภาค เกษตร โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	งป พัฒนา จังหวัด	๖,๖๖๑,๖๐๐	๑๐,๖๐๐,๐๐๐	๑๐,๖๐๐,๐๐๐	๑๐,๖๐๐,๐๐๐	๑๐,๖๐๐,๐๐๐	๔๙,๐๖๑,๖๐๐	โครงการ ชลประทาน ลำปาง	

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๒๘. โครงการพัฒนาระบบนิเวศ การเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการ พัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรทั้ง ระบบ	งบ พัฒนา จังหวัด	๔,๙๘๖,๙๐๐	๕๒,๐๐๐,๐๐๐	๕๒,๐๐๐,๐๐๐	๕๒,๐๐๐,๐๐๐	๕๒,๐๐๐,๐๐๐	๒๕๗,๙๖๖,๙๐๐	โครงการ ชลประทาน ลำปาง	
๒๙. โครงการเพิ่มผลิตภาพและ คุณภาพสินค้าเกษตรด้วย เทคโนโลยีและนวัตกรรม กิจกรรม : การพัฒนาเกษตรกร ยั่งยืนเพื่อการปรับตัวและบรรเทา ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ	งบกลุ่ม จังหวัด	๒,๑๗๘,๐๐๐	-	-	-	-	๒,๑๗๘,๐๐๐	สนง.เกษตร และ สหกรณ์ จ.ลำปาง	
๓๐. โครงการลดการเผาวัสดุเหลือ ใช้ทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบอื่น ๆ (งบกองทุน ฯ)	๖๑๑,๓๙๐	๖๒๔,๗๐๐	๖๒๔,๗๐๐	๖๒๔,๗๐๐	๖๒๔,๗๐๐	๓,๑๑๐,๑๙๐	สนง. การปฏิรูป ที่ดิน จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๑		๒,๔๗๔,๓๖๖,๑๐๐	๒,๑๓๙,๔๖๐,๐๐๐	๒,๑๓๙,๔๖๐,๐๐๐	๒,๑๓๙,๔๖๐,๐๐๐	๒,๑๓๙,๔๖๐,๐๐๐	๑๑,๐๓๖,๖๑๖,๑๐๐		
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร									
๑. โครงการบริหารจัดการ ทรัพยากรประมง	งบปกติ	๒๕๕,๕๐๐	๒๕๕,๕๐๐	๒๕๕,๕๐๐	๒๕๕,๕๐๐	๒๕๕,๕๐๐	๑,๒๗๗,๕๐๐	สนง.ประมง จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๒		๒๕๕,๕๐๐	๒๕๕,๕๐๐	๒๕๕,๕๐๐	๒๕๕,๕๐๐	๒๕๕,๕๐๐	๑,๒๗๗,๕๐๐		

โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรครบวงจร									
๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตและการขนส่งเพื่อเป็นต้นแบบของสหกรณ์	งปกต	๒๔,๗๒๐	๒๔,๗๒๐	๒๔,๗๒๐	๒๔,๗๒๐	๒๔,๗๒๐	๑๒๓,๖๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๓		๒๔,๗๒๐	๒๔,๗๒๐	๒๔,๗๒๐	๒๔,๗๒๐	๒๔,๗๒๐	๑๒๓,๖๐๐		
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการเกษตร									
๑.โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช	งปกต	๒๔๓,๕๐๑	๒๔๓,๕๐๑	๒๔๓,๕๐๑	๒๔๓,๕๐๑	๒๔๓,๕๐๑	๑,๒๑๗,๕๐๕	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	
รวมแนวทางการพัฒนาที่ ๔		๒๔๓,๕๐๑	๒๔๓,๕๐๑	๒๔๓,๕๐๑	๒๔๓,๕๐๑	๒๔๓,๕๐๑	๑,๒๑๗,๕๐๕		
รวมประเด็นการพัฒนาที่ ๔		๒,๕๓๘,๕๗๗,๗๑๑	๒,๒๐๓,๒๐๘,๔๒๑	๒,๒๐๓,๒๐๘,๔๒๑	๒,๒๐๓,๒๐๘,๔๒๑	๒,๒๐๓,๒๐๘,๔๒๑	๑๑,๓๕๑,๔๑๑,๓๙๕		
รวม ๔ ประเด็นการพัฒนา		๒,๖๓๘,๒๖๑,๕๙๒	๒,๒๙๐,๐๙๐,๗๐๒	๒,๒๙๐,๔๓๘,๕๐๒	๒,๒๘๙,๒๕๘,๑๐๒	๒,๒๘๙,๕๕๘,๑๐๒	๑๑,๗๙๗,๙๐๗,๐๐๐		

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ

ธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาทักษะให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่จังหวัดลำปาง
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๑ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดลำปางที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี
๔. หลักการและเหตุผล	๑) ยุทธศาสตร์ชาติดูยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น แนวทางการพัฒนาการยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ๓) นโยบายรัฐบาล การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย พัฒนาภาคเกษตร ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม ๔) ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี แผนงานที่ ๑ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง ๕) ประเด็นการพัฒนาภาคเหนือของกลุ่มจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรสร้างสรรค์ แผนงานที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสู่เกษตรสร้างสรรค์และเกษตรกรรมยั่งยืน ผลจากการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกระบวนการของความเปลี่ยนแปลงมีความ

หัวข้อ	รายละเอียด
	สลับซับซ้อน จนยากที่จะอธิบายในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต่างเป็นปัจจัยเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เกิดการพัฒนาในเชิงบวก ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สาธารณูปโภคการสื่อสาร การศึกษาแต่เกิดผลลบ ได้แก่ ความอ่อนแอในชนบทการพึ่งพาตลาดและพ่อค้าคนกลาง ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การรวมกลุ่มและเครือข่าย และภูมิความรู้ในท้องถิ่นที่เสื่อมสลายไป ความพอเพียงในการดำรงชีวิต เป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่จะทำให้คนไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีอิสระ และสามารถจัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคปัจจุบัน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปางและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง เล็งเห็นถึงความสำคัญของการขยายผลปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการลดต้นทุนการผลิตพืชโดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศในปริมาณที่เหมาะสมที่จะสามารถพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรไปยังกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ แต่ขาดโอกาสและองค์ความรู้ที่ถูกต้องชัดเจน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปางและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง จึงขอเสนอโครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่จังหวัดลำปาง เพื่อดำเนินการในพื้นที่ ๘ อำเภอได้แก่ อำเภอลี้ อำเภอวังเหนือ อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม อำเภอแม่เมาะ อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน และอำเภอแม่พริก โดยมีเป้าหมายเป็นเกษตรกร จำนวน ๘๐ ราย เพื่อสร้างความมั่นคงของรายได้ พัฒนาอาชีพเกษตรกรรม สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดลำปางที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี แผนงานที่ ๑ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง ต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรกรรมยั่งยืน ๒) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ นำไปสู่การสร้างรายได้และโอกาสในการจำหน่ายสินค้าที่เพิ่มขึ้น ๓) เพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชโดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๘๐ ราย ๒. เกษตรกรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ นำไปสู่การสร้างรายได้และโอกาสในการจำหน่ายสินค้าที่เพิ่มขึ้น จำนวน ๘๐ ราย ๓. เกษตรกรได้รับการอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการลดต้นทุนการผลิตพืชโดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ จำนวน ๘๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรในพื้นที่ ๘ อำเภอ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย อำเภอวังเหนือ อำเภอเมืองปาน อำเภองาว อำเภอแจ้ห่ม อำเภอแม่เมาะ อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน และอำเภอแม่พริก
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ ๑๒๖,๓๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒) สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง ๓) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง ๔) สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง ๕) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง ๖) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ๗) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การจัดการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ๕๒๕,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง -
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยโดยปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ ๒๙๑,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง -
๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๙๔๒,๘๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๘๐ ราย ๒. เกษตรกรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ นำไปสู่การสร้างรายได้และโอกาสในการจำหน่ายสินค้าที่เพิ่มขึ้น จำนวน ๘๐ ราย ๓. เกษตรกรได้รับการอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการลดต้นทุนการผลิตพืชโดยใช้ปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ จำนวน ๘๐ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ(Outcome)	เชิงปริมาณ เกิดชุมชนที่ได้รับการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่หลากหลายและมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น จำนวน ๘ แห่ง เชิงคุณภาพ เกษตรกรมีความรู้ในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่หลากหลายและมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรในการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดลำปางที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
๔. หลักการและเหตุผล	๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น แนวทางการพัฒนา การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ๓) นโยบายรัฐบาล การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย พัฒนาภาคเกษตร ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม ๔) ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี แผนงานที่ ๑ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง ๕) ประเด็นการพัฒนากาเหนือของกลุ่มจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรสร้างสรรค์
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกล สามารถเข้าถึงแหล่งลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ทำให้ประชาชนในจังหวัดลำปางมีแหล่งอาหารปลอดภัยไว้บริโภค เป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้และส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกิดความเข้มแข็ง มั่นคง ปลอดภัยและยั่งยืน ๒. เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนมีองค์ความรู้ในการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจากชุดเพาะฟักสัตว์น้ำเคลื่อนที่ (Mobile Hatchery) และเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ๓. เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนสามารถบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจากชุดเพาะฟักเคลื่อนที่ (Mobile Hatchery)

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้เรื่องการทำอาหารธรรมชาติเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๓. เกษตรกรสามารถมีความรู้และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
๗. พื้นที่เป้าหมาย	แหล่งน้ำ หรือ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอละ ๑ แห่งทั้ง ๗ อำเภอของจังหวัดลำปาง
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมถ่ายทอดความรู้ หลักสูตร“การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจากชุดเพาะฟักเคลื่อนที่ (Mobile Hatchery)” ๕๖๐,๒๖๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง สำนักงานประมงอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานประมงอำเภอแม่ทะ สำนักงานประมงอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานประมงอำเภอเกาะคา สำนักงานประมงอำเภอแม่เม้า สำนักงานประมงอำเภอเถิน สำนักงานประมงอำเภองาว
๙. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑
๑๑. งบประมาณ	๕๖๐,๒๖๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร มีความรู้เรื่องการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจากชุดเพาะฟักเคลื่อนที่ (Mobile Hatchery) จำนวน ๑๔๐ ราย ๒. เกษตรกร มีความรู้เรื่องการทำอาหารธรรมชาติเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๑๔๐ ราย ๓. ร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านประมง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) มีผลผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยด้านประมงเพิ่มขึ้น ๒) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกิดความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน ๓) เกษตรกรในชุมชนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้นำไปต่อยอดสร้างอาชีพได้ ๔) เกษตรกรในชุมชนรับรู้และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านประมง

หัวข้อ	รายละเอียด
	๕) เกษตรกรในชุมชนมีอาหารที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ลดหมอกควัน ส่งผลต่อการลดภาวะภาวะรู้ด้านการรักษาพยาบาล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ
ธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการปลูกฝ้ายและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอชุมชน “ปลูก ปั่น ฝ้าย ย้อมสีธรรมชาติ” อำเภอวังเหนือ
๒. หลักการและเหตุผล	อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เป็นแหล่งสังสมและสืบ ทอดภูมิปัญญาการทอผ้าพื้นเมืองที่โดดเด่น ซึ่งบริหารจัดการใน รูปแบบวิสาหกิจชุมชนที่สามารถสร้างงานและสร้างรายได้หลัก ให้แก่คนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันวิสาหกิจ ชุมชนกลุ่มทอผ้ากำลังประสบปัญหาสำคัญคือ การขาดแคลน วัตถุดิบฝ้ายในพื้นที่ ส่งผลให้ต้องพึ่งพาการจัดซื้อฝ้ายจาก ภายนอก ซึ่งนอกจากจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากค่าขนส่ง และการผ่านพ่อค้าคนกลางแล้ว ยังประสบปัญหาไม่สามารถ ควบคุมคุณภาพมาตรฐานของเส้นใยฝ้ายได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็น อุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทอในระยะ ยาว สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ได้ตระหนักถึงปัญหาและความ จำเป็นดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวทางขับเคลื่อนโครงการที่มุ่ง ส่งเสริมให้เกษตรกรและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนหันมาปลูกฝ้าย เป็นพืชทางเลือก เพื่อสร้างแหล่งวัตถุดิบต้นน้ำภายในชุมชนที่ มั่นคงและปลอดภัย ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพของ เกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการผลิต การจัดการ ผลผลิต และการแปรรูปเส้นใยฝ้าย ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ ความรู้จากทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทาง การเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมุ่งส่งเสริมการ เชื่อมโยงการผลิตอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึง ปลายน้ำ โดยบูรณาการการใช้วัตถุดิบร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน อย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ
๓. วัตถุประสงค์ของ โครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนปลูกฝ้าย เป็นพืชทางเลือกและเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับการแปรรูปใน ชุมชน ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนด้านการ ผลิต การจัดการผลผลิต และการแปรรูปเส้นใยฝ้าย รวมถึงการ ใช้สีธรรมชาติจากทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ทางการเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยใช้วัตถุดิบและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน ๔. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเอง สร้างรายได้ และพัฒนาอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. วิสาหกิจชุมชนด้านการทอผ้าได้รับการส่งเสริมการปลูกฝ้าย จำนวน ๓ กลุ่ม ๒. เกษตรกรและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปลูกฝ้าย การแปรรูปเส้นใย และการใช้สีธรรมชาติจากทรัพยากรในท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า ๖๐ ราย ๓. เกิดแปลงเรียนรู้หรือแปลงต้นแบบการปลูกฝ้าย จำนวน ๓ แปลง
๕. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนผู้ประกอบการกิจกรรมทอผ้าในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำนวน ๓ แห่ง (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าเมืองวัง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอและเย็บผ้าพื้นเมือง และวิสาหกิจชุมชนฮักทอ (HUGTOR))
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลัก โดยสังเขป	๑. คัดเลือกวิสาหกิจชุมชนและสมาชิกเข้าร่วมโครงการ พร้อมจัดทำแผนการดำเนินงาน ๒. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ฝ้ายและปัจจัยการผลิต เพื่อจัดทำแปลงส่งเสริมการปลูกฝ้ายของวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๓ แปลง ๓. ถ่ายทอดองค์ความรู้และฝึกปฏิบัติด้านการปลูกฝ้าย การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดการผลผลิตฝ้าย ๔. ถ่ายทอดองค์ความรู้และฝึกปฏิบัติด้านการแปรรูปเส้นใยฝ้าย การปั่นเส้นฝ้าย และการใช้สีธรรมชาติจากวัสดุในท้องถิ่น ๕. ติดตาม ให้คำแนะนำ และประเมินผลการดำเนินโครงการในพื้นที่
๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการบริหารจัดการแปลงฝ้าย คุณภาพ ๓๓,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง วิทยาการ เกษตรกรต้นแบบ
๖.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	จัดทำแปลงเรียนรู้ผลิตฝ้ายคุณภาพชุมชน ๕๐,๘๐๐ บาท สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๖.๓ กิจกรรมที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาศักยภาพการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร (การปั่นเส้นฝ้ายและการย้อมสีธรรมชาติ) ๕๓,๓๐๐ บาท สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า ปรากฏชาวบ้าน
๖.๔ กิจกรรมที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตาม ให้คำแนะนำ และประเมินผลการดำเนินโครงการ ๑๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า ผู้เชี่ยวชาญด้านสีธรรมชาติ
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒
๙. งบประมาณ	๑๘๗,๑๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเจ็ดพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. วิสาหกิจชุมชนผู้ประกอบการกิจกรรมทอผ้า จำนวน ๓ แห่ง ได้รับการส่งเสริมการปลูกฝ้าย ๒. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพด้าน การปลูกฝ้าย การแปรรูปเส้นใยฝ้าย และการใช้สีธรรมชาติ ไม่น้อยกว่า ๖๐ ราย ๓. เกิดแปลงส่งเสริมการปลูกฝ้ายต้นแบบ จำนวน ๓ แปลง
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑. วิสาหกิจชุมชนผู้ประกอบการกิจกรรมทอผ้า จำนวน ๓ กลุ่ม มีแหล่งวัตถุดิบฝ้ายในพื้นที่ ๒. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนไม่น้อยกว่า ๖๐ ราย สามารถนำ ความรู้ไปใช้ได้จริง ๓. วิสาหกิจชุมชนทั้ง ๓ กลุ่ม มีการใช้ฝ้ายและสีธรรมชาติจาก ทรัพยากรในพื้นที่เพิ่มขึ้น เชิงคุณภาพ ๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพด้านการผลิตวัตถุดิบและ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ๒. วิสาหกิจชุมชนสามารถลดการพึ่งพาวัตถุดิบจากภายนอก และลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว ๓. เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการปลูกฝ้าย การแปรรูปเส้นใย และการใช้สีธรรมชาติในพื้นที่อำเภอวังเหนือ

หัวข้อ	รายละเอียด
	๔. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางการเกษตรและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน
 แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อประสิทธิภาพการผลิต
 สินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่และชนิดสินค้า

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงจังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : ยกระดับถั่วลิสงลำปางสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง
๒. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานนวัตกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพ การใช้เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูป การส่งเสริมระบบตลาดเกษตรสมัยใหม่ และการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรเฉพาะถิ่น ทั้งยังสนับสนุน แผนแม่บทด้านการเกษตรของประเทศ ที่เน้นการพัฒนาเกษตรกรให้มีศักยภาพในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างมั่นคงและยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาเกษตรมูลค่าสูงที่ตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ภายใต้บริบทของจังหวัดลำปางซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยทรัพยากรท้องถิ่นและการเกษตรมูลค่าสูง โครงการนี้จึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดลำปาง ที่มุ่งส่งเสริมเกษตรแปรรูป และยกระดับสินค้าท้องถิ่นให้มีศักยภาพแข่งขัน โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชนในพื้นที่ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ที่เน้นการลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนบนฐานทุนธรรมชาติ จังหวัดลำปางเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกถั่วลิสง โดยเฉพาะในเขตอำเภอเสริมงาม แม่ทะ วังเหนือ เมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอห้างฉัตร เกษตรกรที่ปลูกถั่วลิสงปีการผลิต ๒๕๖๗/๖๘ จำนวน ๘๒๗ ครัวเรือน พื้นที่ปลูก จำนวน ๑,๘๓๐ ไร่ เกษตรกรจำนวนไม่น้อยยังคงใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิม พึ่งพาการขายผลผลิตในรูปแบบฝักดิบในราคาต่ำ ขาดระบบการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการตลาดที่ยั่งยืน ทำให้รายได้ของเกษตรกรยังไม่มั่นคงและไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดที่มีความต้องการผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง นอกจากนั้น ยังพบว่าเกษตรกรในพื้นที่ยังประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ขาดองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมแปรรูป ไม่มีช่องทางตลาดที่หลากหลาย และขาดกลไกในการรวมกลุ่มจัดการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการดำเนิน

หัวข้อ	รายละเอียด
	โครงการในลักษณะเชิงรุก เพื่อแก้ปัญหาอย่างบูรณาการ ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้ เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ และส่งเสริมเศรษฐกิจจังหวัดลำปางให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว โครงการนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อยกระดับกล้วยลิสงลำปางให้เป็น “สินค้าเกษตรมูลค่าสูง” เพื่อพัฒนาทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ตอบโจทย์เศรษฐกิจฐานราก และสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ นั่นก็คือ ขจัดความยากจน โดยการยกระดับรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยลิสงในลำปาง ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการผลิต แปรรูป และการตลาด และขจัดความหิวโหย โดยการส่งเสริมระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน สนับสนุนการเข้าถึงเทคโนโลยีทางเกษตร และการเพิ่มผลผลิตกล้วยลิสงอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อยกระดับกระบวนการผลิตกล้วยลิสงให้ได้มาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการแปรรูปกล้วยลิสงเพื่อเพิ่มมูลค่า ๓. เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มต้นแบบระบบการผลิตและแปรรูปกล้วยลิสงครบวงจรระดับชุมชน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ผลผลิตกล้วยลิสงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปีฐานการผลิตเดิม ๒. จำนวนผลิตภัณฑ์กล้วยลิสงแปรรูปต้นแบบ จำนวน ๑ ผลิตภัณฑ์ ๓. เกิดกลุ่มเกษตรกรต้นแบบที่ผลิตและแปรรูปกล้วยลิสงครบวงจรระดับชุมชน จำนวน ๖ กลุ่ม
๕. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเสริมงาม แม่ทะ วังเหนือ เมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลักโดยสังเขป	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมถ่ายทอดความรู้ “การเรื่องการผลิตกล้วยลิสงตามแนวทางเกษตรสมัยใหม่และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว” ๘๘,๙๖๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตถั่วลิสงตามแนวทาง เกษตรสมัยใหม่ ๖๘๕,๓๒๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมเชิงปฏิบัติการ “การแปรรูปถั่วลิสงเพื่อเพิ่มมูลค่าและ มาตรฐานการแปรรูประดับชุมชน” ๑๑๖,๔๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ ๑๐,๓๒๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตถั่วลิสงตามแนวทาง เกษตรสมัยใหม่ ๖๘๕,๓๒๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม

หัวข้อ	รายละเอียด
	สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมเชิงปฏิบัติการ “การแปรรูปถั่วลิสงเพื่อเพิ่มมูลค่าและ มาตรฐานการแปรรูประดับชุมชน” ๑๑๖,๔๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ ๑๐,๓๒๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๙. งบประมาณ	๙๐๑,๐๐๐ บาท (เก้าแสนหนึ่งพันบาทถ้วน) แหล่งที่มางบประมาณ สำนักงานจังหวัดลำปาง
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. ผลผลิตถั่วลิสงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปีฐานการผลิตเดิม ๒. จำนวนผลิตภัณฑ์ถั่วลิสงแปรรูปต้นแบบที่พัฒนาขึ้น จำนวน ๑ ผลิตภัณฑ์ ๓. เกิดกลุ่มเกษตรกรต้นแบบที่ผลิตและแปรรูปถั่วลิสงครบวงจร ระดับชุมชน จำนวน ๖ กลุ่ม
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ(Outcome)	๑. เกษตรกรมีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิต และแปรรูปถั่วลิสงได้จริง ๒. มีต้นแบบระบบการผลิตและแปรรูปถั่วลิสงระดับชุมชน ๓. ปริมาณผลผลิตและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ถั่วลิสงที่ผ่านการ แปรรูปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๒. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานนวัตกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพ การใช้เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูป การส่งเสริมระบบตลาดเกษตรสมัยใหม่ และการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรเฉพาะถิ่น ทั้งยังสนับสนุน แผนแม่บทด้านการเกษตรของประเทศ ที่เน้นการพัฒนาเกษตรกรให้มีศักยภาพในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างมั่นคงและยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาเกษตรมูลค่าสูงที่ตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรกำหนดวิสัยทัศน์ “การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้สอดคล้องกับความต้องการในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของประเทศ โดยเกษตรกรต้องมีรายได้มั่นคง และเป็นฐานการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในภูมิภาคอาเซียน” ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งนี้ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และปัจจุบัน พบว่า ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตภายในประเทศมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด โดยที่ผ่านมา อุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีความต้องการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ประมาณ ๘ ล้านตัน ในขณะที่ปริมาณผลผลิต ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศมีเพียง ประมาณ ๕ ล้านตัน ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ประมาณ ๓ ล้านตัน ทำให้ต้องมีการนำเข้าวัตถุดิบทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งปัญหาในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คือมีปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำสภาพแวดล้อมที่ผันผวน ต้นทุนการผลิตสูง ตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ มีความจำเป็นในการปรับการผลิตให้มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในแหล่งปลูก รวมถึงเทคโนโลยีการผลิตทั้งในด้านการจัดการธาตุอาหารพืช ตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมภายใต้บริบทของจังหวัดลำปางซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยทรัพยากรท้องถิ่นและการเกษตรมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
	โครงการนี้จึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดลำปางที่มุ่งส่งเสริมเกษตรแปรรูป และยกระดับสินค้าท้องถิ่นให้มีศักยภาพแข่งขัน โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชนในพื้นที่ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ที่เน้นการลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนบนฐานทุนธรรมชาติ จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กระจายอยู่ทั้ง ๑๓ อำเภอ โดยในปีการผลิต ๒๕๖๗/๖๘ มีพื้นที่ปลูกจำนวนทั้งสิ้น ๒๑๒,๔๙๕ ไร่ อำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ อำเภอลี้ อำเภอวังเหนือ อำเภอเถิน และอำเภอแจ้ห่ม โดยมีผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๒๒๕,๘๐๑ ตัน คิดเป็นผลผลิตเฉลี่ย ๑.๐๖ ตันต่อไร่ ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายยุทธศาสตร์ เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูงจากราคาปัจจัยการผลิตที่ผันผวน ประกอบกับการขาดองค์ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารที่เหมาะสมกับสภาพดินในพื้นที่ รวมถึงผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตไม่เป็นไปตามศักยภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบและมุ่งสู่การเกษตรมูลค่าสูง จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการยกระดับการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ผ่านการใช้เทคโนโลยีแบบบูรณาการ โดยการจัดทำแปลงขยายผลที่เน้นการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ร่วมกับผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช (PGPR) เพื่อสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดให้มีคุณภาพสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการลดต้นทุนการผลิตด้วยการใช้ปัจจัยการผลิตที่แม่นยำ และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงและสามารถผลิตสินค้าที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ได้อย่างยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้มีประสิทธิภาพ ๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ และเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๓๐๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๒. มีแปลงขยายผลการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๖๐๐ ไร่
๕. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแจ้ห่ม อำเภอแม่ทะ อำเภองาว อำเภอวังเหนือ และอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลัก โดยสังเขป	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภองาว สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมะ
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมถ่ายทอดความรู้ “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์” ๑๗๗,๓๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภองาว สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมะ
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการจัดทำแปลงขยายผลการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๓๙๙,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภองาว สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมะ

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ ๑๖,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอองาว สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เม้า
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๙. งบประมาณ	๕๙๒,๓๐๐ บาท (ห้าแสนเก้าหมื่นสองพันสามร้อยบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๓๐๐ ราย ๒. มีแปลงขยายผลการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๖๐๐ ไร่ เพื่อเป็นต้นแบบในชุมชน
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ(Outcome)	๑. เกษตรกรมีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้จริง ๒. มีแปลงขยายผลการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในระดับชุมชน ๓. ปริมาณผลผลิตและมูลค่าของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นจากเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเสริมสร้างความรู้และทักษะเพื่อการผลิตมันสำปะหลังอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำมากำหนดเป็นเป้าหมายในการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร ตลอดจนยุทธศาสตร์การส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และยกระดับสู่มาตรฐานสากลด้วยงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมของกรมส่งเสริมการเกษตร มันสำปะหลังได้ถูกกำหนดให้เป็นสินค้ายุทธศาสตร์ของประเทศ โดยกำหนดยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๙ มีเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยเพิ่มผลผลิตต่อไร่เป็น ๕ ตันในปี ๒๕๖๒ และเป็น ๗ ตันในปี ๒๕๖๙ โดยมียุทธศาสตร์ดำเนินการ ๕ ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านนโยบายและบริหารจัดการ ด้านการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม และด้านงานวิจัยและพัฒนา จังหวัดลำปางเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมันสำปะหลัง ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ปีการผลิต ๒๕๖๗/๖๘ มีพื้นที่ปลูกจำนวนทั้งสิ้น ๖๒,๗๖๕ ไร่ อำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ อำเภอลำปาง อำเภอเมืองลำปาง และอำเภอสบปราบ โดยมีผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๑๙๐,๙๘๗ ตัน คิดเป็นผลผลิตเฉลี่ย ๓.๐๔ ตันต่อไร่ ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายยุทธศาสตร์มันสำปะหลังที่กำหนด อีกทั้งในช่วงปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ Climate Change โรคและแมลง ภัยแล้งและอุทกภัย ฝนตกหนัก ส่งผลทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย ผลผลิตมันสำปะหลังไม่มีคุณภาพ และขาดแคลนท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง จากสถานการณ์ ปัญหาและข้อจำกัดข้างต้น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังในจังหวัดลำปางให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตจากการเกษตรแบบดั้งเดิมสู่การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการเกษตรที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยี ปุ๋ยชีวภาพกลุ่มจุลินทรีย์ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช (Plant Growth-Promoting Rhizobacteria: PGPR) ที่มีคุณสมบัติในการละลายฟอสเฟตและตรึงไนโตรเจนเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซับธาตุอาหาร ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพจังหวัดลำปางให้เป็นแหล่งผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่มีคุณภาพ ผ่านการศึกษาทดสอบพันธุ์

หัวข้อ	รายละเอียด
	ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตในภาพรวมโดยมุ่งหวังให้เกษตรกรมีความสามารถในการผลิตที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายของภาครัฐ ทั้งในด้านการลดต้นทุนการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงและความยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังอย่างแท้จริง
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตมันสำปะหลังให้มีประสิทธิภาพ ๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ และเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปีฐานการผลิตเดิม ๒. มีแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง และแปลงพันธุ์มันสะอาด จำนวน ๑๘๐ ไร่ ๓. มีแปลงทดสอบพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ ๖ อำเภอ ๆ ละ ๑ แปลง ๆ ละ ๓ ไร่ รวม ๑๘ ไร่
๕. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองลำปาง อำเภอห้างฉัตร อำเภอแม่ทะ อำเภอวังเหนือ อำเภอสบปราบ และอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมถ่ายทอดความรู้ “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง” ๑๑๓,๗๖๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการจัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง และแปลงพันธุ์มันสะอาด ๒๔๘,๔๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ

หัวข้อ	รายละเอียด
	สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การจัดทำแปลงทดสอบพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ ๑๔๕,๑๔๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ ๑๓,๒๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๙. งบประมาณ	๕๒๐,๕๐๐ บาท (ห้าแสนสองหมื่นห้าร้อยบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปีฐานการผลิตเดิม ๒. มีแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง และแปลงพันธุ์มันสะอาด จำนวน ๑๘๐ ไร่ เพื่อเป็นต้นแบบใน ชุมชน ๓. มีพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ สามารถให้ผลผลิต ที่สูงสุดตามศักยภาพพื้นที่ และเหมาะสมกับเกษตรกร
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ(Outcome)	๑. เกษตรกรมีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังได้จริง ๒. มีแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง และแปลงพันธุ์มันสะอาด ในระดับชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. ปริมาณผลผลิตและมูลค่าของน้ำมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นจากเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการใช้พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดลำปาง
๒. หลักการและเหตุผล	แมลงเศรษฐกิจสามารถเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดีเนื่องจากมีสภาพอากาศที่เหมาะสม และมีแหล่งพืชอาหารที่หลากหลายกระจายในทุกภูมิภาคของประเทศไทย ปัจจุบันการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ เป็นอาชีพที่เกษตรกรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากแมลงเศรษฐกิจได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิเช่น ครั่ง มนุษย์ได้นำสารคัดหลั่งนี้มาใช้ประโยชน์ทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ทำแชลแล็คทาไม์ ทำฉนวนไฟฟ้าในแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ทำแชลแล็คเกรตอาหารและยา ใช้เคลือบผิวช็อกโกแลต ลูกกวาด ขนมหวาน อาหาร ยาเม็ด ตลอดจนเป็นส่วนผสมในสารเคลือบผิวผลไม้เพื่อยืดอายุผลไม้ เป็นต้น สีแดงที่สกัดได้จากครั้งจะเป็นสีธรรมชาติ นำไปใช้เป็นสีผสมอาหาร เครื่องดื่มและใช้ในการย้อมผ้า หรือแมลงจำพวกผึ้งได้แก่ ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง สามารถเลี้ยงเพื่อช่วยผสมเกสรให้กับพืช เป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการติดผลให้กับพืชหลายชนิด ซึ่งถือเป็นประโยชน์ทางตรงของการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ สำหรับผลพลอยได้จากการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ หรือประโยชน์ทางอ้อม คือ ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง เช่น น้ำผึ้ง นมผึ้ง พรอพอลิส ไขผึ้ง เป็นต้น ในส่วนของแมลงกินได้ ที่เป็นแมลงเศรษฐกิจสำคัญในประเทศไทย ได้แก่ จิ้งหรีด ซึ่งเป็นอาหารใหม่ (Novel Food) ที่มีคุณค่าทางอาหารสูง มีปริมาณโปรตีนที่เทียบเท่ากับเนื้อสัตว์ จึงเป็นที่สนใจของประเทศต่าง ๆ ในการนำมาเป็นอาหารในอนาคต (Future Food) เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประชากรโลก การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยเฉพาะแมลงเศรษฐกิจ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร และการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เพื่อประกอบกิจการในการสร้างมูลค่าและใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุ เหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ การนำกลับมาใช้ใหม่ ใช้เป็นปัจจัยในกระบวนการผลิต เป็นต้น นำไปสู่การผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ และขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้บริโภคทั้งในและนอกชุมชนได้ตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมจากแมลงเศรษฐกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจภาคการเกษตรจากฐานชีวภาพอันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพการเลี้ยงและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ๓. เพื่อยกระดับกลุ่มอาชีพด้านการเกษตรให้สามารถสร้างรายได้และมีความยั่งยืนในชุมชน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงครั้ง ๑. เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงครั้ง ๒. เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงครั้ง จำนวน ๕ กลุ่ม กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเลี้ยงและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผึ้งโพรง ๑. เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงผึ้งโพรง ๒. เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งโพรง จำนวน ๖ กลุ่ม
๕. พื้นที่เป้าหมาย	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงครั้ง ในพื้นที่อำเภอวังเหนือ อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเลี้ยงและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผึ้งโพรง ในพื้นที่อำเภองาว อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองปาน และอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลักโดยสังเขป	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการเลี้ยงและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงครั้ง ๕๔๓,๖๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรม ๑) จัดฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตร “ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงกุ้ง” ๒) จัดทำต้นแบบจุดเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการเลี้ยงกุ้ง
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการเลี้ยงและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์กุ้ง ๗๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอองาว อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองปาน และอำเภอวังเหนือ กิจกรรม ๑) จัดฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตร “การเลี้ยงกุ้งและการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากกุ้ง” ๒) จัดทำต้นแบบจุดเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการเลี้ยงกุ้ง
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
๙. งบประมาณ	๑,๒๔๓,๖๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงกุ้ง ๑. เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงกุ้ง ๒. เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง จำนวน ๕ กลุ่ม กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเลี้ยงและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์กุ้ง ๑. เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงกุ้ง ๒. เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง จำนวน ๖ กลุ่ม
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงกุ้ง กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเลี้ยงกุ้ง ได้ผลผลิตครั้งที่สมบูรณ์ อัตราการตายตัวครั้งบนพันธุ์ไม่ในฤดูร้อนลดลง เกษตรกรมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเลี้ยงและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผึ้งโพรง เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งโพรงและมีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผึ้งโพรง ซึ่งเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและคนในชุมชน สามารถเป็นต้นแบบของชุมชนที่มีวิถีการทำเกษตรกรรมบนพื้นฐานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการฟื้นฟูสมดุลให้กับระบบนิเวศ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย จังหวัดลำปาง
๒. หลักการและเหตุผล	จังหวัดลำปางมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ โดยในจำนวนนี้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรถึง ๑,๐๓๖,๕๑๒ ไร่ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงประสบปัญหาในการผลิตพืช เนื่องจากพืชปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชและโรคพืช ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ถูกกดราคาผลผลิต ทำให้เกษตรกรไม่สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ปัญหาการใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่องยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมทั้งทำลายสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศในพื้นที่อย่างรุนแรง ด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย จึงเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช พร้อมทั้งผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ โครงการยังเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะการผลิตแก่เกษตรกร เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองและเข้าสู่ตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยได้อย่างยั่งยืน ในบริบทของสังคมที่กำลังเผชิญกับความท้าทายทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม การปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการผลิตของเกษตรกรให้ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรปลอดภัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและสร้างความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การพัฒนาเด็กและเยาวชนในกลุ่มยุวเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะด้านเกษตรปลอดภัยยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับอนาคตของภาคเกษตรกรรมในจังหวัดลำปางและประเทศโดยรวม ซึ่งจะช่วยสร้างกำลังคนที่มีศักยภาพและมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมและพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยนี้ ยังสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ “โครงการฟาร์มตัวอย่าง” ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถฯ ที่เน้นการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า ฝึกทักษะอาชีพเกษตรกรและการบริหารจัดการ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นแหล่งฟาร์มตัวอย่างที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างงานและส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม ด้วยเหตุนี้

หัวข้อ	รายละเอียด
	การขยายผลและพัฒนาแปลงเรียนรู้ในฟาร์มตัวอย่าง จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้ในการผลิตอาหาร ปรับปรุงพื้นที่ทำกิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวได้อย่างแท้จริง โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยจังหวัดลำปาง จึงเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ด้านการจัดความยากจน ความมั่นคงทางอาหารและการเกษตรที่ยั่งยืน การส่งเสริมงานที่มีคุณค่าในท้องถิ่นและการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน รวมทั้งตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้ภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่นเป็นพื้นฐาน เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติ ด้านการผลิตพืชให้ปลอดภัย สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง ๒. เพื่อผลิตพืชที่ปลอดภัยจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค ให้ได้คุณภาพและปลอดภัย ๓. เพื่อสร้างต้นแบบการจัดการเกษตรปลอดภัยระดับชุมชนที่สามารถเป็นศูนย์เรียนรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ และเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนในระยะยาว
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยชีววิธี ๑. เกษตรกร จำนวน ๑๕๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศัตรูพืช ๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืชให้ปลอดภัยและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี จำนวน ๕ กลุ่ม กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ จังหวัดลำปาง ๑. สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย มีความรู้การผลิตด้านการเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น (ผลการประเมินแบบทดสอบก่อนและหลังถ่ายทอดความรู้เพิ่มขึ้น) ๒. กลุ่มยุวเกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบ จำนวน ๔ แปลง

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมหลักที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรที่ยั่งยืนในพื้นที่ฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ ๑. จำนวนแปลงเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุง/พัฒนาให้มีความพร้อมสำหรับใช้ถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่า ๓ แปลง ๒. ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในพื้นที่ของตนเอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ๓. จำนวนต้นแบบแปลงเกษตรผสมผสานที่สามารถเป็นศูนย์เรียนรู้ระดับชุมชนได้ ไม่น้อยกว่า ๒ แปลง
๕. พื้นที่เป้าหมาย	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยชีววิถี อำเภอเกาะคา อำเภอแจ้ห่ม อำเภอห้างฉัตร และอำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ จังหวัดลำปาง อำเภอเมืองลำปาง อำเภอวังเหนือ และอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง กิจกรรมหลักที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรที่ยั่งยืนในพื้นที่ฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริบ้านแม่ต๋ำ หมู่ที่ ๑ ตำบลเสริมซ้าย อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลัก โดยสังเขป	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยชีววิถี ๒๙๙,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ จังหวัดลำปาง ๓๗๙,๗๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
	สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรที่ยั่งยืนในพื้นที่ฟาร์มตัวอย่าง ตามแนวพระราชดำริ ๑๗๗,๑๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๘. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	๑ ปีงบประมาณ เริ่มต้น เดือนตุลาคม ๒๕๗๐ - เดือนกันยายน ๒๕๗๑
๙. งบประมาณ	๘๕๕,๘๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยชีววิธี ๑. เกษตรกร จำนวน ๑๕๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพ ในการจัดการศัตรูพืช ๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืชให้ปลอดภัยและใช้สารชีวภัณฑ์ ทดแทนการใช้สารเคมี จำนวน ๕ กลุ่ม กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร ต้นแบบ จังหวัดลำปาง ๑. สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย มีความรู้การผลิต ด้านการเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น (ผลการประเมินแบบทดสอบก่อนและหลังถ่ายทอดความรู้ เพิ่มขึ้น) ๒. กลุ่มยุวเกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบ จำนวน ๔ แปลง กิจกรรมหลักที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรที่ยั่งยืนใน พื้นที่ฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ ๑. จำนวนแปลงเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุง/พัฒนาให้มีความ พร้อมสำหรับใช้ถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่า ๓ แปลง ๒. ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ ในพื้นที่ของตนเอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ๓. จำนวนต้นแบบแปลงเกษตรผสมผสานที่สามารถเป็นศูนย์ เรียนรู้ระดับชุมชนได้ ไม่น้อยกว่า ๒ แปลง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ(Outcome)	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยชีววิธี เกษตรกรมีศักยภาพในการจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี ตระหนักถึงความสำคัญการผลิตพืชให้ปลอดภัยและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี รวมถึงการสร้างเครือข่ายการผลิตพืชโดยชีววิธีในพื้นที่จังหวัดลำปาง กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบจังหวัดลำปาง กลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ จังหวัดลำปาง มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเพิ่มขึ้น สามารถทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน กิจกรรมหลักที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่งยั่งยืนในพื้นที่ฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ ๑. แปลงเกษตรในฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ตำได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมสำหรับการจัดอบรมและสาธิตแก่เกษตรกรในพื้นที่ ทั้งในด้านระบบการผลิตพืชผัก เลี้ยงสัตว์ และการจัดการทรัพยากร ๒. เกษตรกรมีทักษะในการผลิตพืชผักปลอดภัย การแปรรูปผลิตภัณฑ์พื้นฐาน และสามารถจัดการพื้นที่ของตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองได้ ๓. ชุมชนมีพื้นที่ต้นแบบที่พร้อมสำหรับการถ่ายทอดความรู้ในระยะยาว และสามารถใช้เป็นจุดเชื่อมโยงกิจกรรมการพัฒนาชุมชน อาชีพ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอเสริมงาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการผลิตกาแฟโรบัสตาตลอดห่วงโซ่อุปทานในพื้นที่จังหวัดลำปาง
๒. หลักการและเหตุผล	กาแฟโรบัสตาเป็นสินค้าเกษตรที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก โดยมีแนวโน้มความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมกาแฟสำเร็จรูป กาแฟพร้อมดื่ม และธุรกิจร้านกาแฟทั่วโลก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศผู้ผลิตรายสำคัญ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตกาแฟโลกมีความผันผวน ขณะที่ความต้องการใช้วัตถุดิบยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้กาแฟโรบัสตาได้รับการยอมรับในฐานะพืชเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูง สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (High Value Product) ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลกในอนาคต ประเทศไทย มีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกาแฟภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ปริมาณผลผลิตภายในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่งผลให้มีการนำเข้าวัตถุดิบกาแฟจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนดนโยบาย “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” โดยมุ่งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางการตลาดและมีมูลค่าสูง ควบคู่กับการประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และองค์ความรู้สมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และยกระดับรายได้ของเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง (High Value Agriculture) ตามเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ ตลอดจนการขับเคลื่อน BCG Economy Model ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สร้างมูลค่าเพิ่ม และเติบโตอย่างยั่งยืน จังหวัดลำปางมีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ สภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการผลิตกาแฟคุณภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่สูงของอำเภอเมืองปาน แจ้ห่ม วังเหนือ และพื้นที่ใกล้เคียง อีกทั้งยังมีองค์ความรู้ ภูมิปัญญา และเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟที่สามารถต่อยอดสู่การพัฒนาเป็นสินค้าอัตลักษณ์ของจังหวัดได้ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาด้านประสิทธิภาพการผลิต ผลผลิตต่อไร่ต่ำ คุณภาพผลผลิตไม่สม่ำเสมอ การเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมยังมีข้อจำกัด รวมถึงยังขาดการเชื่อมโยงตลาดและการสร้าง

หัวข้อ	รายละเอียด
	มูลค่าเพิ่มอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ไม่สามารถใช้ศักยภาพของกาแฟเป็นกลไกสำคัญในการสร้างรายได้แก่เกษตรกรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการส่งเสริมการผลิตกาแฟโรบัสตา เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้สามารถผลิตกาแฟคุณภาพตามความต้องการของตลาด เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิต ยกย่องมาตรฐานการผลิต และเชื่อมโยงสู่การแปรรูปและตลาดมูลค่าสูง อันจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีรูปแบบการดำเนินการ คือ สร้างฐานการผลิต (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓) สร้างมูลค่าเพิ่ม (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕) และสร้างความยั่งยืนและแข่งขันได้ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗) ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจการเกษตร การจ้างงาน และคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดลำปางในระยะยาว ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนผ่านจากการผลิตพืชรายได้ต่ำสู่พืชเศรษฐกิจมูลค่าสูง สร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานกาแฟ คาดว่าจะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภาคการเกษตรของจังหวัดลำปาง เพิ่มรายได้เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ภายใน ๕ ปี และยกระดับจังหวัดลำปางสู่การเป็นแหล่งผลิตกาแฟคุณภาพของภาคเหนือ
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกกาแฟในพื้นที่จังหวัดลำปางโดยใช้กาแฟพันธุ์ดีในการผลิตกาแฟคุณภาพเพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และเป็นพืชทางเลือกแก่เกษตรกร ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตกาแฟโรบัสตาให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ๓. เพื่อส่งเสริมและปรับเปลี่ยนระบบเกษตรกรรมของเกษตรกรลดพื้นที่การปลูกพืชเชิงเดี่ยวสู่พืชที่มีมูลค่าสูง (กาแฟ) ทดแทนและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่จังหวัดลำปาง ๔. เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ให้แก่เกษตรกรแบบครบวงจร ตั้งแต่เทคนิคการปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ไปจนถึงกระบวนการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อยกระดับสู่กาแฟโรบัสตาคุณภาพสูง (Fine Robusta)
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรจำนวน ๕๔๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการผลิตกาแฟโรบัสตา ๒. มีพื้นที่เพาะปลูกกาแฟโรบัสตาเพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๐๔๐ ไร่ ๓. มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟโรบัสตา จำนวน ๑๓ กลุ่ม

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่จังหวัดลำปาง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลัก โดยสังเขป	กิจกรรมที่ ๑ สร้างฐานการผลิตโดยการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกกาแฟโรบัสตาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้ได้ผลกำไรต่อหน่วยการผลิตสูง กิจกรรมที่ ๒ สร้างมูลค่าเพิ่มโดยส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มและแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า กิจกรรมที่ ๓ สร้างความยั่งยืนและความสามารถในการแข่งขันโดยส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาดและพัฒนาช่องทางการตลาดและผลักดันสู่สินค้าอัตลักษณ์จังหวัดลำปาง
๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สร้างฐานการผลิต (ปี ๒๕๗๑ -๒๕๗๓) ปี ๒๕๗๑ งบประมาณ ๖๗๙,๓๒๐ บาท ปี ๒๕๗๒ งบประมาณ ๑,๔๓๒,๕๖๐ บาท ปี ๒๕๗๓ งบประมาณ ๑,๗๘๐,๓๖๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอพื้นที่เป้าหมาย หอการค้าจังหวัดลำปาง
๖.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สร้างมูลค่าเพิ่มโดยส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มและแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า ปี ๒๕๗๔ งบประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท ปี ๒๕๗๕ งบประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอพื้นที่เป้าหมาย
๖.๓ กิจกรรมที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สร้างความยั่งยืนและความสามารถในการแข่งขัน ปี ๒๕๗๕ งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอ
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕
๙. งบประมาณ	๕,๖๙๒,๒๔๐ บาท (ห้าล้านหกแสนเก้าหมื่นสองพันสองร้อยสี่สิบบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรจำนวน ๕๙๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการผลิตกาแฟโรบัสตาเพื่อสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นพืชทางเลือกแก่เกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกกาแฟโรบัสตาเพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๐๔๐ ไร่ ๓. มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟโรบัสตา จำนวน ๑๓ กลุ่ม

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การขยายผลเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในจังหวัดลำปาง
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานเมืองเกษตรอัจฉริยะ
๓. แนวทางการพัฒนา	เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการบรรลุเป้าหมายในการแก้ปัญหา ด้านต้นทุนและยกระดับผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนด แนวทางการพัฒนาหลักไว้ ๒ ด้าน ดังนี้ครับ ๑. การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับองค์ความรู้ของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ เพื่อเปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมไปสู่เกษตรกรรมผลผลิตสูงและปลอดภัย • การถ่ายทอดเทคโนโลยีแบบครบวงจร: นำชุดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ผ่านการพิสูจน์ผลสำเร็จแล้ว มาถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างเหมาะสมกับพืชแต่ละชนิด (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง สับปะรด และส้มเกลี้ยง) เช่น การใช้พืชพันธุ์ดี การจัดการธาตุอาหารพืชด้วยปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ (TGPR และແຫນແຕງ) ตลอดจนการจัดการนวัตกรรมการทำเขตกรรม (การไถพรวน/ไถกลบตอซังเพื่อลดการเผา) และระบบอารักขาพืช • การมุ่งเน้นการลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่า: เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยลดการใช้ปัจจัยการผลิตราคาแพง (เช่น ปุ๋ยเคมี) ควบคู่ไปกับการเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น และปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ๒. การส่งเสริมและจัดทำแปลงขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจมุ่งเน้นการสร้างพื้นที่ต้นแบบที่จับต้องได้ เพื่อให้เกิดการนำเทคโนโลยีไปปฏิบัติจริงในแปลงเกษตรกร และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชน • การพัฒนาแปลงขยายผล : คัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ๕ อำเภอ เพื่อร่วมจัดทำ "แปลงขยายผลเทคโนโลยี" ที่มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีตามข้อ ๑. ไปปรับใช้จริงในสภาพแวดล้อมจริงของพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
	ขับเคลื่อนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร: ใช้แปลงขยายผลเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและศึกษา ดู เพื่อให้เกษตรกรเครือข่าย ทั้งในรูปแบบกลุ่มแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ ได้เข้ามาเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ถอดบทความสำเร็จ และนำองค์ความรู้ไปขยายผลในแปลงของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม
๔. หลักการและเหตุผล	พืชเศรษฐกิจที่สำคัญในจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง สับปะรด และส้มเกลี้ยง เป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกรในจังหวัดลำปาง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการผลิตพืชเศรษฐกิจทั้ง ๔ ชนิดนี้ กำลังประสบปัญหาสำคัญ ๕ ประการ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรอย่างรุนแรง ได้แก่: ๑. ต้นทุนการผลิตสูง: สืบเนื่องจากราคาปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ยเคมีในท้องตลาดปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ๒. ผลผลิตต่ำกว่าเกณฑ์: เกษตรกรส่วนใหญ่ยังได้ผลผลิตต่อไร่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับภาค ๓. ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม: เกิดจากการทำเกษตรกรรมอย่างต่อเนื่องยาวนานโดยขาดการบำรุงรักษา รวมถึงปัญหาการพังทลายของหน้าดินจากการไถพรวน ๔. ภัยคุกคามจากศัตรูพืช: การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชมีผลต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ๕. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change): สภาพอากาศที่แปรปรวนและไม่แน่นอน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเจริญเติบโต และให้ผลผลิตของพืช เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างยั่งยืน โครงการนี้จึงมุ่งเน้นการนำ "เทคโนโลยีการผลิตพืชแบบผสมผสาน" เข้ามาปรับใช้ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อเปลี่ยนรูปแบบจากการทำเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่เกษตรแม่นยำและปลอดภัย โดยมีเทคโนโลยีหลักที่นำมาถ่ายทอด จำนวน ๕ เทคโนโลยีดังนี้ ๑. การใช้พืชพันธุ์ดี: เลือกใช้สายพันธุ์ที่ทนทานต่อโรค เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และให้ผลผลิตสูง ๒. การจัดการธาตุอาหารพืชอย่างมีประสิทธิภาพ: ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อลดการใช้สารเคมีเกินความจำเป็น

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ: นำจุลินทรีย์กระตุ้นการเจริญเติบโตของพืช (TGPR) และการใช้หนวดแดงเพื่อเพิ่มไนโตรเจนและปรับปรุงดิน ๔. การจัดการนวัตกรรมการทำฟาร์ม: การไถพรวนที่ถูกต้องและการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและลดการเผา ๕. ระบบอารักขาพืช: การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย การขับเคลื่อนโครงการผ่าน "การจัดทำแปลงขยายผลและการถ่ายทอดเทคโนโลยี" แก่เกษตรกรเป้าหมายจำนวน ๒๔๐ ราย ในพื้นที่ ๕ อำเภอ โดยใช้ "กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกร" (Farmer Collaborative Learning) เพื่อให้เกษตรกรสามารถลงมือปฏิบัติจริง แลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรต้นแบบ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือ การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต และสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปางต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาและขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจเป้าหมายของจังหวัดลำปาง ๒. เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต)
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต(ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และ ส้มเกลี้ยง) จำนวน ๔ชนิด ๆ ละ ๒ พื้นที่ ๆ ละ ๓๐ ราย รวม ๒๔๐ ราย ๒. ได้แปลงขยายผลการใช้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จำนวน ๔ ชนิด ๆ ละ ๒ พื้นที่ ๆ ละ ๓๐ ราย รวม ๒๔๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๑) เกษตรกรแปลงใหญ่ มันสำปะหลัง บ้านแม่เชียงรายบน ต.พระบาทวังตวง อ.แม่พริก จ.ลำปาง ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง ๒) เกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ต.ปงเตา อ.งาว จ.ลำปาง ๓) เกษตรกรกลุ่มอาหารปลอดภัย Gap สับปะรด อ.แม่เม้า อ.เมือง จ.ลำปาง ๔) เกษตรกร กลุ่ม ส้มเกลี้ยงเถิน และกลุ่มแปลงใหญ่ อ.แม่พริก จ.ลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การขยายผลเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๔๙๔,๗๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอองาว กรมพัฒนาที่ดิน
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การขยายผลเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ๔๘๒,๗๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอองาว กรมพัฒนาที่ดิน
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การขยายผลเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด ๖๒๓,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอเถิน
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การขยายผลเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยง ๔๒๓,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอเถิน
๙. หน่วยงานดำเนินการ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๑๑. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ จำนวน ๒,๐๒๓,๔๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	<u>เชิงปริมาณ</u> เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๒๔๐ ราย (พืช ๔ ชนิด ๒ พื้นที่ ชนิดละ ๓๐ ราย) ในพื้นที่ ๕ อำเภอ ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชอย่างทั่วถึง เกิดแปลงขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจ ต้นแบบในพื้นที่ดำเนินการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน <u>เชิงคุณภาพ</u> เกษตรกรในแปลงขยายผลมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำเทคโนโลยี (พันธุ์ดี, ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมเคมี, PGPR, แหนแดง, การจัดการตอซัง) ไปปฏิบัติจริงได้ถูกต้อง ต้นทุนการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ผลิตของเกษตรกรลดลง และประสิทธิภาพผลผลิตต่อไร่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยเดิม
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ(Outcome)	<u>เชิงปริมาณ</u> -การเพิ่มขึ้นของรายได้: เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่นำเทคโนโลยีไปปรับใช้ มีรายได้สุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๐ เทียบกับก่อนเริ่มดำเนินการโครงการ -<u>ประสิทธิภาพการผลิตที่สูงขึ้น</u>: เกษตรกรสามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น และยกระดับคุณภาพผลผลิตพืชเศรษฐกิจทั้ง ๔ ชนิด (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง สับปะรด และส้มเกลี้ยง) ให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด <u>เชิงคุณภาพ</u> -การยกระดับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม: เกษตรกรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีขึ้น มีสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ได้รับการฟื้นฟูจากการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ลดการใช้สารเคมีและลดการเผาตอซัง) -<u>ความมั่นคงและความยั่งยืนในอาชีพ</u>: เกษตรกรเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ มีองค์ความรู้ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ในการบริหารจัดการต้นทุน และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ -<u>การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชน</u>: เกิดกลไกการเรียนรู้ร่วมกัน และการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรที่เหนียวแน่น (ผ่านกลุ่มแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ฯ) ช่วยเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการชุมชนและสร้างความยั่งยืนให้แก่เศรษฐกิจฐานราก

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการต้นแบบส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานสะอาด ยกระดับคุณค่ากาแป๋อตัลลัษณ์ วิสาหกิจชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง จังหวัดลำปาง
๒. หลักการและเหตุผล	การพัฒนาภาคเกษตรกรรมและสร้างความเข้มแข็งให้แก่วิสาหกิจชุมชนในปัจจุบัน มุ่งเน้นการยกระดับไปสู่เกษตรกรรมมูลค่าสูงควบคู่กับการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth) และประเด็นที่ ๗ โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และพลังงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หมายเหตุที่ ๒ ที่มุ่งเน้นเกษตรกรรมแปรรูปมูลค่าสูง และหมายเหตุที่ ๑๐ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ซึ่งเชื่อมโยงกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค แนวทางที่ ๖ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและมลพิษเชิงรุก ตลอดจนสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในหมวด SDG ๑๓ การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action) อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าวให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับพื้นที่ โครงการนี้จึงได้เชื่อมโยงเข้ากับทิศทางการพัฒนาของจังหวัดลำปางอย่างยึดโยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ประเด็นที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ผ่านแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนการเกษตร ภายใต้แผนงานหลักที่ ๔ แผนงานเมืองเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agro City) และแผนงานย่อย ๔.๑ ระบบนิเวศเกษตรอัจฉริยะ (Agri Ecosystem) เนื่องจากจังหวัดลำปางมีนโยบายมุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านภาคเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมไปสู่เกษตรอัจฉริยะที่ใช้เทคโนโลยีเป็นตัวนำ โดยวิสาหกิจชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ถือเป็นพื้นที่เป้าหมายยุทธศาสตร์ที่มีศักยภาพสูงในการผลิตกาแป๋อตัลลัษณ์ลำปางที่เติบโตได้ร่มไม้ป่าธรรมชาติ แต่ในปัจจุบันเกษตรกรยังคงประสบข้อจำกัดด้านสภาพอากาศที่ขึ้นในฤดูเก็บเกี่ยวรวมถึงภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงชัน ขาดแคลนระบบจัดการน้ำในแปลงเพาะปลูก ดังนั้น การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อควบคุมคุณภาพการตากแปรรูปและระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบลากจูง เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดการน้ำ

หัวข้อ	รายละเอียด
	บนพื้นที่สูง จึงเป็นการนำนวัตกรรมพลังงานสะอาดที่ตอบสนองต่อโมเดลเมืองเกษตรอัจฉริยะของจังหวัดลำปางได้อย่างตรงจุด ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยแก้ปัญหาการสูญเสียของผลผลิตและยกระดับห่วงโซ่คุณค่ากาแฟพรีเมียมให้เป็นสินค้าพรีเมียมสร้างชื่อเสียงให้แก่จังหวัดเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างโมเดลระบบนิเวศเกษตรอัจฉริยะต้นแบบที่สร้างรายได้ควบคู่กับการรักษาผืนป่าต้นน้ำของจังหวัดลำปางได้อย่างยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมและติดตั้งเทคโนโลยีระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ในการควบคุมคุณภาพและยกระดับมาตรฐานกระบวนการแปรรูปกาแฟอัตลักษณ์ของวิสาหกิจชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง ๒. เพื่อสนับสนุนและประยุกต์ใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ แบบลากจูงในการเพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการน้ำสำหรับแปลงเกษตรและโรงแปรรูปบนพื้นที่สูงชัน ๓. เพื่อสร้างโมเดลต้นแบบระบบนิเวศเกษตรอัจฉริยะด้วยพลังงานสะอาด ที่ช่วยลดต้นทุน เพิ่มมูลค่าห่วงโซ่คุณค่ากาแฟสู่ระดับพรีเมียม และสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่ชุมชนตามทิศทางการพัฒนาเมืองเกษตรอัจฉริยะของจังหวัดลำปาง
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ติดตั้งระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๒ x ๒ เมตร จำนวน ๕ ระบบ ๒. ติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ แบบลากจูง ขนาดไม่น้อยกว่า ๓,๐๖๐ วัตต์ จำนวน ๒ ระบบ
๕. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มวิสาหกิจกาแฟ ในพื้นที่ชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลักโดยสังเขป	การส่งเสริมและบูรณาการเทคโนโลยีพลังงานสะอาดเพื่อยกระดับห่วงโซ่คุณค่ากาแฟอัตลักษณ์ป่าเหมี้ยงอัจฉริยะ
๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การส่งเสริมระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๒ x ๒ เมตรและระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ แบบลากจูง ขนาดไม่น้อยกว่า ๓,๐๖๐ วัตต์ ๖๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพลังงานจังหวัดลำปาง ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

หัวข้อ	รายละเอียด
๗. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก สำนักงานพลังงานจังหวัดลำปาง หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๗๐ - กันยายน ๒๕๗๑
๙. งบประมาณ	๖๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	เชิงปริมาณ ๑. ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่ ขนาด ๒ x ๒ เมตร จำนวน ๕ ระบบ ๒. ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบลากจูง ขนาดไม่น้อยกว่า ๓,๐๖๐ วัตต์ จำนวน ๒ ระบบ เชิงคุณภาพ ๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย ผ่านการอบรมการใช้งาน การบำรุงรักษาเทคโนโลยี และเทคนิคการแปรรูปกาแฟพรีเมียม
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑. ค่าใช้จ่ายด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและไฟฟ้าในกิจกรรมสูบน้ำและแปรรูปเป้าหมายลดลงร้อยละ ๕๐ เชิงคุณภาพ ๑. ยกระดับมาตรฐานกาแฟอัตลักษณ์ป่าเหมี้ยงมีรสชาติและคุณภาพที่สม่ำเสมอ ปลอดภัยและก้าวสู่มาตรฐานกาแฟพิเศษ ๒. ชุมชนมีความยืดหยุ่นและคล่องตัวสูงในการบริหารจัดการน้ำบนพื้นที่ลาดชันและห่างไกลไฟฟ้า ๓. เกษตรกรสามารถดูแลรักษาเทคโนโลยีพลังงานสะอาดได้ด้วยตนเอง เกิดเป็นโมเดลระบบนิเวศเกษตรอัจฉริยะต้นแบบของจังหวัดลำปางที่เติบโตร่วมกับผืนป่าอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน
 แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง กิจกรรม : การยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและเกษตรมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม
๓. แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรและเกษตรแปรรูปแบบครบวงจร
๔. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันเกษตรกรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ที่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวบางส่วนยังขาดมาตรฐานการผลิตข้าวเพื่อแปรรูปมูลค่าสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานที่ตลาดโลกยอมรับและต้องการ และเกษตรกรขาดทักษะพื้นฐานในการปลูกข้าวที่ถูกวิธีการ ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวสูงเกินความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ จึงต้องมีการวิเคราะห์ฐานข้อมูลใหม่ โดยใช้ปัจจัยภายในที่สามารถควบคุมได้ การรวมกลุ่มเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดยังเกิดขึ้นน้อย ทำให้ไม่มีอำนาจต่อรองราคาผลผลิตที่เกิดขึ้น จึงต้องมีการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ แทนการขายข้าวเปลือกซึ่งมีมูลค่าต่ำ ดังนั้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน จึงได้เสนอกิจกรรมยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง เพื่อขยายมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง ภายใต้โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสูง เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวกลุ่มเป้าหมายเดิมที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่มีองค์ความรู้การผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM) และอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน และการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวตามความต้องการของตลาด ช่องทางการตลาด และการสร้างเครือข่ายเกษตรกร ได้มีองค์ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของการรับรองระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (Internal Control System - ICS) มาตรฐานอินทรีย์ไทย ซึ่งจะช่วยยกระดับเกษตรกร ผู้ปลูกข้าวอินทรีย์มีแรงขับเคลื่อนให้อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ปลอดภัย เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนบนพื้นฐานของโอกาสและศักยภาพของเกษตรกร ต่อไป

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เกษตรกรได้รับความรู้ในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพดินและการดูดซึมธาตุอาหารของพืช ๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความรู้ในเรื่องระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (Internal Control System - ICS) มาตรฐานอินทรีย์ไทย ๓. เกษตรกรมีโอกาสดูแลตลาดส่งออกสามารถยื่นขอรับรองมาตรฐานสากลต่อ ยอดได้ง่าย เช่น Standard ของสหภาพยุโรป (EU), สหรัฐอเมริกา (USDA) หรือ IFOAM ได้
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีความรู้ในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพดินและการดูดซึมธาตุอาหารของพืชจำนวน ๕๐ ราย ๒. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีองค์ความรู้ ในเรื่องระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (Internal Control System - ICS) มาตรฐานอินทรีย์ไทย จำนวน ๕๐ ราย ๓. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีโอกาสดูแลตลาดส่งออกสามารถยื่นขอรับรองมาตรฐานสากลต่อ ยอดได้ง่าย เช่น Standard ของสหภาพยุโรป (EU), สหรัฐอเมริกา (USDA) หรือ IFOAM จำนวน ๕๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน จำนวนเกษตรกร ๕๐ ราย (จังหวัดลำปาง ๓๐ ราย และ จังหวัดลำพูน ๒๐ ราย)
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การเพิ่มประสิทธิภาพดินและการดูดซึมธาตุอาหารของพืช ๗๗,๙๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ศูนย์ข้าวชุมชน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวทิพย์ช้าง หรือสถาบันการศึกษาในพื้นที่ กิจกรรม การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ๑. เทคนิคการวิเคราะห์ผลการตรวจดิน (Soil Analysis) ๒. การผลิตไมคอร์ไรซา (Mycorrhiza Production) ๓. การผลิตคีเลต (Chelate Production)

หัวข้อ	รายละเอียด
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การอบรมระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (Internal Control System - ICS) มาตรฐานอินทรีไทย ๖๑,๓๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๑. ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ๒. ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเชียงใหม่ กิจกรรม การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (Internal Control System - ICS) มาตรฐานอินทรีไทย - อบรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าสู่ระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (ICS) สำหรับเกษตรกรอินทรี - แนะนำการทำเอกสาร เพื่อเข้าสู่ระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (ICS) สำหรับเกษตรกรอินทรี - วิธีตรวจแปลงให้ผู้ตรวจประเมินภายในกลุ่ม
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ ๑๗,๖๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน
๙. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน หน่วยงานรับผิดชอบร่วม ๑. ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ๒. ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเชียงใหม่ ๓. ศูนย์ข้าวชุมชน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวทิพย์ช้าง ๔. สถาบันการศึกษาในพื้นที่
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ (เริ่มเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๗๐ สิ้นสุดเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๗๑)
๑๑. งบประมาณ	๑๕๙,๘๐๐ บาท (งบพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีความรู้ในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพดินและการดูดซึมธาตุอาหารของพืชจำนวน ๕๐ ราย ๒. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีองค์ความรู้ ในเรื่องระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (Internal Control System - ICS) มาตรฐานอินทรีย์ไทย จำนวน ๕๐ ราย ๓. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีโอกาสขยายตลาดส่งออกสามารถยื่นขอรับรองมาตรฐานสากลต่อยอดได้ง่าย เช่น Standard ของสหภาพยุโรป (EU), สหรัฐอเมริกา (USDA) หรือ IFOAM จำนวน ๕๐ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีความรู้ในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพดินและการดูดซึมธาตุอาหารของพืชจำนวน ๕๐ ราย ๒. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีองค์ความรู้ ในเรื่องระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (Internal Control System - ICS) มาตรฐานอินทรีย์ไทย จำนวน ๕๐ ราย ๓. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน มีโอกาสขยายตลาดส่งออกสามารถยื่นขอรับรองมาตรฐานสากลต่อยอดได้ง่าย เช่น Standard ของสหภาพยุโรป (EU), สหรัฐอเมริกา (USDA) หรือ IFOAM จำนวน ๕๐ ราย เชิงคุณภาพ เกษตรกรมีรายได้ที่มากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและ
การตลาด

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรจากขั้นต้นสู่อุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการลำปางเมืองกาแฟ ส่งเสริมการปลูกสร้างมูลค่า และเชื่อมโยงสู่ตลาดอย่างยั่งยืน
๒. ชื่อแผนงาน	การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี
๓. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ
๔. หลักการและเหตุผล	จังหวัดลำปางเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเพาะปลูกกาแฟสายพันธุ์อะราบิกาและโรบัสตา โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๘/๖๙ มีพื้นที่เพาะปลูกรวมกว่า ๑๒,๕๙๙.๘๓ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ในหลายอำเภอ เช่น เมืองปาน แจ้ห่ม งาว แม่เกาะ วังเหนือ แม่ทะ และเมือง โดยกาแฟอะราบิกาเป็นสายพันธุ์หลักที่มีการเพาะปลูกถึง ๑๒,๑๖๓.๓๓ ไร่ ผลผลิตรวม ๘,๕๗๗.๔๔ ตัน จากเกษตรกรกว่า ๕๐๐ ครัวเรือน ขณะที่กาแฟโรบัสตาเริ่มมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในอำเภอ วังเหนือและอำเภอเมืองปาน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ดิน จากพืชไร่ไปสู่การปลูกกาแฟในเชิงเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ของกาแฟอะราบิกาในลำปางยังคงอยู่ในเขตพื้นที่ป่า หรือพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ เช่น เขตอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน และป่าในอำเภอ แจ้ห่ม งาว และแม่เกาะ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาในรูปแบบแปลงใหญ่ ตามนโยบายภาครัฐได้ อีกทั้งระบบการจัดการการผลิตในสวน การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปผลผลิต และการเชื่อมโยงตลาดยังขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ในขณะเดียวกัน ลำปางกลับเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการผลิตกาแฟคุณภาพ มีต้นทุนทางวัฒนธรรม วิถีชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถนำมาต่อยอดเป็นอัตลักษณ์ของกาแฟท้องถิ่นได้อย่างมีคุณค่า หากได้รับการพัฒนาอย่างถูกทิศทาง

หัวข้อ	รายละเอียด
	ลำปางมีศักยภาพที่จะกลายเป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปกาแฟระดับภูมิภาคได้ในอนาคต จากบริบทดังกล่าวจึงเกิดความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมกาแฟในจังหวัดลำปางอย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ (การปลูก) กลางน้ำ (การแปรรูปและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว) ไปจนถึงปลายน้ำ (การสร้างแบรนด์ การตลาด และการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์) ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) และแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) โดยใช้กลไกแบบมีส่วนร่วมจากเกษตรกร สถาบันการศึกษา หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการบูรณาการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัด ได้เล็งเห็นถึงศักยภาพและโอกาสของการพัฒนาระบบการผลิตกาแฟของลำปางให้เป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญในระดับพื้นที่ จึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง จัดทำโครงการนี้ขึ้นภายใต้แนวคิด “ลำปางเมืองกาแฟ” เพื่อส่งเสริมการปลูก สร้างมูลค่าและเชื่อมโยงสู่ตลาดอย่างยั่งยืน โครงการนี้มุ่งเน้นการยกระดับเกษตรกรรมดั้งเดิมให้เป็นระบบเกษตรทันสมัย โดยบูรณาการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการห่วงโซ่มูลค่าแบบครบวงจร เพื่อสร้างต้นแบบการพัฒนาคุณภาพในระดับพื้นที่ที่สามารถขยายผลได้ในระยะยาว และคาดว่าจะสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภาคการเกษตรของจังหวัดลำปาง เพิ่มรายได้เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ภายใน ๕ ปี และยกระดับจังหวัดลำปางสู่การเป็นแหล่งผลิตกาแฟคุณภาพของภาคเหนือ
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย มีความรู้ในการผลิตกาแฟร่วมกับแมลงผสมเกสรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การแปรรูปกาแฟ และการคัดคุณภาพเมล็ดกาแฟ และเกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ จำนวน ๖ กลุ่ม และผู้ประกอบการธุรกิจกาแฟ จำนวน ๑๐ ราย ๒. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการพัฒนาสร้างมูลค่าและต้นแบบ Lampang Coffee Craft : ปันกาแฟลำปางให้มีเรื่องเล่า

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย เกิดการเชื่อมต่อเครือข่าย สร้างการทอ้งเที่ยว Lampang Coffee Connect : เชื่อมกาแฟ เชื่อมเมือง ๔. เกิดระบบนิเวศกาแฟครบวงจร Lampang Coffee EcoSystem : ระบบกาแฟครบวงจร จำนวน ๑ แห่ง ๕. เกิดศูนย์กลางระดับภูมิภาค Lampang Global Coffee Hub : ศูนย์กลางกาแฟล่านนาสู่กาแฟโลก เป็นพื้นที่นวัตกรรมกาแฟ โดยใช้กาแฟเป็น Sofe Power ของจังหวัด จำนวน ๑ แห่ง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่จังหวัดลำปาง จังหวัดน่าน และจังหวัดเชียงใหม่
๘. ขอบเขตของกิจกรรมหลักโดยสังเขป	กิจกรรมที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกสร้างมูลค่า และเชื่อมโยงสู่ตลาดอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่ ๒ สร้างมูลค่าและต้นแบบ Lampang Coffee Craft : ปั่นกาแฟลำปางให้มีเรื่องเล่า กิจกรรมที่ ๓ เชื่อมเครือข่าย สร้างการทอ้งเที่ยว Lampang Coffee Connect : เชื่อมกาแฟ เชื่อมเมือง กิจกรรมที่ ๔ สร้างระบบนิเวศกาแฟครบวงจร Lampang Coffee EcoSystem : ระบบกาแฟครบวงจร กิจกรรมที่ ๕ สู่ศูนย์กลางระดับภูมิภาค Lampang Global Coffee Hub : ศูนย์กลางกาแฟล่านนาสู่กาแฟโลก
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการปลูกสร้างมูลค่า และเชื่อมโยงสู่ตลาดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๖๑ งบประมาณ ๒,๑๕๒,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ ณ พื้นที่ที่เหมาะสม ในพื้นที่จังหวัดลำปาง กิจกรรม ๑. การส่งเสริมการผลิตกาแฟร่วมกับแมลงผสมเกสรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ๒. การพัฒนาคุณภาพกระบวนการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวกาแฟอะราบิกา

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. เส้นทางกาแฟ สัมผัสเมือง ๔. เรื่องเล่ากาแฟ สัมผัสเมือง ๕. การออกแบบแบรนด์/ตราสินค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และมาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้ากาแฟลำปาง ๖. การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟและผู้ประกอบการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ากาแฟอย่างยั่งยืน ๗. ลำปางเมืองกาแฟ : กิจกรรมเวิร์คสโปกกาแฟและเชื่อมโยงธุรกิจ
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สร้างมูลค่าและต้นแบบ Lampang Coffee Craft : ปันกาแฟลำปางให้มีเรื่องเล่า ปี ๒๕๖๒ งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง ณ พื้นที่ที่เหมาะสม ในพื้นที่จังหวัดลำปาง กิจกรรม การพัฒนากระบวนการแปรรูป การคั่ว การชง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการสร้างแบรนด์ร่วมภายใต้แนวคิด Lampang Label หรือ Lampang Coffee Co-branding ๑. การฝึกอบรม Barista Processing Roasting และ Copping การพัฒนา Lampang Coffee Lab/Academy /การออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมพัฒนาคาเฟ่ต้นแบบเมนูอัตลักษณ์ และการเชื่อมโยง e-commerce
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เชื่อมเครือข่าย สร้างการท่องเที่ยว Lampang Coffee Connect : เชื่อมกาแฟ เชื่อมเมือง ปี ๒๕๖๓ งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง ณ พื้นที่ที่เหมาะสม ในพื้นที่จังหวัดลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรม การเชื่อมโยงกาแฟกับการท่องเที่ยว วัฒนธรรมและเมืองสร้างสรรค์ โดยการพัฒนา Lampang Coffee Route ให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่เชื่อมโยงแหล่งปลูกกาแฟ คาเฟ่ ชุมชน วัฒนธรรม อาหาร งานคราฟต์และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดลำปาง ๑. การออกแบบ Lampang Coffee Learning Route) ๒. การจัดงาน Lampang Coffee Fest ครั้งแรก ๓. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนวิชาการกาแฟภาคเหนือ ๔. การจัดกิจกรรม Coffee x Culture เป็นการรวมตัวของคนรักกาแฟและสายสุขภาพ ๕. การทดลองส่งออกกาแฟพิเศษลำปาง
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สร้างระบบนิเวศกาแฟครบวงจร Lampang Coffee EcoSystem : ระบบกาแฟครบวงจร ปี ๒๕๖๔ งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง ณ พื้นที่ที่เหมาะสม ในพื้นที่จังหวัดลำปาง กิจกรรม ยกระดับจากกิจกรรมและโครงการรายปีสู่ระบบนิเวศถาวร โดยมุ่งจัดตั้ง Lampang Coffee Innovation & Culture Center เพื่อเป็นกลไกกลางด้านการเรียนรู้ วิจัย นวัตกรรม ฝึกอบรม ธุรกิจ การตลาด และการท่องเที่ยวกาแฟ ๑. การพัฒนามาตรฐานกาแฟลำปาง ๒. การสร้างวิสาหกิจชุมชนกาแฟต้นแบบและมีเครือข่ายธุรกิจ
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สู่ศูนย์กลางระดับภูมิภาค Lampang Global Coffee Hub : ศูนย์กลางกาแฟล้านนาสู่กาแฟโลก ปี ๒๕๖๕ งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน

หัวข้อ	รายละเอียด										
	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง ณ พื้นที่ที่เหมาะสมในจังหวัดลำปาง กิจกรรม ขยายผลสู่ระดับภูมิภาคและนานาชาติเกิดพื้นที่นวัตกรรมกาแฟโดยใช้กาแฟเป็น Sofe Power ของจังหวัดเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์เมืองแห่งการเรียนรู้ การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมลำปาง										
๙. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานหลัก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง หน่วยงานร่วม ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน ๓. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง ๔. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง ๕. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง ๖. ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่										
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕										
๑๑. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ จำนวน ๒,๑๕๒,๕๐๐ บาท <table><tr><td>พ.ศ. ๒๕๗๑</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๒</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๓</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๔</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๕</td></tr><tr><td>๒,๑๕๒,๕๐๐</td><td>๒,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๒,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๒,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๒,๐๐๐,๐๐๐</td></tr></table> งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ รวมงบประมาณทั้งหมด ๑๐,๑๕๒,๕๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	๒,๑๕๒,๕๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐
พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕							
๒,๑๕๒,๕๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐							
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย มีความรู้ในการผลิตกาแฟร่วมกับแมลงผสมเกสรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การแปรรูปกาแฟ และการคัดคุณภาพเมล็ดกาแฟ และเกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ จำนวน ๖ กลุ่ม และผู้ประกอบการธุรกิจกาแฟ จำนวน ๑๐ ราย ๒. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการพัฒนาสร้างมูลค่าและต้นแบบ Lampang Coffee Craft : ปันกาแฟลำปางให้มีเรื่องเล่า ๓. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย สร้างการท่องเที่ยว Lampang Coffee Connect : เชื่อมกาแฟเชื่อมเมือง ๔. เกิดระบบนิเวศกาแฟครบวงจร Lampang Coffee EcoSystem : ระบบกาแฟครบวงจร จำนวน ๑ แห่ง										

หัวข้อ	รายละเอียด
	๕. เกิดศูนย์กลางระดับภูมิภาค Lampang Global Coffee Hub : ศูนย์กลางกาแฟล้านนาสู่กาแฟโลก เป็นพื้นที่นวัตกรรมกาแฟ โดยใช้กาแฟเป็น Sofe Power ของจังหวัด จำนวน ๑ แห่ง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย มีความรู้ในการผลิตกาแฟร่วมกับแมลงผสมเกสรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การแปรรูปกาแฟ และการคัดคุณภาพเมล็ดกาแฟ และเกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ จำนวน ๖ กลุ่ม และผู้ประกอบการธุรกิจกาแฟ จำนวน ๑๐ ราย ๒. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการพัฒนาสร้างมูลค่าและต้นแบบ Lampang Coffee Craft : ปั่นกาแฟล้าปางให้มีเรื่องเล่า ๓. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย สร้างการท่องเที่ยว Lampang Coffee Connect : เชื่อมกาแฟเชื่อมเมือง ๔. เกิดระบบนิเวศกาแฟครบวงจร Lampang Coffee EcoSystem : ระบบกาแฟครบวงจร จำนวน ๑ แห่ง ๕. เกิดศูนย์กลางระดับภูมิภาค Lampang Global Coffee Hub : ศูนย์กลางกาแฟล้านนาสู่กาแฟโลก เป็นพื้นที่นวัตกรรมกาแฟ โดยใช้กาแฟเป็น Sofe Power ของจังหวัด จำนวน ๑ แห่ง เชิงคุณภาพ ๑. เกษตรกรสามารถเพาะปลูกกาแฟในพื้นที่ที่เหมาะสม ได้ผลผลิตกาแฟที่มีคุณภาพ และสามารถแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้ากาแฟได้ ๒. เกษตรกรสามารถแปรรูปกาแฟ และคัดคุณภาพเมล็ดกาแฟได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ๓. เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายสินค้ากาแฟในพื้นที่จังหวัดล้าปาง และพื้นที่อื่นๆ สามารถสร้างเครือข่ายการประกอบธุรกิจกาแฟได้อย่างยั่งยืน ๔. เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวกาแฟ สร้างรายได้ชุมชน และเกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับเกษตรอุตสาหกรรมตลาดนำการผลิต
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๑ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดลำปางที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี
๔. หลักการและเหตุผล	เนื่องด้วยปัจจุบัน ได้พบปัญหาผลผลิตล้นตลาดในภาคการเกษตร เกษตรกรไม่สามารถนำผลผลิตส่งโรงงานอุตสาหกรรมได้ เพราะติดปัญหาเรื่องคุณภาพและมาตรฐาน ขาดการรับผลิตผลผลิตทางการเกษตร และการรักษาคุณภาพ จำนวนของผลผลิตทางการเกษตรทำให้ไม่สามารถนำส่งผลผลิตให้แก่ภาคอุตสาหกรรมได้ จากประเด็นดังกล่าว จึงได้มีแนวคิดจัดทำโครงการยกระดับเกษตรอุตสาหกรรมตลาดนำการผลิต เพื่อสร้างการรับรู้แนวทาง ตลอดจนการส่งเสริมให้คำแนะนำเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจในการเตรียมผลผลิตให้ได้มาตรฐานและได้รับใบรับรอง จากหน่วยงานภาครัฐอันเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ในการรองรับตลาดของผลผลิตทางการเกษตร โดยจะมีการจัดคู่เชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิต (เกษตรกร) และตลาดล่วงหน้า(ภาคอุตสาหกรรม) อันจะสร้างความยั่งยืนให้แก่เกษตรกร ตลอดจนการยกระดับมาตรฐาน และคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรปลอดภัยและประสิทธิภาพ เพื่อบริโภคภาคอุตสาหกรรมล่วงหน้า ซึ่งถือว่าการส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อการพึ่งพาตนเองได้ และสร้างรายได้ที่แน่นอนในการเชื่อมโยงตลาดอุตสาหกรรมล่วงหน้า แนวทางการพัฒนา Value Chain - เกษตรคุณภาพ เชื่อมโยงอุตสาหกรรม ต้นน้ำ ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนา ศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการ กลางน้ำ ฐานข้อมูลผู้ผลิต ผู้จำหน่ายผลผลิตเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย ที่เป็นระบบมีหน่วยงานจัดเก็บ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ปลายทาง ส่งเสริมการตลาดและสร้างความเชื่อมั่นผู้บริโภค สร้างช่องทางการตลาด สนับสนุนการจับคู่ธุรกิจเชื่อมโยงผู้ผลิตและตลาด นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดสมัยใหม่และพร้อมปรับตัวสู่ระบบเกษตรตามมาตรฐาน รวมถึงการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่น่าสนใจแปรรูปสินค้าเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
	เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มและสามารถแข่งขันในตลาดได้ ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ระบบคอนแทรคฟาร์มมิ่ง และ MOU ซื้อขายล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระบบตลาด นำการผลิตอย่างแท้จริง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. ยกระดับระดับมาตรฐานและคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรปลอดภัยและประสิทธิภาพ เพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรม ๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าทางการเกษตรปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค ๓. ส่งเสริมให้เกิดเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีระบบการผลิตตามมาตรฐาน มีการบริหารจัดการฟาร์มแบบมืออาชีพ และสามารถผลิตสินค้าที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดอุตสาหกรรมได้ ๔. ส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่สามารถแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีนวัตกรรม มาตรฐาน และคุณภาพ พร้อมขยายช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๕. ส่งเสริมสนับสนุนการจับคู่ธุรกิจเชื่อมโยงภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรม
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ผลผลิตด้านการเกษตร ได้รับมาตรฐานคุณภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐ ๒. เพิ่มช่องทางการตลาด อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างให้เกิดรายได้มากขึ้น ร้อยละ ๓๐ ๓. เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน ๔. เกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าร่วมโครงการ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ราย และผ่านการพัฒนาเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ๕. เกิด MOU หรือ Contract farming ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โรงงาน/ตลาดรับซื้อ อย่างน้อย ๑๐ คู่
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่จังหวัดลำปาง
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	การยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตรอุตสาหกรรมตลาดนำการผลิต ส่งเสริมและบ่มเพาะผู้ประกอบการรุ่นใหม่
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓๕๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สภาอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง ณ โรงแรมเวียงลคอร จังหวัดลำปาง กิจกรรม ๑. การฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยการบรรยายและฝึกภาคปฏิบัติของวิทยากร ด้านมาตรฐานด้านการเกษตรเพื่อรองรับตลาดอุตสาหกรรม หลักสูตร “เกษตรปลอดภัย ได้มาตรฐาน พัฒนาสู่ตลาดอุตสาหกรรม” ๒. การฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยการบรรยายและฝึกภาคปฏิบัติของวิทยากรเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเกษตรกรตามข้อกำหนดเฉพาะของวัตถุดิบ และควบคุมคุณภาพวัตถุดิบ ข้อกำหนดเฉพาะทักษะ และข้อกำหนดเฉพาะมาตรฐาน คุณภาพ ต่างๆ ที่จะนำมาวางแผนด้านการตลาด หลักสูตร “เกษตรครบสูตร: วัตถุดิบดี คนมีทักษะ แผนตลาดแม่นยำ” ๓. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การแปรรูปสินค้าเกษตร สนับสนุนการออกแบบผลิตภัณฑ์ การขอใบรับรองคุณภาพ และเชื่อมโยงเข้าสู่ตลาดออนไลน์ / โมเดิร์นเทรด
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาศักยภาพระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน ๒๑๙,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สภาอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง ณ พื้นที่ที่เหมาะสม ในพื้นที่จังหวัดลำปาง กิจกรรม ๑. การฝึกอบรม หลักสูตร “GAP & Organic Pro: ฟาร์มคุณภาพ ผลิตได้ ขายได้จริง” ฟาร์มเกษตรที่มีระบบมาตรฐาน GAP / เกษตรอินทรีย์ ที่สามารถส่งผลผลิตเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรม ๒. การฝึกอบรม หลักสูตร การแปรรูปสินค้าเกษตรที่มีเทคโนโลยีและมาตรฐาน โรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร มช. (CMU STeP Pilot Plant)

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. การฝึกอบรมความรู้ เกี่ยวกับระบบการผลิตสินค้าเกษตรแบบพันธสัญญา (Contract Farming) ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดงานแสดงสินค้าและส่งเสริมการตลาดเชื่อมโยงธุรกิจเกษตร ๙๓๑,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สภาอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง ณ ห้างสรรพสินค้า ในพื้นที่จังหวัดลำปาง กิจกรรม ๑. กิจกรรมการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) เชื่อมโยงตลาดระหว่างเกษตรกรผู้ผลิต และผู้ประกอบการโรงงาน เพื่อส่งเสริมการค้าขายสินค้าล่วงหน้า ๒. กิจกรรมคอนแทรคฟาร์มมิ่ง (Contract Farming) ระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตกับผู้ประกอบการโรงงาน ๓. กิจกรรมเวทีเสวนาการเชื่อมโยงธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ๔. จำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร ๕. กิจกรรมติดตามและประเมินผลโครงการ (M&E)
๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๑๑. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการพัฒนาให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ตามมาตรฐาน พร้อมจำหน่ายเข้าสู่อุตสาหกรรมได้จริง จำนวน ๑๐๐ ราย ๒. ผลผลิตทางการเกษตรกร /ผู้ประกอบการ ได้รับมาตรฐานและมีคุณภาพ จำนวน ๑๐ ราย ๓. ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สามารถแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบพร้อมจำหน่าย และมีช่องทางการตลาดที่ชัดเจน จำนวน ๑๐ ราย ๔. เพิ่มช่องทางการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างให้เกิดรายได้มากขึ้น ร้อยละ ๓๐ จากการจำหน่ายผลผลิตรูปแบบเดิม

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ(Outcome)	เชิงปริมาณ เกิดผลิตภัณฑ์เกษตร ได้รับมาตรฐานคุณภาพ เพิ่มขึ้น ๕๐% สามารถเพิ่มช่องทางการตลาด อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าร่วมโครงการ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ราย และผ่านการพัฒนาเข้าสู่ระบบ มาตรฐาน เกิดความร่วมมือ ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โรงงาน/ตลาดรับซื้อ MOU หรือ (Contract Farming) อย่างน้อย ๑๐ คู่ เชิงคุณภาพ เกษตรกรผลิตสินค้าทางการเกษตรที่ปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค มีระบบการผลิตตาม มาตรฐานเกษตรปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับ ภาควิสาหกรรมการรวมกลุ่มและบริหารจัดการฟาร์มแบบ มีอาชีพ สามารถผลิตสินค้าที่ตอบสนองต่อความต้องการของ ตลาดอุตสาหกรรม และเกิดผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่สามารถแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีนวัตกรรม มาตรฐาน และมีคุณภาพ พร้อมขยายช่องทางการตลาดทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนานวัตกรรมและสร้างเศรษฐกิจใหม่ด้วยไฟ
๒. ชื่อแผนงาน	๑. การพัฒนานวัตกรรมและสร้างเศรษฐกิจใหม่ด้วยไฟและไม้เศรษฐกิจ ๒. พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	-ยกระดับหัตถอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม บนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ -การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี -พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน -ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรโดยพัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๔. หลักการและเหตุผล	ตามที่จังหวัดลำปางได้กำหนดการพัฒนาจังหวัดระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๕) โดยมีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดลำปาง เมืองอัจฉริยะสร้างสรรค์ และเมืองมรดกวัฒนธรรม น่ายุติและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนเกษตรสมัยใหม่ตามแนวทาง BCG ครอบคลุมการผลิตอัจฉริยะ มาตรฐานความปลอดภัย การแปรรูปอาหารนวัตกรรม และตลาดดิจิทัลที่เชื่อมโยงชุมชนกับผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ มีโครงการสำคัญในการขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่าเกษตรลำปาง และยกระดับสินค้าเกษตรทั้งพืชและไม้เศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด ปัจจุบันจังหวัดลำปาง เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงด้าน"ไฟและไม้เศรษฐกิจ" มีโรงงานแปรรูปไม้ที่มีความต้องการใช้จากไม้จำนวนมาก มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดประมาณ ๔,๕๐๐ ล้านบาท มีการส่งออกไม้แปรรูป ผลิตภัณฑ์จากไม้ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากป่าไม้ เป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ มีโรงงานแปรรูปไม้ โรงงานผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนจากไม้ โรงงานเครื่อง และโรงงานแปรรูปวัสดุเหลือใช้จากการผลิตไม้เป็นจำนวนมาก แต่ด้วยจำนวนไม้ที่ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมมีปริมาณลดลง และมีราคาสูงขึ้น ทำให้โรงงานแปรรูปไม้ต้องลดขนาดการผลิตลง ดังนั้นเพื่อให้เศรษฐกิจในจังหวัดลำปางได้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพเกษตรกรรมจังหวัดลำปางและสภาพอุตสาหกรรมจังหวัดลำปางและศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ

หัวข้อ	รายละเอียด
	(เอ็มเทค) ได้มีการขับเคลื่อนลำปางเมืองไผ่และไม้ เพื่อกระตุ้นการฟื้นตัวของเศรษฐกิจทั้งภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมโดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน แต่ยังคงขาดเทคโนโลยี Pre - process ที่จะแปลงลำไผ่ไผ่ดิบให้เป็นซีไผ่ (bamboo strips) ที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการ Pos-tprocess ของโรงงานในพื้นที่ได้อย่างมีคุณภาพและมีต้นทุนแข่งขัน รวมถึงการรับรองมาตรฐานการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดย ทำงานต้นน้ำร่วมกับชุมชนผู้ปลูกไผ่ใน จังหวัดลำปาง เพื่อสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ ด้านการขับเคลื่อนเกษตรสมัยใหม่ ภายใต้โครงการสำคัญการขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่าเกษตรลำปางและยกระดับสินค้าเกษตรทั้งพืชและไม้เศรษฐกิจสำคัญของ จังหวัดลำปาง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสร้างนวัตกรรมการแปรรูปไผ่ ๒. เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เกษตรกรด้านการจัดการสวนอย่างยั่งยืนและเพิ่มมูลค่าผลผลิต ๓. เพื่อสร้างเศรษฐกิจใหม่ในชุมชน ๔. เพื่อลดการเผาเศษไม้และลดค่า Pm ๒.๕
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- รายได้ครัวเรือนของเกษตรกรเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ - ลด PM๒.๕ จากไผ่ช่วยยกระดับสุขภาพประชาชนลำปาง - อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจของจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๓ พื้นที่ จังหวัดลำปาง ได้แก่ ๑. ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ๒. ตำบลบ้านหวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง ๓. ตำบลแม่หมอก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดประชุมทำความเข้าใจระดับตำบลและจังหวัด ๑๐,๐๐๐ บาท สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สนง.สภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดประชุมจัดทำ MOU ๑๐,๐๐๐ บาท สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สนง.สภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	สนับสนุนเครื่องจักร Per-Process ๓ ชุมชน ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท อบต.ร่องเคาะ, อบต.บ้านหวด,เทศบาลตำบลแม่หมอก

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	MTEC, สภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดอบรมการใช้เครื่องมือการแปรรูปไม้ ในพื้นที่ ๓ ชุมชน ๑๐๐,๐๐๐ บาท สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สนง.สภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เสริมสร้างองค์ความรู้เรื่องมาตรฐาน FSC ให้เกษตรกร ๓๕๐,๐๐๐ บาท สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สนง.สภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ ๓๐,๐๐๐ บาท สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สนง.สภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๑๑. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	- เกษตรกรมีความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป และ สร้างมูลค่าเพิ่มไม้ - โรงงานแปรรูปไม้และไม้เศรษฐกิจจังหวัดลำปาง จำนวน ๓ แห่ง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ(Outcome)	เชิงปริมาณ - เศรษฐกิจของจังหวัดลำปางขยายตัวเพิ่มขึ้น - จำนวนรายได้ครัวเรือนของเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น เชิงคุณภาพ - สร้างรายได้ชุมชน เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน - ลดพื้นที่การปลูกพืชเชิงเดี่ยว ลงฝุ่นควันและ ไฟป่า - เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากไม้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ สร้างมูลค่า การตลาดน้ำผึ้งทั้งระบบ ผ่านช่องทางออนไลน์
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๑ แผนงานเมืองเกษตรอัจฉริยะ ยกระดับภาคเกษตรเข้าสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะ และเศรษฐกิจอาหารมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
๔. หลักการและเหตุผล	๑) ยุทธศาสตร์ชาติดูยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น แนวทางการพัฒนา การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ๓) นโยบายรัฐบาล การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย พัฒนาภาคเกษตร ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม ๔) ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี แผนงานที่ ๑ พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง ๕) ประเด็นการพัฒนาภาคเหนือของกลุ่มจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรสร้างสรรค์ (๑.๒) สรุปสาระสำคัญ สภาพปัญหา / ความต้องการ : พื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นฐานการผลิตน้ำผึ้งที่สำคัญและคุณภาพดีที่สุดของประเทศไทย มีการผลิตน้ำผึ้งกว่า ๑๐,๐๐๐ ตันต่อปี สร้างรายได้ให้เกษตรกรมูลค่ากว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ปัจจุบันภาครัฐมีนโยบายในการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร เข้าสู่ระบบมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร (Good Agricultural Practice : GAP) ความปลอดภัย ด้านอาหาร (Food Safety) ซึ่งสถานการณ์การพัฒนาฟาร์มผึ้งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนเข้าสู่มาตรฐาน GAP มีฟาร์มผึ้งที่ผ่านกระบวนการพัฒนาและได้รับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้งไปแล้ว ๕๗๓ ฟาร์ม จำนวนรังผึ้ง ๑๓๘,๖๓๗ รัง คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๘๕

หัวข้อ	รายละเอียด
	จากข้อมูลฟาร์มผึ้งทั่วประเทศ ๗๔๐ ฟาร์ม ๑๗๘,๐๖๒ ไร่ (สำนักงานปศุสัตว์เขต ๕ ,๒๕๖๒) ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อรองรับนโยบายดังกล่าว อีกทั้ง การพัฒนาในด้านความปลอดภัยด้านอาหารยังต้องมีการสร้างเสถียรภาพในการผลิตน้ำผึ้งให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของประเทศตามประกาศของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และมาตรฐานน้ำผึ้งคุณภาพสูงล้านนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน การพัฒนาการเลี้ยงผึ้งที่มุ่งเน้นการผลิตน้ำผึ้งคุณภาพสูงจะต้องพัฒนาทั้งระบบ ตั้งแต่การพัฒนาฟาร์มผึ้งเข้าสู่มาตรฐาน และการสร้างเสถียรภาพการผลิตน้ำผึ้งให้มีคุณภาพโดยการตรวจให้การรับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้ง ศูนย์รวบรวมน้ำผึ้ง โรงงาน/สถานที่บรรจุน้ำผึ้ง สถานที่จำหน่ายน้ำผึ้ง ซึ่งจะทำให้ผลผลิตน้ำผึ้งมีคุณภาพสูงขึ้นสู่สินค้าที่มีคุณภาพสูง (Premium Quality) มีความปลอดภัย เป็นน้ำผึ้งที่จะถูกส่งต่อไปยังผู้บริโภคผ่านสินค้าน้ำผึ้งคุณภาพสูงล้านนา (Lanna Premium Honey) รวมถึงผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำผึ้งเพื่อสุขภาพ มีมูลค่าเพิ่ม มีความสามารถในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ประเทศซึ่งคุณภาพน้ำผึ้งจะมีปัจจัยที่มีผลกระทบมาจากความมั่นคงด้านพืชที่ให้น้ำหวาน เช่น ลำไย ลิ้นจี่ และส้มที่จะต้องใช้น้ำผึ้งในปริมาณที่เพียงพอและต่อเนื่อง ดังนั้น การพัฒนาการเลี้ยงผึ้งที่มุ่งเน้นการผลิตน้ำผึ้งคุณภาพสูงจะต้องพัฒนาทั้งระบบ ตั้งแต่การพัฒนาฟาร์มผึ้งเข้าสู่มาตรฐาน การพัฒนาด้านความมั่นคงด้านพืชที่ให้น้ำหวานเป็นอาหารผึ้ง และการสร้างเสถียรภาพการผลิตน้ำผึ้งให้มีคุณภาพโดยการตรวจให้การรับรองมาตรฐานฟาร์ม มาตรฐานการผลิตน้ำผึ้ง จะทำให้ผลผลิตน้ำผึ้งคุณภาพ มีความปลอดภัย เป็นน้ำผึ้งที่จะถูกส่งต่อไปยังผู้บริโภคผ่านสินค้าน้ำผึ้งคุณภาพสูงล้านนา ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำผึ้งเพื่อสุขภาพมีมูลค่าเพิ่ม มีความสามารถในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ประเทศ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ และยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๙ ผึ้ง (honey bee) เป็นแมลงที่มีคุณค่าต่อมวลมนุษย และสร้างความสมดุลให้แก่สภาพแวดล้อมในธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ก่อให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะช่วย

หัวข้อ	รายละเอียด
	ผสมเกสรเพิ่มผลผลิตให้แก่พืชเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น เงาะ ลำไย ลิ้นจี่ ส้มมะพร้าว มะม่วง กาแฟ ท้อ และสตรอเบอร์รี่ เป็นต้น การใช้ผึ้งช่วยในการผสมเกสรนั้นทำให้เกษตรกรใช้ยาเคมีกำจัดศัตรูพืชด้วยความระมัดระวังมากขึ้น โดยผู้ปลูกพืชยังได้ประโยชน์จากผึ้งในการช่วยผสมเกสรเพื่อเพิ่มผลผลิต ส่วนผู้เลี้ยงผึ้งได้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์จากผึ้ง โดยผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากผึ้ง ซึ่งได้แก่ น้ำผึ้ง (honey) ไขผึ้ง (bee wax) นมผึ้ง (royal jelly) เกสร (bee pollen) ยางไม้ (propolis) และพิษผึ้ง (bee venom) ซึ่งผลิตภัณฑ์ผึ้งมีคุณค่าทางเศรษฐกิจใช้เป็น ส่วนประกอบของเครื่องอุปโภค และบริโภคหลายชนิดที่จำเป็นต่อมนุษย์ ผึ้งจัดเป็นแมลงที่ช่วยผสมเกสรและเพิ่มผลผลิตพืชได้ เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีการเกษตรได้มีการพัฒนาปัจจัยการผลิตพืชทุกด้าน เพื่อให้เกษตรกรสามารถได้รับผลผลิตที่ดีและมีคุณภาพ จึงมีวางแผนและควบคุมต่างๆ ในการปลูกพืชเพื่อให้ได้ผลผลิตเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ การใช้ผึ้งผสมเกสรก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่เกษตรกรอาจมองข้าม แม้จะมีการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ในช่วงการบานของดอกหากไม่มีช่วยผสมเกสรผลผลิตที่จะได้รับจากพืชจะสำเร็จเพียงร้อยละ ๔๐ - ๖๐ จากการผสมตามธรรมชาติและผสมด้วยตัวเองนอกจากนี้ยังมีพืชอีกหลายชนิดที่หากมีการผสมเกสรที่ไม่เต็มที่จะทำให้เกิดผลบิดเบี้ยวและไม่ได้คุณภาพ การใช้ผึ้งช่วยในการผสมเกสรนั้น ถือเป็นวิธีการที่ดีและเป็นที่ยอมรับในทั่วโลก การผสมเกสรจากผึ้งสามารถช่วยเพิ่มผลผลิตทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือคิดเป็นร้อยละประมาณ ๔๐ - ๙๐ ดังนั้นการเลี้ยงผึ้งเพื่อช่วยผสมเกสรเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเกษตร อีกทั้งผู้เลี้ยงผึ้งพันธุ์ยังสามารถเคลื่อนย้ายรังผึ้งไปตามแหล่งที่ต้องการรวมถึงสามารถได้รับผลผลิตจากการเลี้ยงผึ้งเพิ่มได้อีกด้วย
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. สามารถสร้าง สถานที่จำหน่ายน้ำผึ้งคุณภาพสูง ๒. สร้างความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาภาคผลิต และส่งเสริมเกษตรกรสู่เกษตรกรยั่งยืน โดยการสร้างสรรค์มูลค่าสูงและปลอดภัย โดยสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์การเกษตรและอาหาร เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เกษตรกรมีอาชีพที่เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพัฒนาการผลิตน้ำผึ้งที่มีมูลค่าเพิ่ม สู่ตลาดทั้งในและนอกประเทศ

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑.เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง/ฟาร์มผึ้ง ในกลุ่มจังหวัดลำปางได้รับการเทรนนิ่งการขายในรูปแบบออนไลน์ การตัดต่อคลิป การถ่ายภาพและวิดีโอคลิป จำนวน ๒๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองปาน อำเภอวังเหนือ อำเภอกะคา อำเภอห้างฉัตร อำเภอเมือง อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
๘. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมยกระดับมาตรฐานการตลาดออนไลน์การขายน้ำผึ้ง คุณภาพสูง
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓๓๔,๑๐๐บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง - ศูนย์วิจัยสัตว์แพทย์ภาคเหนือตอนบน - ศูนย์วิจัยพืชอาหารสัตว์
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	ตุลาคม ๒๕๗๐ – กันยายน ๒๕๗๑
๑๑. งบประมาณ	๓๓๔,๑๐๐บาท งบพัฒนาจังหวัดลำปาง
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดลำปาง จำนวน ๒๐ ราย สามารถตัดต่อคลิป การถ่ายภาพและวิดีโอคลิป น้ำผึ้ง ฟาร์มผึ้ง เพื่อลงขายช่องทางออนไลน์ได้
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	๑.เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดลำปาง มีการบริหารจัดการ ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนา การบริหารจัดการที่ดี ๒ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต รายได้ สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน
 แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาการเกษตรเพื่อสนับสนุนเกษตรกรและภาคเกษตร โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	จังหวัดลำปาง
๔. หลักการและเหตุผล	โครงการชลประทานลำปาง เป็นหนึ่งในโครงการสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรน้ำในจังหวัดลำปาง ซึ่งมีเป้าหมายหลัก คือ การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรน้ำ อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพเพื่อการเกษตรและการบริโภคของประชาชนในพื้นที่ โครงการนี้ประกอบด้วย การก่อสร้างและปรับปรุงระบบชลประทาน เช่น คลองส่งน้ำ ฝายทดน้ำ และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งช่วยในการจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนการเพาะปลูกและลดความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้ง นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โครงการชลประทานลำปาง มีแผนเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยให้การสนับสนุนแหล่งน้ำภาคการเกษตรในท้องถิ่น ช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่จำนวน ๑๓ อำเภอ ในเขตพื้นที่จังหวัดลำปางตามพันธกิจของยุทธศาสตร์กรมชลประทาน ดังนี้ ๑. พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เกิดความสมดุล <u>แนวทางการพัฒนา</u> - พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะลุ่มน้ำ - ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพโครงการชลประทานเดิมให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๒. บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอทั่วถึงและเป็นธรรม <u>แนวทางการพัฒนา</u> - บริหารจัดการน้ำโดยให้ทุกภาคส่วนได้รับน้ำที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีใน

หัวข้อ	รายละเอียด
	แต่ละปี (อุปโภค บริโภค รักษาระบบนิเวศ เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม) เพื่อสร้างความสมดุลในการใช้และจัดสรรน้ำให้มีประสิทธิภาพ - ควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำชลประทานและรักษาระบบนิเวศ - บริหารจัดการพื้นที่ชลประทานเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุด ๓. ดำเนินการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำตามภารกิจอย่างเหมาะสม <u>แนวทางการพัฒนา</u> - ป้องกันความเสียหายและสนับสนุนบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ ๔. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ <u>แนวทางการพัฒนา</u> - สนับสนุนผลักดันการสร้างเครือข่ายบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อย่างยั่งยืน - ขยายเครือข่ายการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนให้ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน โครงการชลประทานลำปาง สนับสนุนการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของภาคราชการ (ส่วนราชการ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ท้องถิ่น) การพัฒนาและบูรณาการกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างกรมชลประทาน และเครือข่ายหน่วยงานในระดับพื้นที่ต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการ และการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีทิศทางการดำเนินงานด้านการจัดการน้ำร่วมกัน รวมถึงการสร้าง ความเข้มแข็ง อาทิ การให้คำปรึกษาหรือให้ความรู้เพื่อเพิ่ม ศักยภาพในการดำเนินงานให้กับหน่วยงานต่าง ๆ
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการส่งน้ำ ๒) พัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ และลดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ ๓) เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน ๔) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ๕) เพื่อให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการระหว่างภาคประชาชน กับหน่วยงานภาครัฐ

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) สนับสนุนพื้นที่รับประโยชน์เดิม (ไร่) ๒) จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่) ๓) จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (โครงการ)
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ช่วยเหลือพื้นที่รับประโยชน์ ของเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง - กิจกรรมที่ ๑ อ่างเก็บน้ำห้วยเด่นยาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่รับประโยชน์ ๕๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๗.๕๑๘๙ Long : ๙๙.๒๑๒๖ - กิจกรรมที่ ๒ ฝายแม่เสริม (เวียงรัง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๕๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๐๕๒๓ Long : ๙๙.๑๘๖๔ - กิจกรรมที่ ๓ อ่างเก็บน้ำห้วยไร่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๑๗๔๕ Long : ๙๙.๖๒๘๙ - กิจกรรมที่ ๔ อ่างเก็บน้ำแม่มอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๓๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๑๔๑๕ Long : ๙๙.๗๒๕๐ - กิจกรรมที่ ๕ อ่างเก็บน้ำแม่สันตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อุปกคบริโภค) พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๓๖๓๓ Long : ๙๙.๒๔๖๓ - กิจกรรมที่ ๖ อ่างเก็บน้ำแม่ธิ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่รับประโยชน์ ๓,๐๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๑๒๙๕ Long : ๙๙.๔๐๑๘ - กิจกรรมที่ ๗ อ่างเก็บน้ำแม่ไฮ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่รับประโยชน์ ๓,๐๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๐๗๗๓ Long : ๙๙.๓๗๐๘ - กิจกรรมที่ ๘ อ่างเก็บน้ำแม่ยอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่รับประโยชน์ ๒,๐๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๙๑๘๐ Long : ๙๙.๒๕๑๒
๘. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมหลักฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบกระจายน้ำตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ	ขุดลอกตะกอนดินอ่างเก็บน้ำห้วยเด่นยาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแม่ะ อำเภอลี้ จังหวัดลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) ๔๕๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	นายธนากร ยวงแก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและ บำรุงรักษาที่ ๕ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ขุดลอกตะกอนดินหน้าฝายแม่เสริม (เวียงรัง) อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลเสริมกลาง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) ๓๕๐,๐๐๐ บาท นายอัศรเดช ไชยวงศ์ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและ บำรุงรักษาที่ ๔ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ขุดลอกตะกอนดินอ่างเก็บน้ำห้วยไร่ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) ๔๑๐,๐๐๐ บาท นายกิตติคุณ ปวงแก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและ บำรุงรักษาที่ ๓ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ขุดลอกตะกอนดินอ่างเก็บน้ำแม่มอน อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) ๔๖๐,๐๐๐ บาท นายกิตติคุณ ปวงแก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและ บำรุงรักษาที่ ๓ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ขุดลอกฝายตักตะกอน อ่างเก็บน้ำแม่สันตอนบน อัน เนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) ๓๔๐,๐๐๐ บาท นายกิตติคุณ ปวงแก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและ บำรุงรักษาที่ ๓ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ชุดลอกตะกอนดินอ่างเก็บน้ำแม่ธิ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลวังพร้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) ๖๕๐,๐๐๐ บาท นายกิตติคุณ ปวงแก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๓ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๘.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมสันทำนบกดินพร้อมอาคารประกอบ อ่างเก็บน้ำแม่ไฮ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลนาแสง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายกิตติคุณ ปวงแก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๓ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๘.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมสันทำนบกดินพร้อมอาคารประกอบ อ่างเก็บน้ำแม่ยอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) ๑,๔๔๐,๐๐๐ บาท นายอัครเดช ไชยวงศ์ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๔ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๙. หน่วยงานดำเนินการ หน่วยงานดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ ตำแหน่ง สถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์	โครงการชลประทานลำปาง นายอาทิตย์ หุ่นเจ็ด ผู้อำนวยการโครงการชลประทานลำปาง โครงการชลประทานลำปาง ๓๙๙ หมู่ ๕ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ๕๒๑๐๐ ๐ ๕๔๘๒ ๑๐๗๓-๔
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑
๑๑. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๖,๑๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด										
	สรุปงบประมาณจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ - พ.ศ. ๒๕๗๕ <table><tr><td>พ.ศ. ๒๕๗๑</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๒</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๓</td></tr><tr><td>๖,๑๐๐,๐๐๐</td><td>๑๐,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๑๐,๐๐๐,๐๐๐</td></tr></table> <table><tr><td>พ.ศ. ๒๕๗๔</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๕</td></tr><tr><td>๑๐,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๑๐,๐๐๐,๐๐๐</td></tr></table>	พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	๖,๑๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓									
๖,๑๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐									
พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕										
๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐										
๑๒. ผลผลิต (Output)	มีการจัดการน้ำเพียงพอต่อพื้นที่การเพาะปลูก และลดความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้ง นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน										
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ/ฝายทดน้ำ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๖ แห่ง - อ่างเก็บน้ำห้วยเด่นยาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่รับประโยชน์ ๕๐๐ ไร่ - อ่างเก็บน้ำห้วยไร่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐ ไร่ - อ่างเก็บน้ำแม่มอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่รับประโยชน์ ๑,๓๐๐ ไร่ - อ่างเก็บน้ำแม่สันตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อุบโกคบริโกค) - อ่างเก็บน้ำแม่ธิ อันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่รับประโยชน์ ๓,๐๐๐ ไร่ - ฝายแม่เสริม (เวียงรัง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่รับประโยชน์ ๑,๕๐๐ ไร่ ๒. ซ่อมแซมสันทำนบกดินพร้อมอาคารประกอบ จำนวน ๒ แห่ง - อ่างเก็บน้ำแม่ไฮ อันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่รับประโยชน์ ๓,๐๐๐ ไร่ - อ่างเก็บน้ำแม่ยอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่รับประโยชน์ ๒,๐๐๐ ไร่										

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรทั้งระบบ
๒. หลักการและเหตุผล	โครงการชลประทานลำปาง เป็นหนึ่งในโครงการสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรน้ำในจังหวัดลำปาง ซึ่งมีเป้าหมายหลัก คือ การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพเพื่อการเกษตรและการบริโภคของประชาชนในพื้นที่ โครงการนี้ประกอบด้วย การก่อสร้างและปรับปรุงระบบชลประทาน เช่น คลองส่งน้ำ ฝ่ายทดน้ำ และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งช่วยในการจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนการเพาะปลูกและลดความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้ง นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โครงการชลประทานลำปาง มีแผนเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดลำปางโดยให้การสนับสนุนแหล่งน้ำภาคการเกษตรในท้องถิ่น ช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่จำนวน ๑๓ อำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดลำปางตามพันธกิจของยุทธศาสตร์กรมชลประทาน ดังนี้ ๑. พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เกิดความสมดุล <u>แนวทางการพัฒนา</u> - พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพลักษณะกลุ่มน้ำ - ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพโครงการชลประทานเดิมให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๒. บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอทั่วถึงและเป็นธรรม <u>แนวทางการพัฒนา</u> - บริหารจัดการน้ำโดยให้ทุกภาคส่วนได้รับน้ำที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (อุปโภค บริโภค รักษาระบบนิเวศ เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม) เพื่อสร้างความสมดุลในการใช้และจัดสรรน้ำให้มีประสิทธิภาพ - ควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำชลประทานและรักษาระบบนิเวศ - บริหารจัดการพื้นที่ชลประทานเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุด

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. ดำเนินการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำตามภารกิจอย่างเหมาะสม <u>แนวทางการพัฒนา</u> - ป้องกันความเสียหายและสนับสนุนบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ ๔. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ <u>แนวทางการพัฒนา</u> - สนับสนุนผลักดันการสร้างเครือข่ายบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อย่างยั่งยืน - ขยายเครือข่ายการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนให้ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน โครงการชลประทานลำปาง สนับสนุนการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคราชการ (ส่วนราชการ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ท้องถิ่น) การพัฒนาและบูรณาการกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างกรมชลประทาน และเครือข่ายหน่วยงานในระดับพื้นที่ต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการ และการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีทิศทางการดำเนินงานด้านการจัดการน้ำร่วมกัน รวมถึงการสร้าง ความเข้มแข็ง อาทิ การให้คำปรึกษาหรือให้ความรู้เพื่อเพิ่ม ศักยภาพในการดำเนินงานให้กับหน่วยงานต่าง ๆ จังหวัดลำปางเป็นเมืองเกษตรกรรมที่มีพืชเศรษฐกิจสำคัญ เช่น ข้าว สับปะรด และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งและ มีค่าใช้จ่ายพลังงาน (น้ำมันและไฟฟ้า) ในการสูบน้ำที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับจังหวัดลำปางมีลักษณะภูมิประเทศเป็นแอ่งกระทะ ทำให้ประสบปัญหาวิกฤตฝุ่นละออง PM ๒.๕ และหมอกควันเรื้อรัง ซึ่งการใช้เครื่องยนต์สูบน้ำแบบเดิมในภาคเกษตรกรรม มีส่วนในการก่อกมลพิษทางอากาศและก๊าซเรือนกระจกโดยตรง ดังนั้นโครงการพัฒนาระบบสูบน้ำพลังงานสะอาดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนี้มุ่งส่งเสริมการนำเทคโนโลยีพลังงานสะอาดเข้ามาปรับใช้ในพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชนทดแทนการใช้พลังงานฟอสซิล เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการลดต้นทุนการผลิตและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ดังกล่าวมีความสอดคล้องและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังตอบโจทย์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDG ๑๓ การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงโดยตรงกับประเด็นการพัฒนาของจังหวัดลำปาง ทั้งนี้ โครงการนี้จะช่วยให้เกษตรกรในจังหวัดลำปางสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานในการสูบน้ำได้อย่างเป็นรูปธรรม มีน้ำสำรองสำหรับทำเกษตรกรรมเพื่อต่อสู้กับภัยแล้ง ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งและกระตุ้นให้เศรษฐกิจฐานรากของชุมชนพื้นตัวได้อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันในมิติของสิ่งแวดล้อม โครงการนี้จะช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษในภาคการเกษตร อันเป็นการสนับสนุนนโยบายการกระจายการใช้พลังงานทดแทนที่ประชาชนมีส่วนร่วม และไปสู่การเป็นเมืองสีเขียวที่เติบโตอย่างยั่งยืน ปัจจุบันอุตสาหกรรมการผลิตสัตว์ของประเทศไทยได้ขยายตัวเพิ่มอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมทั้งภายในบริเวณฟาร์มเลี้ยงสัตว์และชุมชนใกล้เคียงเช่นปัญหามลภาวะของกลิ่น น้ำเสียแมลงวัน และพาหะนำโรคต่างๆ เป็นต้น โดยทั้งส่วนของมูลและปัสสาวะที่ขับถ่ายออกจากสัตว์ทางฟาร์ม หรือผู้ประกอบการจำเป็นต้องกำจัดทิ้งออกไป ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น การกำจัดสิ่งปฏิกูล (มูลและปัสสาวะ) จากสัตว์ เช่น การกำจัดด้วยระบบแก๊สชีวภาพ (หรือไบโอแก๊ส Biogas digester คือ แก๊สที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากการย่อยสลายสารอินทรีย์ โดยจุลินทรีย์ภายใต้สภาวะที่ปราศจากออกซิเจน ในขณะที่เกิดการย่อยสลายนั้นจะเกิดแก๊สขึ้นกลุ่มหนึ่งส่วนใหญ่เป็นแก๊สมีเทนเป็นแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ในโตรเจน ไฮโดรเจน และแก๊สอื่นๆ แก๊สมีเทนเป็นแก๊สที่มีมากที่สุดมีคุณสมบัติไม่มีสี ไม่มีกลิ่นและติดไฟได้เบากว่าอากาศ แต่ที่มีกลิ่นเหม็นนั้นเกิดจากแก๊สไฮโดรเจนซัลไฟด์หรือแก๊สไข่เน่า ซึ่งเมื่อจุดไฟกลิ่นเหม็นจะหมดไปถือว่าเป็นวิธีที่เหมาะสม สามารถใช้ได้ทั้งฟาร์มขนาดใหญ่และฟาร์มรายย่อยของเกษตรกรตามชุมชนต่างๆ นอกจากนี้ภายหลังการบำบัด ยังได้แก๊สมีเทนเป็นผลพลอยได้ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นพลังงานสำหรับหุงต้ม การใช้ความร้อน รวมทั้งเป็นพลังงานอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมอื่นๆ ภายในครัวเรือนได้

หัวข้อ	รายละเอียด
	ทั้งนี้ จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่รองรับการขยายตัวของสังคมเมือง ทำให้มีประชากรเข้ามาอาศัยในพื้นที่มากขึ้น ทำให้พื้นที่ทางการเกษตรลดลง แต่ยังคงมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตทางการเกษตรให้มีความปลอดภัย และลดมลภาวะในภาคการเกษตรให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถประกอบอาชีพด้านการเกษตรให้อยู่กับสังคมเมืองได้ จากผลกระทบของสังคมเมืองที่มีความหนาแน่นของประชากร รวมถึงสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดมลภาวะ เช่น ขยะมูลฝอยจากภาคชุมชน จากด้านการเกษตร อุตสาหกรรม โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางน้ำ กลิ่น จึงมีความจำเป็นต้องสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรมีการพัฒนาปรับปรุงระบบการเลี้ยงสัตว์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและลดความเสี่ยงในการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ในกรณีเกิดภัยพิบัติ
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการส่งน้ำ ๒) พัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ และลดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ ๓) เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน ๔) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ๕) เพื่อให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการระหว่างภาคประชาชน กับหน่วยงานภาครัฐ ๖) เพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนในจังหวัดลำปาง ๗) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านพลังงานและการจัดการสิ่งแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๘) เพื่อจัดหาระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ที่เหมาะสมกับศักยภาพในพื้นที่ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในการทำเกษตร รวมทั้งการอุปโภค และบริโภค ๙) เพื่อขยายผล เพิ่มจำนวนเทคโนโลยีพลังงานทดแทนในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพและปัญหาของชุมชน ๑๐) เพื่อส่งเสริมพัฒนาระบบนิเวศการผลิตปศุสัตว์ ๑๑) เป็นแหล่งสาธิตในการผลิตแก๊สชีวภาพ สำหรับใช้ในครัวเรือน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) สนับสนุนพื้นที่รับประโยชน์เดิม (ไร่) ๒) จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่)

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓) จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (โครงการ) ๔) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการใช้พลังงานทดแทนในจังหวัดลำปาง เทียบกับปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ร้อยละ ๕) ๕) ค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน (น้ำมันเชื้อเพลิง/ไฟฟ้า) ในการสูบน้ำ เพื่อการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการลดลง อย่างน้อย ร้อยละ ๑๐ (เทียบกับก่อนเริ่มโครงการ) ๖) ผลประหยัดพลังงานทดแทนได้ ไม่น้อยกว่า ๘.๒๕ toe ต่อปี (ต้นเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อปี) หรือคิดเป็นพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้ ไม่น้อยกว่า ๙๖,๓๙๐ หน่วยต่อปี ๗) สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (คาร์บอนไดออกไซด์ เทียบเท่า) ได้ไม่น้อยกว่า ๔๘.๑๘ ตันคาร์บอนฯ ต่อปี ๘) สังคมในชนบท/ชุมชนอยู่ดีมีสุข ให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (ชุมชน) ๙) ช่วยลดมลภาวะจากกลิ่นเหม็น รวมทั้งแมลงที่บินไปสร้างความรำคาญ/ รบกวนเพื่อนบ้าน และ ลดภาวะเรือนกระจก (ชุมชน)
๕. พื้นที่เป้าหมาย	กิจกรรมหลัก ๑ ช่วยเหลือพื้นที่รับประโยชน์ ของเกษตรกร ในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง - กิจกรรมที่ ๑ ตำบลแม่ปู้ อำเภอมะปrik จังหวัดลำปาง พื้นที่รับประโยชน์ ๘๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๗.๕๒๔๖ Long : ๙๙.๑๖๗๐ - กิจกรรมที่ ๒ ตำบลปงเตา อำเภองาว จังหวัดลำปาง พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๕๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๘๔๑๔ Long : ๙๙.๙๔๕๑ - กิจกรรมที่ ๓ ตำบลนาแก้ว อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๐๔๒๒ Long : ๙๙.๑๙๒๔ - กิจกรรมที่ ๔ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พื้นที่รับประโยชน์ ๕๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๔๕๕๔ Long : ๙๙.๔๕๕๗ - กิจกรรมที่ ๕ ตำบลบ้านขอ อำเภอมืองปาน จังหวัดลำปาง พื้นที่รับประโยชน์ ๗๐๐ ไร่ พิกัด (WGS) Lat : ๑๘.๗๑๙๗ Long : ๙๙.๔๗๙๗ - กิจกรรมที่ ๖ หมู่ที่ ๒ บ้านทุ่ง ตำบลหลวงใต้ อำเภองาว จังหวัดลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
	- กิจกรรมที่ ๗ พื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน ๕ อำเภอ ๗ ตำบล ดังนี้ ๑. เกษตรกรในพื้นที่ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา ๒. เกษตรกรในพื้นที่ตำบลวังเงิน อำเภอแม่ทะ ๓. เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ้านขอ อำเภอเมืองปาน ๔. เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ้านคำ อำเภอเมืองลำปาง ๕. เกษตรกรในพื้นที่ตำบลวังพร้าว อำเภอเกาะคา ๖. เกษตรกรในพื้นที่ตำบลเสริมซ้าย อำเภอเสริมงาม ๗. เกษตรกรในพื้นที่ตำบลเวียงมอก อำเภอเถิน - กิจกรรมที่ ๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่ปู้ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก ๒ เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอในจังหวัดลำปาง
๖. ขอบเขตของกิจกรรม โดยสังเขป	เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดลำปาง และ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดลำปาง
๖.๑.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำ (สายทุ่งแพะ) ตำบลแม่ปู้ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานลำปาง
๖.๑.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ	ซ่อมแซมฝายทุ่งพร้าวพร้อมอาคารประกอบ ตำบลปงเตา อำเภองาว จังหวัดลำปาง ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานลำปาง
๖.๑.๓ กิจกรรมที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	งานป้องกันกีดขวางการกีดขวางตลิ่งแก้มลิงบ้านสบตำ ตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานลำปาง
๖.๑.๔ กิจกรรมที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ซ่อมแซมเหมืองป่าตึง ระบบส่งน้ำฝิ่งขวาฝายทุ่งปงเรียน ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ๒,๗๑๗,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานลำปาง
๖.๑.๕ กิจกรรมที่ ๕ งบประมาณ	ก่อสร้างคลองส่งน้ำทุ่งสะแกตำบลบ้านขอ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	โครงการชลประทานลำปาง
๖.๑.๖ กิจกรรมที่ ๖ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	ก่อสร้างตลาดน้ำเมืองคอนกรีตเสริมเหล็กทุ่งธง (ต่อสายชลประทาน) หมู่ที่ ๒ บ้านทุ่ง ตำบลหลวงใต้ อำเภอเงาะ จังหวัดลำปาง ๑,๒๙๒,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลหลวงใต้ (อ.เงาะ)
๖.๑.๗ กิจกรรมที่ ๗ งบประมาณ หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมระบบสูบน้ำพลังงานสะอาดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดลำปาง ๔,๗๒๕,๐๐๐ บาท สำนักงานพลังงานจังหวัดลำปาง ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๖.๑.๘ กิจกรรมที่ ๘ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ปรับปรุงประตูระบายน้ำฝายบ้านต้นธง หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่ปู้ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ๔,๕๕๐,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลแม่ปู้ (อ.แม่พริก)
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๖.๒.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมและพัฒนาปศุสัตว์ปลอดภัย ๑,๐๔๒,๙๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
๗. หน่วยงานดำเนินการ	กิจกรรมหลักที่ ๑ กิจกรรมย่อย ๑ – ๕ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก โครงการชลประทานลำปาง กิจกรรมย่อย ๖ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก เทศบาลตำบลหลวงใต้ (อ.เงาะ) กิจกรรมย่อย ๗ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก สำนักงานพลังงานจังหวัดลำปาง กิจกรรมย่อย ๘ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก เทศบาลตำบลแม่ปู้ (อ.แม่พริก) กิจกรรมหลักที่ ๒ กิจกรรมย่อย ๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด						
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕						
๙. งบประมาณ	กิจกรรมหลักที่ ๑						
	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ						
	พ.ศ. ๒๕๗๑ - พ.ศ. ๒๕๗๕						
	<table><tr><td>พ.ศ. ๒๕๗๑</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๒</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๓</td></tr><tr><td>๔๘,๗๘๔,๐๐๐</td><td>๕๐,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๕๐,๐๐๐,๐๐๐</td></tr></table>	พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	๔๘,๗๘๔,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐
	พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓				
	๔๘,๗๘๔,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐				
	<table><tr><td>พ.ศ. ๒๕๗๔</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๕</td></tr><tr><td>๕๐,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๕๐,๐๐๐,๐๐๐</td></tr></table>	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐		
	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕					
	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐					
	กิจกรรมหลักที่ ๒						
งบพัฒนาจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ							
พ.ศ. ๒๕๗๑ - พ.ศ. ๒๕๗๕							
<table><tr><td>พ.ศ. ๒๕๗๑</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๒</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๓</td></tr><tr><td>๑,๐๔๒,๙๐๐</td><td>๒,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๒,๐๐๐,๐๐๐</td></tr></table>	พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	๑,๐๔๒,๙๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	
พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓					
๑,๐๔๒,๙๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐					
<table><tr><td>พ.ศ. ๒๕๗๔</td><td>พ.ศ. ๒๕๗๕</td></tr><tr><td>๒,๐๐๐,๐๐๐</td><td>๒,๐๐๐,๐๐๐</td></tr></table>	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐			
พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕						
๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐						
๑๐. ผลผลิต (Output)	กิจกรรมหลักที่ ๑						
	๑. มีการจัดการน้ำเพียงพอต่อพื้นที่การเพาะปลูก และลดความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้ง นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการดูแล และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน						
	๒. ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบเคลื่อนที่ ชนิดลากจูง ขนาดไม่น้อยกว่า ๓,๐๖๐ วัตต์ จำนวน ๒๑ ระบบ						
	๓. กลุ่มเกษตรกรเป้าหมายมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีประสิทธิภาพ พร้อมใช้งานในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรเชิงคุณภาพ						
	๔. ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ที่ส่งมอบมีมาตรฐานทางเทคนิค มีคู่มือการใช้งาน และมีข้อตกลงร่วมกันในการบริหารจัดการน้ำภายในชุมชนอย่างเป็นระบบ						

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมหลักที่ ๒ ๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอของจังหวัดลำปาง มีความเข้าใจ และให้ความสำคัญต่อบ่อแก๊สชีวภาพ ๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอของ จังหวัดลำปาง ๓. ลดภาวะโลกร้อนในพื้นที่ ๑๓ อำเภอของจังหวัดลำปาง ๔. มีจุดสาธิตการใช้บ่อแก๊สชีวภาพ จำนวน ๑๓ จุด ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอของจังหวัดลำปาง
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กิจกรรมหลักที่ ๑ ๑. ระบบส่งน้ำ จำนวน ๔ แห่ง - คลองส่งน้ำ (สายทุ่งแพะ) พื้นที่รับประโยชน์ ๘๐๐ ไร่ - ฝายทุ่งพร้าวพร้อมระบบส่งน้ำ พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๕๐๐ ไร่ - ระบบส่งน้ำฝั่งขวาฝายทุ่งปงเรียน พื้นที่รับประโยชน์ ๕๐๐ ไร่ - คลองส่งน้ำทุ่งสะแกง พื้นที่รับประโยชน์ ๗๐๐ ไร่ ๒. งานป้องกันกักตุนเชื้อเพลิง จำนวน ๑ แห่ง - ป้องกันการกักตุนเชื้อเพลิงแก๊สลิ้งบ้านสบตำ พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐ ไร่ ๓. สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น คิดเป็นผลประหยัดพลังงาน ไม่น้อยกว่า ๐.๕๖๓ toe ต่อปี ต่อระบบ (๑๑.๘๒๗ toeต่อปีต่อ ๒๑ ระบบ) ๔. สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (คาร์บอนไดออกไซด์ เทียบเท่า) ในภาคการเกษตรของจังหวัดลำปางได้ ไม่น้อยกว่า ๔๐ ตันคาร์บอนฯ ต่อปี ๕. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายพลังงาน (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าไฟฟ้า) ในการสูบน้ำเพื่อการเกษตรลงได้ อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๒ ๑. เกิดแหล่งสาธิต เรียนรู้ และขยายผลการส่งเสริมเทคโนโลยี ด้านพลังงานทดแทนในชุมชน ที่สอดคล้องกับศักยภาพและ สามารถแก้ไขปัญหาภัยแล้งของชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม จำนวน ๑๓ จุด ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอของจังหวัดลำปาง ๒. ชุมชนและเกษตรกรได้รับการยกระดับทักษะและการเข้าถึง นวัตกรรม นำพาภาคเกษตรกรรมของจังหวัดลำปางก้าวเข้าสู่ ระบบนิเวศเกษตรอัจฉริยะและสังคมคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน จำนวน ๑๓ อำเภอ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มผลิตภาพและคุณภาพสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม กิจกรรม : การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๒. ชื่อแผนงาน	การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและเกษตรมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม
๓. แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรและเกษตรแปรรูปแบบครบวงจร
๔. หลักการและเหตุผล	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) คือ การเปลี่ยนแปลงลักษณะอากาศเฉลี่ย (average weather) ในพื้นที่หนึ่ง อันเป็นผลมาจากความผันแปรตามธรรมชาติ หรือกิจกรรมของมนุษย์ จากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซเรือนกระจกอื่นๆ ออกสู่บรรยากาศโลกในช่วง ๑๕๐ กว่าปีที่ผ่านมา ก๊าซเรือนกระจกดูดซับและกักเก็บความร้อนที่แผ่ออกจากโลก ผลคือโลกร้อนขึ้น กิจกรรมของมนุษย์ทั้งจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล การตัดไม้ทำลายป่า และการทำปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมเร่งให้เกิดภาวะโลกร้อน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เป็นอันตรายการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการใช้ ถ่านหิน น้ำมันก๊าซธรรมชาติ ในภาคพลังงาน ภาคการผลิตไฟฟ้า ภาคการคมนาคมขนส่งและภาคอุตสาหกรรมการผลิตยังคงเพิ่มขึ้นซึ่งความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นของโรคติดต่อ การก่อตัวของโรคอุบัติใหม่ ผลผลิตทางการเกษตรที่ลดลงจากปริมาณน้ำที่ลดลง และพื้นที่การเพาะปลูกที่ลดลงจากน้ำทะเลที่สูงขึ้น ภัยพิบัติต่าง ๆ ที่มีมากขึ้นและทวีความรุนแรงมากกว่าที่เคยพบเจอ เราทุกคนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดเรื่องนี้ และเราทุกคนที่จะสามารถช่วยกันบรรเทาปัญหานี้ลงได้เช่นกัน จึงถึงเวลาที่เราร่วมกันต้องช่วยกัน เพื่อโลกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน๑ ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญและซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อสุขภาพประชาชน เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และระบบนิเวศ

หัวข้อ	รายละเอียด
	จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ โดยการสนับสนุนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ในการลดโลกร้อน รวมถึงสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ ตลอดจนจิตสำนึกที่ดีให้กับเกษตรกรและบุคลากรภาครัฐให้สามารถรับมือกับปัญหาเหล่านี้ได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว ประกอบกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแผนในการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนและให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรและการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความหลากหลายทางชีวภาพให้มากขึ้นและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจที่เน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) ตลอดจนการปรับตัวของเกษตรกรและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (CSA : Climate Smart Agriculture) ดังนั้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง จึงร่วมกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน จัดทำโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศขึ้นโดยการพัฒนาเกษตรกรให้มีความตระหนัก ความเข้าใจ ได้รับองค์ความรู้และทักษะ สามารถดำเนินกิจกรรมการเกษตร พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มาตรฐาน และมีการจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจที่เน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) เพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) มีจุดเรียนรู้แปลงต้นแบบการทำการเกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และนำไปสู่การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร และมีการจัดการทรัพยากรทางการผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสร้างการตระหนักรู้ สร้างความเข้าใจ ให้กับเกษตรกร และสร้างการรับรู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบเพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ส่งผลให้ลดการเผา ป้องกันการเกิด

หัวข้อ	รายละเอียด
	จุดความร้อน(Hotspot) และลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการเผาในพื้นที่ทำการเกษตรของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ อันเป็นหนึ่งในสาเหตุของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก ๓. เพื่อสร้างเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สามารถบริหารจัดการแปลงทรัพยากรทางการเกษตร ๔. เพื่อจัดทำจุดเรียนรู้แปลงต้นแบบเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในการทำการเกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑.เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เกิดความตระหนัก และมีความรู้ในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๒๐๐ ราย ๒.เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน มีความรู้และทักษะที่สามารถดำเนินกิจกรรมการเกษตร พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มาตรฐาน และมีการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรและการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๒๐๐ ราย ๓.มีเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สามารถบริหารจัดการแปลงทรัพยากรทางการเกษตร และการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) จำนวน ๔ ราย (จังหวัดละ ๑ ราย) ๔.มีจุดเรียนรู้แปลงต้นแบบที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน จำนวน ๔ จุด (จังหวัดละ ๑ จุด)
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกษตรกร ๒๐๐ ราย (จังหวัดละ ๕๐ ราย)

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การจัดทำชุดองค์ความรู้การทำการเกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๙๗๒,๐๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๔. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ กิจกรรม ๑) การจัดทำชุดองค์ความรู้การทำการเกษตร ที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๔ ชุดองค์ความรู้ (เช่น ด้านข้าว ด้านไม้ผล ด้านพืชสวน ด้านเกษตรผสมผสาน ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง) โดยการศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนวรรณกรรมและจัดทำเป็นองค์ความรู้เพื่อนำไปสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกร เช่น สื่อวีดิทัศน์ สื่อการเรียนการสอน สื่อสังคมออนไลน์ ฯลฯ ๒) จัดอบรมสัมมนาถ่ายทอดองค์ความรู้ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ ชุดองค์ความรู้การทำการเกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แก่เกษตรกร ให้แก่เกษตรกร จำนวน ๒๐๐ ราย
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) ๖๖๔,๐๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๔. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
๘.๒.๑ กิจกรรมย่อยที่ ๒.๑	การอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรจังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการทรัพยากรทางการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) ที่ประสบผลสำเร็จ

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓๔๘,๔๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๔. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
๘.๒.๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒.๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาองค์ความรู้การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรด้านการจัดการเศษ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อให้สามารถวางแผนการจัดการ เศษวัสดุเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างมูลค่า ลดการเผา เพื่อสนับสนุนการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓๑๕,๖๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๔. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาจุดเรียนรู้แปลงต้นแบบและสนับสนุนวัสดุสาคิต การทำการเกษตรและองค์ความรู้ที่สามารถปรับตัวและ บรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๑๘๖,๔๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๔. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ กิจกรรม ๑.พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ของเกษตรกรต้นแบบ ในการจัดทำ จุดเรียนรู้แปลงต้นแบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการทำการ เกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดการใช้สารเคมีในการทำการ เกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒.สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำจุดเรียนรู้แปลงต้นแบบให้สอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมการทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการและการสร้างกระบวนการเรียนรู้ การทำการเกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๓๒๙,๒๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๔. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
	กิจกรรม ๑. จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่เกษตรกรเพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจ และระดมความคิดเห็น ความสำคัญของการทำการเกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๑ ครั้ง ณ พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ๒. สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกร ในการศึกษาความสำคัญ ถอดบทเรียนของการทำการเกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ ๒๖,๔๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๔. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน สถาบันการศึกษาในพื้นที่ กิจกรรม ๑. การบริหารจัดการโครงการ อำนวยความสะดวก และการประสานงาน ๒. การติดตาม การประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าโครงการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน ๔. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน หน่วยงานรับผิดชอบร่วม หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่สถาบันการศึกษาในพื้นที่
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ (เริ่มเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๗๐ สิ้นสุดเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๗๑)
๑๑. งบประมาณ	๒,๑๗๘,๐๐๐ บาท (งบพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑.เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เกิดความตระหนัก และมีความรู้ในเรื่องการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๒๐๐ ราย ๒.เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน มีความรู้และทักษะที่สามารถดำเนินกิจกรรมการเกษตร พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มาตรฐาน และมีการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรและการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) เพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๒๐๐ ราย ๓. เกิดเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สามารถบริหารจัดการแปลงทรัพยากรทางการเกษตร จำนวน ๔ ราย ๔.มีจุดเรียนรู้แปลงต้นแบบการทำการเกษตร อาทิเช่น ด้านข้าว ด้านไม้ผล ด้านพืชสวน ด้านเกษตรผสมผสาน ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และนำไปสู่การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร มีการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรและการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) จำนวน ๔ จุด (จังหวัดละ ๑ จุด)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑.เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เกิดความตระหนัก และมีความรู้ในเรื่องการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๒๐๐ ราย ๒.เกษตรกรได้รับความรู้และมีทักษะที่สามารถดำเนินกิจกรรมการเกษตร พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มาตรฐาน และมีการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรและการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) เพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๒๐๐ ราย ๓.เกิดเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สามารถบริหารจัดการแปลง ทรัพยากรทางการเกษตร จำนวน ๔ ราย ๔.เกิดจุดเรียนรู้แปลงต้นแบบการทำการเกษตรในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน นำไปสู่การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร และมีการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรและการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) จำนวน ๔ จุด (จังหวัดละ ๑ จุด) เชิงคุณภาพ ๑.ฟื้นฟูและรักษาสภาพแวดล้อม เกิดระบบนิเวศที่ดี และเกิดความสมดุลทางธรรมชาติ (ด้านสิ่งแวดล้อม) ๒.ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มมูลค่าผลผลิต และสร้างความมั่นคงทางรายได้ให้กับเกษตรกร (ด้านเศรษฐกิจ) ๓.ยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ชุมชน และผู้บริโภค มีสุขภาพที่ดี/ความปลอดภัยด้านอาหาร (ด้านสังคมและสุขภาพ)

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดลำปาง

(พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

เกษตรมั่นคง
สังคมมั่นคง
ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
ชั้น ๓ ศาลากลางจังหวัดลำปาง
ถนนวิชิตสงคราม ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง
จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐

๐ ๕๔๒ ๖๕๐๖๗

paco_lpg@opsmoac.go.th
saraban_pgs@opsmoac.go.th

<https://www.opsmoac.go.th/lampang>

กรกฎาคม ๒๕๖๙